

Upravištv. Ljubljana, Knafljeva
ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126
Inseratni oddel. Ljubljana, Selen-
burgova ul. 3. — Tel. 3392, 3492.
Podružnica Maribor: Gosposka ulica
št. 11. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica št.
2. — Telefon št. 190.
Računi pri pošti: Ljubljana, Ljub-
ljana št. 11.842. Praga čisto 78.180.
Wien št. 105.241.

JUTRO

Izhaja vsak dan, razen ponedeljka.
Naročnina znaša mesečno Din 25.—
Za tuzemstvo Din 40.—

Uredništvo:
Ljubljana, Knafljeva ulica 5. Telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126. Maribor,
Gosposka ulica 11. Telefon št. 2440.
Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1.
Telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo.

Bistvo edinstva

Zgodovina je velike človeške in med
njimi zlasti nacionalne probleme vedno
reševala v znamenju ideje. Krščanska
misel je podirala državne stavbe sta-
rejšega veka in gradila na njih nove orga-
nizacije človeštva. Ideja svobodnega
duha je rodila obnove človeške kulture
iz temnih predsodkov srednjega
veka. Ideja socialne enakopravnosti člo-
veka je iz krvavih borb francoske revo-
lucije pripeljala kulturni svet v dobo
demokracije in človeške enakopravnosti.
In nacionalna ideja je v viharjih
svetovne vojne osvobodila male narode
in jim zedinjenim omogočila novo sa-
mostojno življenje.

Nacionalna ideja je stvorila tudi Ju-
goslavijo. Ona je dala našemu narodu
življenje kot mednarodni socialni edi-
nici. Ustvarila je iz njega nosilca last-
nih pravic. Omogočila mu je, da v svo-
bodi in neodvisnosti združi svoje mo-
ralne, umstvene in materialne sile v
skupnem naporu za izgraditev lastnega
nacionalnega življenja.

Pogrešne metode v preteklosti, ne-
pravno pojmovanje jugoslovenskega
programa, nepremagane tradicije iz
preteklosti, vse to je povzročilo mno-
go škodovne nacionalne ideologije. Toda
noben greh in nobena napaka ne more
zatreti resnice in nobeno razočaranje
ne more razorožiti vere, da more samo
moč edinstva rešiti naš narod iz težkih
preizkušenj političnih sporov, iz gos-
podarske in socialne krize ter iz vrtin
mednarodnih naspotstev, ki pretresajo
svet. To spoznanje velja ne samo s sta-
lišča narodne celovitosti, temveč sko-
raj še bolj tudi s stališča posebnih in-
teresov, pa naj bodo potem srbski, hrva-
tski ali slovenski.

Ljudje, ki bi mislili, da morejo danes
Slovenci ali Hrvati ali Srbi za sebe
ohraniti svojo neodvisnost brez najtes-
nejše medsebojne povezanosti, bi se
kruto prevarali. Povratek v prošlost je
nemogoče. In vsaka pot, ki vodi k raz-
edinjenju, vodi istočasno tudi v ka-
tastrofo vseh delov našega naroda. Kdor
pod svobodno Hrvatsko razume Hrvat-
sko brez Jugoslavije, ta Hrvatske ne
želi. Brez Jugoslavije tudi Srbije ni več
in ni Slovenije. In treba si je biti svesti,
da bi z našim razedinjenjem ne propa-
dla samo država našega celokupnega
naroda, marveč da bi se porušile tudi
zgradbe, zgrajene z žrtvami in napori
posameznih delov našega naroda do po-
stanka Jugoslavije. Tudi vse, kar smo
zgradili Slovenci svojega na kulturnem,
gospodarskem in socialnem polju do
našega zedinjenja, vse to, na kar so naši
Samoslavci tako posebno ponosni, bi
bilo v svojih temeljih ogroženo.

V tem spoznanju je tudi jedro ideje
narodnega edinstva. Eni smo po krvi,
toda šele zavesten občutek notranje
usodne povezanosti Slovencev, Hrvatov
in Srbov pretvarja ta fiziološki fakt v
duhovno gibalno silo, ki nas vse zdru-
žuje v nepremagljivi veri o neporušni
odvisnosti enih od drugih, v gibalno
silo, ki vsa velika kulturna, gospodar-
ska in socialna vprašanja vsakega dela
našega naroda pretvarja v vprašanja
celokupne nacije.

Jugoslovenski nacionalisti verujejo,
da se v skupnem življenju formira naš
mladi narod v novo kulturno in civil-
zacijsko ednico. Toda mi vemo in iz-
kustvo nam daje dovolj dokazov, da so
politična in kulturna tradicija, geopoliti-
čni položaj posameznih delov naše dr-
žave v preteklosti, različni razvoj go-
spodarskih in socialnih prilik ustvarili
razlike v nazorih, mišljenjih, kulturnih
pogledih in jeziku, razlike, ki se z no-
benimi zakonskimi in upravnimi mera-
mi ne dajo izbrisati, temveč nasprotno
v mnogem tvorijo dragocene sestav-
nine naše nacionalne strukture.

Leta izkušenj so razbistrila tudi poj-
me o državnem edinstvu. Pri drugih
narodih, v drugih prilikah je sistem
centralizma lahko v skladu z idejo dr-
žavnega edinstva. V našem državnem
življenju se je centralizem izkazal za
metodo, po kateri se ne da upravljati
naš narod. Njegove pogreške so v mno-
gočem kompromitirale unitaristično mi-
sel in dale nasprotnikom pogoja, da po-
kušajo unitarizem istovetiti s centra-
listično metodo.

Toda unitarizem pomenja povsem ne-
kak drugega. Kdor je prepričan, kakor
mi, da more naš celokupni narod ohrani-
ti svojo samostojnost in s tem osigu-
rati sebi svojstveni socialni razvoj
samo s pomočjo države, ki se na zunaj
predstavlja kot krepka celota, z eno
politiko napram drugim narodom, z
eno politiko napram drugim narodom,
z enotno organizirano obrambno močjo
in ne nazadnje kot krepka gospodarska
ednica, ta je z nami unitarist. On je z
nami unitarist, če veruje, da se gotove
panoge državne dejavnosti ne morejo
voditi drugače nego enotno, ako no-
čemo, da se naše narodno sožitje raz-
vija ob težkih sporih in nesrečah, in
ako hočemo, da se v tej naši državi osi-
gura pravilno ravnotežje med posame-
nimi deli in kraji našega naroda in nje-
govimi socialnimi in gospodarskimi
sklopi. Iz tega izhaja neobhodnost eno-
tega osnovnega pravnega sistema, ki
ustvarja pogoje za razvijanje gospodar-

OFENZIVA MILIČNIKOV NA TALAVERSKI FRONTI

**Republikanske čete so jugozapadno od Madrida potisnile naciona-
liste čez reko Tajo ter bombardirajo Talavera in ogrožajo Toledo**

Madrid, 28. novembra. o. Položaj nacio-
nalističnih vojsk na vseh treh frontah se je
danes znatno poslabšal. Branitelji Madrida
so se silno utrdili na svojih postojankah.
Njihovo moralo so dvignili zlasti tuji pro-
stovoljci, ki jih je sedaj v Madridu že 12
divizij. Vsaka divizija ima svoje posebne
naloge. Vrhovno poveljstvo Madrida je pri-
šlo, kakor vse kaže, na tihem v ofenzivo.
Na južnem delu madridske fronte ogrožajo
republikanci že sam Toledo. Na jugozapadu
bombardirajo miličniki Talavera, na zapadu
pa so nacionalisti postali že povsem pa-
sivni in vse kaže, da so opustili tudi še svo-
jo najnovejšo namero, da bi Madrid obko-
lili.

Po 22 dneh obleganja Madrida se lahko
reče, da je bila taktika nacionalistov, s ka-
tero so hoteli streti odpor madridskih bra-
nilec, napačna. Nacionalisti so, kakor se
je moglo sklepati po dosedanjih operacijah,
vršili pritisk v obliki trikotja, stremeli
za tem, da za vsako ceno prebijajo fronto
branilec, ne da bi zavarovali svoje zaledje.
Vendar se jim ni posrečilo nobena njihova
ofenziva, ker imajo madridske čete sedaj
izvrstno organizacijo in mnogo vojnega ma-
terijala. Na drugi strani je preslabo zavo-
vanje nacionalističnega zaledja omogočilo
sedaj madridskim četam akcijo, ki grozi
onemogočiti nacionalistične postojanke pri
Talaveri, jugozapadno od Madrida.

V odseku ob reki Tajo so vladne čete ne-
nadoma napadle sovražne postojanke, jih
osvojile in potisnile nasprotnika do Tala-
vere. Na letališče v Talaveri so padli prvi
strelci vladnega topništva. Uničeni sta bili
eno Junkersovo letalo s tremi motorji in
eno lovsko letalo. Porušeni so tudi vojaški
most čez reko Tajo. Vladna pehota, ki je
istočasno nastopila, je prisilila nasprotnika,
da se je umaknil na drugo stran Taja. Nje-
gov poizkus, da se tu utrdi, je preprečil
močan ogenj vladnih topov in pehote. So-
vražnik je na begu zapustil na bojišču ve-
like količine vojnega materiala in mnogo
živine. Ob 1. zjutraj so prodirle vladne čete
že en kilometer čez Talavero. Opoldne se je
pojavoilo 12 tromotornih sovražnih letal pod
zaščito 20 lovskih letal, ki so bombardirala
vladne postojanke, vendar brez posebnih
škod. Vladno letalstvo je sodelovalo s pe-
hoto in topništvom. Pol Talavere je v ognju.

Junta za obrambo Madrida je zvedela, da
se med nasprotniki čim dalje bolj kažejo
znaki onemoglosti in popuščanja. Maroških
čet, ki so v zadnjih bojih imele ogromne iz-
gube, ne morejo več rabiti kot udarnih čet.
Poveljstvo nasprotnih čet mora sedaj na
mesto Maroščanov postavljati falangiste in
prostovoljce. Zlasti v zadnjih bojih so Ma-
roščani zaradi napadov vladnih napadalnih
čet in mednarodne brigade močno popustili.

Kakor objavlja vojno ministrstvo, na bo-
jišču pred Madridom zaradi zelo slabega
vremena danes ni bilo pomembnejših ope-
racij. V zadnjih štirih dneh so vladne čete
uničile pred Madridom 12 Francovih tan-
kov.

Poročilo madridskega obrambnega odbora

Odbor za obrambo Madrida je objavil
opoldne naslednji komunikat:

Na madridskem bojišču se ni zadnjih
24 ur pripetilo nič po ebnege. Na fronti
pri Taju nadaljujejo republikanske čete
manever proti sovražnim zaščitnim oddel-
kom. Pri napadu v odseku Trubia so naše
čete zavzele Valdaro, Monte dela Para,
Monte Sijero in Ventanalez in se jim je
posrečilo presekati zvezo med mestom,
kjer je glavni stan nacionalistične vojs-
ke in Ovideom.

Na fronti pri Gulpuscoi je naša kolona
prodira skoraj do Tolose in zavzela Ver-
gato, Legasari, Villoreal in Villo Franco.
Neka druga kolona je prodira iz Ordune
proti Vitorii in ni naletela na nikak odpor.

sko-socialnih odnošajev in daje okvir
za izgraditev naše nacionalne kulturne
strukture. Iz unitaristične ideje izhaja
neobhodnost enotnega zakonodajstva
za osnovne odnošaje v našem narodnem
življenju, kakor tudi za skladno vod-
stvo glavnih panog naše gospodarske
dejavnosti. Da tudi gospodarska politika
naših pošt in železnic, našega pomorstva
ne more biti v raznih delih države bi-
stveno različna — politika ni admini-
stracija! — in da bremen, ki se nala-
gajo produktivnemu delu, ne morejo
izkazovati prevelikih razlik brez težke
škoda za posamezne kraje, o tem med re-
sniimi ljudmi pač ne bi smelo biti resne
razprave.

Ko vse to ugotovljamo, smo istočasno
po našem globokem prepričanju posta-
vili okvir, v katerem se pri dobi volji
ter pri uvaževanju stvarnih razlogov na
eni in na drugi strani na podlagi dose-
danih izkušenj da rešiti problem konč-
ne ureditve notranjih medsebojnih od-
nošajev v naši državi in doseči koristen
sporazum tudi v hrvatskem vprašanju.

Iz nacionalističnega tabora

Sevski radio poroča: V pokrajini Gui-
puscoo trajalo se dalje topniški boji. V
Asturiji je sovražnik skušal napasti med
Pradom in Estampero, vendar pa smo ga z
lahkoto odbili. Nacionalisti so začeli v tem
odseku utrjevati svoje postojanke. V pokraj-
ni Cordobi je nacionalistično letalstvo ob-
streljevalo letališče v Anduharu in uničilo
mnogo letalskega materiala.

Na madridskem bojišču onemogoča nepre-
stano deževje nove operacije. Vojski madi-
dske obrambe prehajajo še nadalje v na-
cionalistične vrste. Naše topništvo je razvilo
živahno delovanje proti sovražnim bateri-
jam. Nacionalistična letala so obstreljevala
pristanišče Malago in so bombe zadelo več
ladij. Na dveh sovražnih ladjah je nastala
eksplozija. V pristanišču Alincatu je nacio-
nalistično letalstvo bombardiralo ladje, med
katerimi se je mnogim posrečilo z begom
rešiti v Santo Polo. V Santandru so nacio-
nalistična letala vrgla okoli 100 bomb na
mesto. Napravila so znatno škodo.

Talavera že zasedena?

S špansko-francosko mejo, 28. novem-
bra. g. Tu so razširjene govorice, da je
vladni milici že uspelo zopet zavzeti Ta-
lavero.

Madrid, 28. novembra. g. Po poročilu
poveljnika vladnih čet pred Talavero je
oddelku vladnih čet uspelo približati se
zopet Talaveri na 1 km. S tem so posta-
janke nacionalističnih čet prišle v nevar-
nost, da bodo odrezane od svojega glav-
nega oporišča.

Čete generala Franca okoli univerzitet-
nega okraja nadaljujejo kljub močnemu
opozoru svoje ljute napade proti obramb-
nim postojankam milice v bližini zapad-
nega parča, ne da bi dosegle kakšne po-
sebne uspehe.

Francov položaj ogrožen

Pariz, 28. novembra. b. Vrhovni povelj-
nik internacionalnih čet v Španiji general
Emilij Kleber je po poročilu iz Madrida
izjavil članom angleškega parlamenta, ki
se mude na madridski fronti, da se na
licu mesta prepričajo o poteku in razvoju
vojnih operacij, da se bo moral general
Franco z vsemi svojimi četami umakniti
daleč nazaj že okoli bojišča, ako ne bo
med tem prejel ojačenj iz Italije, Nemčije
in Portugala. Odkar oblegajo Franco-
ve čete Madrid, se je morala madridskih
čet močno dvignila. Vladni miličniki se
povsod prav hrabro bore. Doslej so po-
grešali samo organizacijo in primerno
število sposobnih oficirjev, toda tudi v
tem pogledu so sedaj na dobrem. Na-
sprotno pa peša morala Francovih čet, ki
so zadnje dneve utrpeli velike izgube.
General Kleber je naturaliziran Kanadeec,
po rojstvu pa napol Nemec in napol Fran-
coz.

Nemške čete pojdejo Francu na pomoč

Pariz, 28. novembra. b. »Oeuvre« do-
znava iz Nemčije, da bo kancelar Hitler v
kratkem odredil odposiljatev nemških čet
v Španijo, da prisilijo generalu Francu
na pomoč. Da bi pa to ne padlo preveč v
oči, bodo nemške čete izkrcane v Maroku,
kjer bodo preobčlene v uniformo regu-
larnih Francovih čet in nato prepeljane
preko gibraltarske ožine na španska tla.
Hitler se je oddelil za ta skrajni korak
spričo nevarnega položaja, v katerem se se-
daj nahaja general Franco, ki je dal Ber-
linu in Rimu že ponovno v teh dneh razu-
meti, da je obsojen na poraz, ako mu Ita-
lija in Nemčija ne priskočita na pomoč,
to tembolj, ker se niti Francija niti An-
glija nečeta odločiti zanj in mu celo ovi-
rata izvedbo blokade katalonskih luk. Ge-
neral Franco je dal razen tega razumeti,
da ni njegovim četam naklonjeno niti pre-
bivalstvo v zasedenih krajih.

Rim pa se v podporanju Franca noče več
angažirati, ker ne želi pokvariti možnosti

pogajanj z Veliko Britanijo, ki so še vedno
v teku. General Franco je zato sporočil v
Berlin, da računajo španski nacionalisti od-
slej samo še na nemško pomoč.

Caballero sin ustreljen

Madrid, 28. novembra. A.A. V Segoviji
so nacionalisti ustrelili sina predsednika
španske vlade Larga Caballera. Nacio-
nalisti so ga že prve dni po izbruhu ujeli.
Vest o njegovi smrti so sporočili predse-
dniku Caballeru davi v njegovem uradu
Largo Caballero je sprejel žalostno vest
povsem mirno in nato nadaljeval svoje
delo.

Bombardiranje Malage

Pariz, 28. novembra. w. Letala naciona-
lističnih čet so po poročilu agencije Ra-

Španija zahteva sankcije

**V Parizu in Londonu dvomijo, da bi bilo mogoče ustreči
španski zahtevi**

Pariz, 28. novembra. br. Pariški poslanik
madridske vlade je posetil zunanjega mi-
stra Delbosa in ga obvestil o zahtevi, ki
jo je madridska vlada dostavila tajništvu
Društva narodov. Madridska vlada zahteva
na podlagi čl. 11 pakta Društva narodov ta-
kojnjše sklicanje sveta Društva narodov,
ki naj ugotovi, da sta Italija in Nemčija s
priznanjem Francove vlade podprli akcijo,
naperjeno proti zakoniti španski vladi, in
s tem prekršili mednarodne dogovore ter
izvršili, kar sta se solidarizirali z uporni-
skim generalom Francom, neposredno na-
pad na Španijo. Zato naj Društvo narodov
Italijo in Nemčijo proglasi za napadalca
ter proti njima odredi sankcije v smislu
določb pakta Društva narodov.

V pariskih krogih prevladuje prepričanje,
da zahteve španske vlade ne bo mogoče od-
kloniti ter da se bo moral čim prej sestati
svet Društva narodov, da razpravlja o tem,
drugo pa je vprašanje, ali bo mogoče ugo-
diti zahtevi španske vlade po proglasitvi
sankcij proti Nemčiji in Italiji. V pariskih
krogih smatrajo, da bi to še bolj povečalo
napetost, in mislijo, da se bo moralo Dru-

štvo narodov postaviti na stališče, da je
državljanska vojna docela španska notranja
zadeva, v katero se DN nima vmešavati.
Zaradi olajšanja procedure so v Parizu
menja, da bi kazalo sklicati zasedanje sveta
DN v London, kjer zaseda odbor za ne-
vmešavanje v španske zadeve, ker bi se na
ta način stvar najbolj pospešila in bi se
mogla v okviru tega odbora najti rešitev,
ki bi zadovoljila špansko vlado, ne da bi
se s tem obremenjevalo Društvo narodov.

Anglija razširja prepoved uvoza orožja v Španijo

London, 28. novembra. k. Protj vsemu
pričakovanju se je angleška vlada včeraj
v tem tednu že drugič sestala. Tudi ta
reza je bila v prvi vrsti posvečena špan-
skim zadevam. Že v ponedeljek bo baje
poslanski zbornici predložen v obdobju
načrt zakona, ki bi trgovski mornarici
vsaga imperija prepovedal uvoz vojnega
materiala v Španijo.

Vlada je nadalje razpravljala tudi o
mednarodni kontroli nad uvozom vojnega
materiala v Španijo.

Tik pred sejo vlade je imel svoj sesta-
nek podpredsednik londonskega nevtralnostne-
ga odbora, na katerem so ugotovili, da je
načrt o organizaciji kontrolne službe na
špankem ozemlju že pripravljen in da ga
tma sedaj odeljati le plenarni odbor. Ka-
kor se je zvedelo, se bo plenum nevtral-
nostnega odbora sestel prihodnji terek.

Blum o resnosti položaja

**„Napetost še nikdar tako velika kakor sedaj, vendar
bo Francija storila vse, da se napetost še ne poveča“**

Delbosov ekspeze

Pariz, 28. novembra. o. V zunanjepoli-
tičnem odboru poslanske zbornice je imel
zunanjji minister Delbos ekspezo o med-
narodnih političnih vprašanjih in še pose-
bej o odnosih med Francijo ter prija-
teljskimi in zavezniškimi narodi. Pred-
vsem je poudaril tesno in prirčno sode-
lovanje z Anglijo. Skliceval se je na zna-
ne izjave angleškega zunanjega ministra
Edena in opozoril na vzajemne obveznosti
med obema državama.

Veliko pozornost je izzvala njegova
izjava, da bo Francija v kratkem podvze-
la odločilne korake glede italijanske
aneksije Abesinije in da bo francosko
diplomatsko zastopstvo v Adis Abebi
izpremenjeno v generalni konzulat. V to
svrhu se vršijo že vse priprave in tudi
pogajanja z Italijo.

Kar se tiče dogodkov v Španiji, bo
Francija slej ko prej ostala zvesta med-
narodnemu nevtralnostnemu sporazumu
in v sporazumu z Anglijo tudi še nadalje
ne bo priznala nobeni izmed obeh špan-
skih strank pravic vojskujoče se sile.

Po Antonescovem obisku v Varšavi

**Prijateljske zveze Poljske in Rumunije z drugimi drža-
vami ostanejo nedotaknjene**

Varšava, 28. novembra. g. Danes ob 15.
je rumunski zunanji minister Antonescu od-
potoval zopet v Bukarešto. Pred svojim odho-
dom je sprejel zastopnike listov ter izjavil,
da bo posetil tudi Pariz, London, Ankaru in
Atene. V Ankaru in Atene bo potoval me-
seca februarja ob priliki zasedanja stalnega
sveta Balkanske zveze.

Njegovi razgovori s poljskim zunanjim
ministrom polkovnikom Beckom so se vrš-
li v atmosferi prijateljstva in medsebojne
ga zaupanja. Njeva prikrivala skrbi, ki jih
povzročajo gotovi Poljavi v sedanjem med-
narodnem položaju, prišla pa sta do prepi-
ranja, da bo miroljubna volja odgovornih
politikov vseh držav odstranila pretečo ne-
varnost. Poljsko-rumunska zveza je obo-
gatela z dejstvom, da ni nobena izmed obeh
strank dolžna odrediti se zvežam z drugimi
državami. Ta izjava pomeni jedro dopolne
končnih razgovorov. Rumunski zunanji mi-
nister je izročil maršalu Rydz-Smiglju na-

voče rumunsko odlikovanje. Veliki kordon
reda Serviciul credincios.

Vrednost oglasov v dnevniki naj-
bolje presodite po številu malih
oglasov. Današnje »Jutro« ima

372

malih oglasov. Enkratni poizkus z
malim oglasom v »Jutru« Vas ponaša,
da ima oglas dvojno vrednost, če
se javi dvojno število interesentov.

Kupujte domače blago!

Vseameriška konferenca

V Buenos Airesu se bodo ameriške države skušale sporazumeti o izločitvi vojne kot sredstva za urejevanje medsebojnih nesporazumov

Rio de Janeiro, 28. novembra. K. S. Krl. žarko „Indianopolis“ je včeraj prispel v Rio de Janeiro predsednik Zedinjenih držav Roosevelt, ki so mu priredili izredno slovesen sprejem. Roosevelt se bo udeležil panameriške konference, na kateri bo sklenjen nov pakt med ameriški kontinentalnimi državami, ki naj bi se bolj utrdili intimno solidarnost med njimi. Z novim paktom se bo ustvarila ameriška zveza za obrambo nevtralnosti.

Predsednik Roosevelt je imel sredi na slavnostnem sprejemu govor, v katerem je poudaril, da je novi blok ameriških držav prežet z miroljubnostjo in da je odločen braniti svoj lastni mir. Ameriški mir se raztega tudi na Kanado ne glede na to, da pripada britanskemu imperiju in čeprav njenega zastopnika na panameriški konferenci v Buenos Airesu ne bo.

Brazilijski prezident Vargas je izjavil novinarjem na vprašanje, čemu nov pakt med ameriški državami, ko so v veljači že štiri pogodbe z enakimi cilji da je vsak napor za dobro stvar vselej koristen; še prav poseben pomen je treba dati ideji o kontinentalnem gospodarskem bloku v nasprotju v avtarkično politiko in gospodarski omejitvi v evropskih državah ter njihovih kolonijah. Amerika mora ustvariti svojo lastno kontinentalno gospodarstvo s samostojnim notranjim

trgom. Nadalje so potrebne tudi turistične konvencije ter ureditve cele vrste prometnih vprašanj na morju, na kopnem in v zraku.

Hull o naporih obeh Amerik za ohranitev miru

Buenos Aires, 28. novembra. b. Držav. ni tajnik za zunanje zadeve Zedinjenih severno-ameriških držav Cordell Hull je podal novinarjem naslednje izjave o pomenu panameriške konference: Trdno sem prepričan, da nam bo s sodelovanjem državnikov vseh ameriških držav uspelo odstraniti poslednje ovire bodočega miru in prospeha našega kontinenta. Prisrčnost in prijateljske atmosfere naših razgovorov o ciljih panameriške konference me utrujejo v tem zaupanju. Imam dovolj razlogov, da se zares lahko naadam, da se bomo vsi odgovorni krogi obeh Amerik sporazumeli v tem, da izločimo odsej vojno kot sredstvo reševanja medsebojnih nesporazumov. Ta sporazum pa bomo dosegli, ako bomo umeli odstraniti vzroke nesporazumov in bomo istočasno poglobili naše trgovinske odnose. Zato upam, da bomo lahko dosegli na tej konferenci rekord konstruktivnih naporov. Tako bomo lahko vsemu svetu služili za vzgled pravega dela za mir.

Churchill za združitev vseh defenzivnih sil

„Rusija naj razpusti kominterno in nastopa kot socialistična sovjetska država, pa bo ozračje kmalu čisto“

London, 28. novembra. b. V „Evening Standardu“ je objavil znani angleški politik Winston Churchill oster članek proti nemško-japonski zvezi, ki jo nazivlje »nadljudski nasilni korak na poti navzdol«. Churchill prav nič ne dvomi, da je pogodba naprjena proti Rusiji in domneva, da je strah pred komunizmom pri obeh režimih, ki ga doma z vso silo zatirata, samo krinka za osvobodilne namene obeh držav. Z nemško-japonsko zvezo pa je močno ogrožen položaj onih držav, ki imajo na Kitajskem svoje interese. Velika Britanija in Zedinjene države se morajo resno zamisliti v usodo svojih kulturnih, gospodarskih in političnih interesov na Kitajskem.

Churchill razpravlja nadalje o dualizmu med politiko kominterne in nacionalno rusko državo in pripominja v tej zvezi: Prišel je čas, ko se mora Rusija odločiti za pot svoje varnosti. Stalin, šef ruske armade in ruski zunanji minister, se morajo v tem trenutku odločiti za razpust komin-

terne in nastopiti odsej pred Evropo kot socialistična sovjetska država, ki pa naj bo dobro oborožena, da bo lahko hranila svoje nacionalno neodvisnost. Svoje ideje in doktrine naj razširja po svetu samo z močjo svojega vzgleda brez kakršnekoli drugačne propagande. Taka Rusija bo tako Nemčijo kot Japonsko kaj kmalu prisilila, da razkrinkata svoje prave namene, kar bo samo pripomoglo k razčiščenju sedanjega mednarodnega položaja. Ako se Rusija za to zares odloči, potem bo ozračje kmalu dovolj čisto za združitev vseh defenzivnih sil sveta proti kakršnemukoli neizvnanemu napadu, kar je sedaj še edino upanje pred popolnim razsulo. Rusija bi s tem odstranila poslednjo oviro za sodelovanje z Zedinjenimi državami in bi največ pripomogla k ohranitvi miru v Tihem oceanu.

Churchillov članek je v angleških političnih krogih zbudil veliko pozornost, ker ga tolmačijo kot pobudo za ustvaritev velikega bloka.

„Še dve hudi leti“

Flandin: Samo tesno sodelovanje med Francijo in Anglijo lahko reši evropski mir

London, 28. novembra. b. Bivši francoski ministriški predsednik Flandin, ki se je pravkar vrnil v Pariz po daljšem zasebnem bivanju v Angliji, je pred svojim odhodom izjavil dopisniku „Press Association“ o pomenu francosko — angleškega sodelovanja v sedanjem mednarodnem položaju:

Mislím, da je vaša zunanji minister Eden v svojem zadnjem govoru se bolj podkrepil francosko — angleško zvezo. Kot udeležnik sporazuma, ki je bil dosežen v Lezinu v marcu t. l. po nemški samovoljni kršitvi lokarnske pogodbe, lahko z največjim zadovoljstvom pričam, da je Francija, na katere pobudo je bila tedaj sklenjena v no-

godbo obreza o medsebojni vojaški pomoči, vsak hip pripravljena priskočiti Veliki Britaniji na pomoč, ako bi postala žrtev neizvnanega napada.

Vojna po mojem mnenju danes ni neizogibna, vendar mišlim, da nas čaka še dve hudi leti... Toda če ostaneta Francija in Velika Britanija tesno združeni, bosta lahko preprečili, da bi iz sedanjih težkih položajev na različnih točkah Evrope nastale resne vojne nevarnosti. Trdno sem prepričan, da sporazum o medsebojni pomoči, sklenjen med Francijo in Veliko Britanijo, ki služi lahko za vzgled tudi drugim narodom, lahko ohrani mir vsaj v zapadni Evropi.

Kardinal Faulhaber v drugič pri Hitlerju

Gre za ureditev odnošajev med državo in katoliško cerkvijo v Nemčiji

Berlin, 28. novembra. b. Pred svojim povratkom v Berlin je nemški kancelar Hitler na svojem posestvu v Berchtesgadu ponovno sprejel v avdienco monaškega nadškofa in kardinala Faulhaberja. Dasi o vsebini razgovorov ni došel še nič avtentičnega znano, se v dobro informiranih krogih na vajo naslednji: Problem kot verjetni objekt izmenjave misli: Hitler in Faulhaber sta ponovno proučila vsa vprašanja, ki tvorijo po mnenju cerkve in države glavno oviro za sporazum med obeh strankama. Razen vprašanj, ki se tičejo katoliških mladinskih organizacij, je bilo bržkone na tapetu predvsem vprašanje takozvanih konfesionalnih šol, ki se je že v prvem razgovoru med Hitlerjem in Faulhaberjem razpravljalo kot glavno sporno vprašanje, ker so prav tedaj bavarske oblasti nastopile proti redovskim učnim močem v teh šolah. Seveda je kardinal Faulhaber prav gotovo opozoril kancelarja tudi na osebne neprimke, ki jih je med tem doživel.

Ministru Kerlu bo dodeljen drž. podtajnik

V zvezi s tem ponovnim razgovorom najvišjega nemškega katoliškega dostojanstvenika z najvišjim predstavnikom državne oblasti v Nemčiji so se ponovno razširile govorice, da bo v kratkem prišlo do pomembne izpremenbe v vodstvu ministrstva za bogočastje. Ne govori se sicer več o zamenjavi titularja tega ministrstva, ki naj bi ga po prvotnih govorih zamenjal sedanji nemški poslanik na Dunaju Pafen, temveč samo o tem da bi se ministru Kerlu dodelila iz vrst njegovih katoliških obojba ugodna oseba v funkciji državnega podtajnika v ministrstvu za bogočastje.

Katoliški episkopat in protiboljševiški blok

Iz zanesljivega vira se doznava nadalje, da je bil eden izmed glavnih predmetov ponovnih razgovorov med kancelarjem in kardinalom Faulhaberjem tudi problem takozvane protikomunistične fronte. Domneva se, da je Hitler nasvetoval Faulhaberju, naj bi se nemški episkopat v javno izjavo pridružil protiboljševiški stališči tretjega rajha in naj bi v tem pogledu podprl napore nacistične diplomacije. Zdi se pa da je talijerjeva zahteva naletela zaenkrat na težkoce in da je baje kardinal Faulhaber ponovno zaprosil za avdienco pri Hitlerju.

Italija priznala Mandžukuo Japonska aneksijo Abesinije

Rim, 28. novembra. AA. Uradno poročajo, da je italijanska vlada priznala mandžursko državo, japonska vlada pa italijansko cesarstvo v Etiopiji. Sporazum, ki je bil sklenjen med obeh državama, priznava tudi japonske trgovske pravice v Abesiniji.

Obisk turških vojnih ladij v Grčiji

Atene, 28. novembra. AA. Davi o pol 9. je pripeljal v faleronsko pristanišče eskadra turške mornarice. Po običajnih obiskih se je oddelek turških mornarjev izkrcal in položil opoldne večer na grob Nezmanega junaka v navzočnosti turškega admirala Sukriokana, grškega admirala Sakelarija, turškega poslanika v Atenah in zastopnikov grških oblasti. Prebivalstvo je turške mornarje navdušeno pozdravljalo.

KAJ še NE VESTE,

da mi danes izdelujemo blago v angleški kakovosti po brezkonkurenčnih cenah?

VLADA TEOKAROVIĆ & KOMP.
PARACIN

Tkanine za vsak žep in vsak okus.

Tovarniške prodajalne: LJUBLJANA, Gradišče 4 in v vsakem večjem mestu Jugoslavije.

Beležke

Kdo ne odloži mandata?

Pod naslovom »Dobili so nezaupnico, a ne odložo mandata« ponatiskuje zadnji »Domoljub« z velikim veseljem komentar, ki ga je k izidu občinskih volitev v savski banovini napisal »Hrvatski dnevnik«. Ta komentar je izvenel v trditve, da so občinske volitve vzele moralno legitimacijo do poslanskih mandatov poslancem, ki so bili na Hrvatskem izvoljeni pri lanskih petomajskih volitvah.

»Domoljub« tej sodbi z veseljem pritrjuje, pozabil pa je v svoji prevetliki vnemi, da s tem udriha po svojih lastnih ljudeh. Le neznatna manjšina teh poslancev je namreč danes v klubu JNS. Nekaj malega jih je še v Barčevicem in v Delovnem klubu. Vsi ostali, ogromna večina, pa so v klubu, ki ga »Domoljub« šteje za svoje...

Združena opozicija pri volitvah v Vojvodini

Pristaši raznih strank, ki tvorijo sedaj združeno opozicijo, so v Vojvodini v glavnem razdeljeni na tri frakcije. Prva se priznava k beograjskemu, druga zagrebškemu krilu združene opozicije, tretja pa tvori nekako ločeno vojvodinsko skupino. Za nedeljske občinske volitve so vse tri skupine le v redkih občinah postavile skupne kandidatne liste. Po veliki večini gredo v volilno borbo ločeno.

Zagrebška opozicija je v Vojvodini in Sremu, ki tudi spada pod dunavsko banovino, postavila deloma pod firmo bivše HSS, deloma pod firmo bivše KDK kandidatne liste v 86 občinah. Na listi dr. Mačka izvoljeni poslanci prirejajo v teh občinah dan za danem shode in sestanke. »Hrvatski dnevnik«, ki o vsem tem poroča, se nada, da bodo vojvodinski Bunjevci in Sokci strnjeno volili liste zagrebške opozicije in da bodo te liste dosegli zaradi tega velike uspehe.

Bivši samostojni demokrati o volitvah

Tednik »Nova riječ«, ki ga urejuje g. Večeslav Vilder, objavlja nov članek o občinskih volitvah v savski banovini. List prihaja do zaključka, da »mora priti po zadnjih občinskih volitvah v savski banovini slehernik do prepričanja, da so se vrste bivših samostojnih demokratov po sedmih letih diktature, ki je uporabljala vsa sredstva, da jih zatire, ponovno zbrale. Bivši samostojni demokrati so se pojavili na vseh postojankah že pri petomajskih volitvah. Morali so se težko boriti. Volilni zakon favorizira strnjene mase in težko prizadeva stranke, ki imajo razsute svoje pristase po več pokrajinah. Zato se ne more ocenjevati moč samostojnih demokratov po številu osvojenih občin. Ocenjevati se more samo po številu glasov, ki so jih dobili kljub vsem neprimlikam. Te številke pa kažejo, da so se povsod okrepili, čeprav po teh volitvah še ne gre soditi o pravem razpoloženju prebivalstva. To bo prišlo do izraza šele pri svobodnih in tajnih volitvah v parlament.«

Akcija privatnih nameščenecv na Hrvatskem

Kakor je razvidno iz zagrebških listov, so začele organizacije privatnih nameščenecv na Hrvatskem zelo živahno akcijo za uvedbo nameščenecv starostnega zavarovanja. Po vseh večjih krajih se prirejajo zborovanja, na katerih se sprejemajo resolucije, ki zahtevajo, da se razširi zakon o pokojninskem zavarovanju nameščenecv na vso državo in da se osnujejo pokrajinski pokojninski zavodi. Resolucije dalje zahtevajo, da se pokojninsko zavarovanje razširi tudi na trgovske nameščenice. Ponekod so privatni nameščenici že osnovali svoje posebne fondе, v katere redno vplačujejo prispevke, da si bodo mogli potem z zbranim denarjem dokupiti leta, ko se uvede obvezno starostno zavarovanje.

Nezdrave metode

Glasilo dr. Mačka »Hrvatski dnevnik« razpravlja v uvodniku o aretacijah komunistov na Hrvatskem, zlasti o ugotovitvi službenega komunisteja, kako so komunisti poskušali priti v razne narodne in kulturne organizacije in v njih izvrševati svojo propagando. List pravi, da to ni ničesar novega, ker so mnoga društva že sama opazila, da so se vrinili med člane ljudje, ki nimajo z društvom in njegovimi cilji ničesar opraviti, pa so jih takoj izločili. Tako bo tudi v bodoče.

Nato razpravlja list o etični strani te komunistične taktike, ki jo ostro obsoja. V mladih ljudeh bi se morale gojiti in razvijati iskrenost, odkritost in značajnost. Mladi ljudje bi morali biti odkriti borci, komunistična taktika pa jih navaja, da so špijoni, zahrbtni hinavci in »prikrite rihte«. Iz takih ljudi ne morejo nikdar zrasti idealni in značajni moške. List apelira zato na mladino, naj povsod zavrača take nezdrave metode.

Staroradikalni shod v Skoplju

Danes bo v Skoplju manifestacijsko volilno zborovanje radikalne skupine g. Ace Stanojevića. Na shod bodo prišli in na njem govorili razen Ace Stanojevića, ki zaradi svoje visoke starosti ne nastopa javno, vsi znani voditelji staroradikalne skupine, med njimi Miša Trifunović, dr. Momčilo Ninić, Krsta Milić in Miloš Bobić. Zaradi tega pričakujejo poročil o shodu tudi v širši javnosti z velikim zanimanjem in se je odpravljalo v Skoplje tudi več novinarjev.

Med Zagrebom in Beogradom

Oficiozni beograjski tednik »Echo de Belgrade« beleži vesti o sporazumu med Beogradom in Zagrebom in poudarja, da zagrebški in beograjski politični krogi so glasno priznavajo, da je prišel čas poiskati praktična sredstva za izvršitev nacionalne koncentracije v Jugoslaviji. Nalo naveda list, da si to koncentracijo zamišlja JRZ v koaliciji z bivšo HSS, odnosno KDK. Združena opozicija pa pojmuje koncentracijo bolj široko. Politični položaj je stopil v novo obdobje in skoraj se bodo pričeli razgovori za končno ustvaritev srbo-hrvatskega sodelovanja.

Glasilo ministra dr. Spaha, sarajevska »Pravda« poudarja v posebnem članku o sporazumu z dr. Mačkorn, da službeno stališče JRZ v tej stvari še ni znano, kakor tudi ni znano, ali je do sedaj kateri izmed predstavnikov JRZ imel stike z dr. Mačkorn. »Pravda« pravi, da v JRZ vsekakor obstoja želja po sporazumu. Ta želja do sedaj ni bila ustvarjena, ker je bilo potrebno da se JRZ naprej afirmira kot edina predstavnica Srbov, Slovencev in Rusinomanov. Po občinskih volitvah se bo to zgodilo. Kako se bodo stvari dalje razvijale, še ni znano. Kombinacije, ki se že pečejo s podrobnostmi sporazuma, so preuranjene.

Precej pozornosti vzbujajo v javnosti nekatere izjave politikov iz vrst bivše SDS, zlasti tudi članek prote Kecmanovića iz Banjaluke, ki se vrača v glavnem na unitaristično pojmovanje države. Izgleda kakor da bi se v vrstah b. SDS vršilo gotovo previranje. Kakor je znano, se je po razveljavitvi vidovdanske ustave 1. 1929. večina vodilnih politikov bivše SDS v nasprotju s mišljenjem svojega takratnega predsednika izjavila za novo unitaristično ustavo. Med temi vodilnimi politiki so bili tudi glavni predstavniki današnjih samostalec, ki sedaj sodelujejo z dr. Mačkorn. Ni še jasno, ali glasovi, ki se sedaj čujejo, značijo preokret tudi na tej strani v smislu povratka na jugoslovensko osnovo.

Kakor smo že poročali, se je v Zagrebu mudil g. Božidar Vlačić, zastopnik Davidovićeve skupine v poslovnem odboru združene opozicije. V Zagrebu je razpravljal z voditelji bivših samostojnih demokratov in delj časa tudi z dr. Mačkorn. Včeraj se je vrnil v Beograd, kjer je najprej poročal Ljubi Davidoviću. Še tekom dopoldneva so se pri Davidoviću zbrali ostali voditelji beograjske združene opozicije, ki jim je Vlačić podal svoj referat. Udeleženci so odklonili vsako izjavo za javnost.

Manifestacija parlamentov Male antante

Beograd, 28. novembra. p. Jutri popoldne odputeta v Bukarešto delegaciji naše narodne skupščine in senata, ki sta povabljena k proslavi rumunskega praznika zedinjenja. Obe delegaciji sta se sestali danes v kabinetu predsednika narodne skupščine. Na sestanek je prišel tudi ministriški predsednik dr. Milan Stojadinović. Poleg drugih potujejo v Bukarešto dr. Kosta Kumandrić, dr. Grga Anđelić, Kosta Popović, Jovan Banjanin, Milan Popović, Franc Smodej in dr. Koca. Delegaciji vodita pred-

sednika obeh zbornic dr. Mažuranić in Čirić. Praga, 28. novembra. br. Nocoj je odpotovala v Bukarešto delegacija češkoslovaškega senata in poslanske zbornice pod vodstvom predsednikov obeh zbornic dr. Malypetra in dr. Soukupa. V delegaciji je vsega 30 češkoslovaških parlamentarcev, ki bodo sodelovali pri veliki manifestaciji parlamentov držav Male antante v Bukarešti na proslavi rumunskega narodnega praznika.

Horthy na poti na Dunaj

Rim, 28. novembra. w. Mađarski regent Horthy ter ministriški predsednik Darányi in zunanji minister Kánya so ob 10. dopoldne odpotovali iz Rima na Dunaj. Na postaji so se poslovili od njih italijanski kralj in kraljica, ministriški predsednik Mussolini s člani vlade ter zastopniki oblasti.

Direktor Suzorja upokojen

Zagreb, 28. novembra. o. Ravnateljstvo osrednjega urada za zavarovanje delavcev (Suzor) je na svoji današnji seji upokojilo generalnega direktorja osrednjega urada dr. Milana Glasierja. Za to mesto bo v kratkem razpisal poseben natečaj. Za vrhovnega zdravniška urada je bil izvoljen dr. Josip Ljubin, zdravnik okrožnega urada za zavarovanje delavcev v Drvaru.

Iz kmetijske službe

Beograd, 28. novembra. AA. Upokojen je Franjo Trampuš, kmetijski nadzornik banke uprave dravške banovine. Premješeni so: za veterinarskega svetnika obmojne veterinarke postaje v Murski Soboti v 5. skupini dr. Josip Serbec, sedaj pri šreskem načelstvu v Kolenici, za veterinarskega za veterinarskega svetnika pri šreskem načelstvu v Kolenici 5. skupini Josip Samec, doslej v Murski Soboti, za višjega veterinarskega pristava šreskega načelstva v Beli Crkvi v 7. skupini Adalbert Ljubec doslej v Gradačcu.

Sestanek baltičkih zunanjih ministrov

Riga, 28. novembra. g. Uradno objavljajo, da se bo V. kongres zunanjih ministrov treh držav baltičkega sporazuma vršil od 9. do 11. decembra v Rigi.

Še ene volitve na ljubljanski univerzi

Včeraj so bile na ljubljanski univerzi ves dopoldan volitve v znano društvo »Akademika akcija za izpolnitev univerze«, katere član je lahko vsak akademik brez ozira na fakulteto. Društvo šteje okrog 1300 članov in je imelo v petek svoj občni zbor, na katerem so lansko leto izvoljeni funkcionarji podali svoja poročila. Volitve pa so bile včeraj, ker se vrše po listkih in zaradi tega seveda trajajo več ur.

Vložene so bile štiri liste: lista takozvanih katoliških akademikov, tehnična lista in dve listi nacionalnih akademikov, ki se na žalost niso mogli zediniti za skupni nastop in so zaradi tega ozvoljili in odbili mnogo nacionalno orientiranih akademikov. Volitev se je udeležilo 991 akademikov in akademikark. Pet glasovnic je bilo neveljavnih. Lista katoliških akademikov, za katero je seveda strnjeno glasovalo blizu 200 teologov ter na univerzi vpisanih redovnikov in redovnic, je dobila 419 glasov ter 6 mandatov, med njimi predsednika. Tehnična lista, ki je bila privlačna zlasti zaradi tega, ker stoji momentano v ospredju zanimanja in borbe, problemi tehnične fakultete, je zbrala 328 glasov in dobila 6 mandatov s podpredsednikom, nacionalna lista, katere jedro so tvorili Jadranščani, 134 glasov in 2 mandata, druga nacionalna lista, katere jedro so tvorili člani »Edinstva«, pa 105 glasov in 1 mandat.

Vremenska napoved

Zemunska vremenska napoved za danes: Oblačno in megleno po vsej državi, v primorskih krajih dež, v nočnatosti ponekod sneg. Na jugu in na Primorju se bo temperatura dvignila.

Zagrebška vremenska napoved: Oblačno in megleno ter hladno vreme.

Dunajska vremenska napoved: Oblačno manjša možnost neviht, še dalje mraz.

Madridska in talaverska fronta

Obroč okrog Madrida v prvih dneh oktobra, ki pa se je med tem seveda že znatno zožil — Razbremenilna ofenziva vladnih čet se je začela jugozapadno od Madrida

Naši kraji in ljudje

Novi nadškof beograjski g. dr. Josip Ujčić

Kakor smo včeraj kratko poročali, je bogoslovni profesor ljubljanske teološke fakultete msgr. dr. Josip Ujčić imenovan za beograjskega nadškofa. Ujčićni svečenik, ki je v Ljubljani splošno znan in priljubljen, je doma iz Istre. Rodil se je 10. februarja 1880. v Starem Pazinu, njegova mati je umrla pri enajstem porodu. Gimnazijo je študiral v Trstu in je z odliko maturiral leta 1898. Takoj nato je vstopil v bogoslovje v Gorici in je bil 27. julija 1902. posvečen za mašnika. Trzasko-koperski škof dr. Nagl ga je takoj po novi maši imenoval za svojega tajnika. Čez leto dni pa ga je poslal

na višji bogoslovni zavod Augustinaeum na Dunaju, kjer se je pripravil za bogoslovni doktorat. Promoviran je bil leta 1907. V Gorici je bil 6 let profesor morale v bogoslovju, leta 1912. pa ga je dr. Nagl, ki je med tem postal dunajski nadškof in kardinal, pridobil za dvornega kaplana in študijskega ravnatelja v Augustinaeumu. Tu se je potem zlasti lahko poglobil v moraliko, ki jo je začel predavati na dunajski bogoslovni fakulteti. Ko smo dobili univerzo v Ljubljani, je prišel tudi dr. Ujčić domov in odletel živi in deluje v Ljubljani. Dvakrat je bil že izvoljen za dekana bogoslovne fakultete ter je pripadal disciplinarnemu sodišču univerzitetnega sveta. Proskofijskem ordinariatu je bil obenem protokolarni eksaminator in cerkveni sodnik. Leta 1920. je bil poverjena služba apostolskega vizitatorja bogoslovnih semenišč v vsej Jugoslaviji. Ne samo kot predavatelj, temveč tudi kot pisatelj je dr. Josip Ujčić dobro znan. Na visokem in odgovornem mestu želimo novemu nadškofu beograjskemu in smederevskemu ter apostolskemu administratorju banatskemu vso srečo!

Ravnatelj L. Novak in njegovo delo

Rojenice so mu pri rojstvu pred 60 leti na uho pošepetale, da bo učitelj in korlikar se je tudi v mladosti od tega cilja oddaljeval, ni mogel odoleti in postal je učitelj. Po očetu, ki je bil odličen slikar, je podedoval smisel za lepoto barv in oblik, ki nenehno obdajajo vsakega zemljana; zato se je odločil za takratno dvoletno obrtno šolo za lesne stroke, kakršna je bila tedaj v Ljubljani. Od tod je odšel na učiteljsko in kmalu je nastopil njegovo veselje po slovenskega učitelja naprednjaka, ki ga je peljala na Bled, v Kranj, kjer si je na Gaštelju poiskal dru-

žico iz znane šmidove rodbine, dokler se ni ustavil pred četrtsotletjem v Ljubljani, kjer je zdaj ravnatelj II. deške meščanske šole, ki je nastanjena v novem poslopju za Bežigradam.

Zgodaj se je začel pripravljati za izpit za meščanske šole in kaj je bolj naravnega, da si je izbral za svojo stroko predmete umetniške skupine risanja, geometrijskega risanja, lepote in matematike. Od leta 1920. je brez prestanka član ljubljanskega krajevnega šolskega sveta, kjer je z vso vrnico in z največjim uspehom zagovarjal težnje po zboljšanju pouka in šolskih priključkov v Ljubljani. Prav posebno se je zavzemal vedno za potrebe in pravilno upoštevanje položaja meščanske šole. Njegovi napori pa so šele letos kronani z uspehom, ko so vse ljubljanske meščanske šole dobile dodeljenih toliko prostorov, da lahko diha in se morejo razvijati.

Jubilant, ki je v vseh krajih ljubljanske družbe nenavadno čislán, je pobornik in praktični voditelj učiteljev deških ročnih del dravske banovine. On je bil prvi, ki je pred leti uvedel praktične počitniške taje za deška ročna dela. Tako je v teku

let izobrazil nad 200 učiteljev. Ravnatelj Novak je bil spet oni, ki je pisal strokovne knjige in članke, kjer je kazal na sodobnost in smotnost pouka deških ročnih del. Letos pa si je s tem postavil krono, ko je napisal odlično delo »Krasine tehnike«. To delo je sprejela kritika s prav posebno pohvalo. Kdor je obiskal jesenski veseljenj, se je lahko na lastne oči prepričal, kako so ugajali lesni izdelki, ki jih je razstavil ravnatelj Novak in pa učenci njegove šole. Naši obrti je s to razstavo in s svojo knjigo odprl popolnoma novo polje udejstvo-

Infekcijski oddelek razširjen Bil je skrajni čas, rešitev pa je le zasilna

Ljubljana, 28. novembra. V teži borbi za obstanek je ljubljanska bolnišnica danes doživela uvaževanja vreden, a vendarle ne prav veselo značilen dogodek.

Infekcijski oddelek, ki je najmanjši in najbolj natrpan med vsemi — zadnje mesece ga vzdržuje preplavalju trume pacientov z Gorenjske in Dolenjske, med katerimi žanjeta davica in škrlatinka — je po dolgi križi in težavah vendarle našel skromno možnost razširitve. V paviljonu, ki je bil grajen za 34 postelj, je v stiski današnjega časa našlo dan za danem zatočišča skoraj po 120 bolnikov, da so morali siromaki ležati že kar drug preko drugega. V otroških posteljah, kakršne bi bile še za zdravo dete pretesne, se morata gnesti po dva, včasih po trije nesrečni neugnančki, ki jih je bolezen napravila še vse bolj občutljive in vznemirljive, kakor so bili v zdravih dnevih doma. Najbolj obžalovanja vredne pa so sode namenjene težjim bolnikom, ki pogostokrat vise med življenjem in smrtjo. Najmanj, s čimer bi bilo treba v takih obupnih primerih postreči, bi bile samotne sobice, ki bi nudile bolniku dovolj miru in dovolj svežega zraka, da bi bilo mogoče prenesti poslednje najtežje minute. V takšnih sobicah, ki so bile za zidavo namenjene posameznikom in v katerih je v resnici samo za eno posteljo prostora, so danes natrpani kar po štirje hudo bolni pacienti: po dva delita posteljo, po dva pa so naložili na nosilnico, ki so jo v neglici privedli za zasilno ležišče.

V takšnih razmerah je brez dvoma prav, da je uprava bolnišnice poskrbela, da se infekcijski oddelek vsaj do najskromnejše mere razbremeni. Uprava umobolnice je stalo prisilno delavnico onstran Ljubljane, v zadnjih letih smotno preuredila, da so prostori v starinskem poslopju danes mnogo lepši in udobnejši kakor po paviljonih obče bolnišnice. S preureditvijo zavoda se je našlo še nekaj prostora, ki bo lahko vsaj za nekaj časa nudil zavetje opazovalnemu oddelku, ki je bil doslej spravljen

vanja in s tem nove vire lepih in stalnih dohodkov.

V preveliki skromnosti odklanja vsako besedo hvale, toda za naš narod je toliko zaslužen mož, da naša javnost ne more iti mimo njegove šestdesetletnice. Pri tej priliki je treba še prav posebej poudariti, da je bil Novak od vsega početka svojega dela vselej v naprednih vrstah, da ni nikoli iskal koristi političnih konjunktur, da pa je vedno storil svojo dolžnost, če tudi je imel zaradi nje kasneje le sitnosti. Na mnoga leta!

Deputacija pri g. banu

Včeraj dopoldne se je pri banu dr. Natlačenju zglasila deputacija Akcije za razširitev ljubljanske bolnišnice, v kateri so bili predsednik akcije univ. prof. dr. Šerko, podpredsednik univ. doc. dr. Košir, predsednik Zdravniške zbornice primarij dr. Meršol, upravnik umobolnice dr. Gerlovič in kot zastopnik Akademске mladine jurist Ravnihar. Deputacija je g. banu izročila kratko spomenico in ga naprosila, naj odpošlje svojega delegata v odbor akcije, da se bo vse delo, ki se bo tikalo konkretnega reševanja tehničnih in finančnih vprašanj, vršilo v sodelovanju vseh odločujočih činiteljev. Ban je zagotovil svojo naklonjenost, hkratu pa je izdal dovoljenje za izvedbo akcijskega tedna, ki bo trajal od 1. do 7. januarja, da tudi vse najširše plasti našega naroda razgiblje v borbi za novo bolnišnico.

Matineja kina Sloge

Za ljudi, ki ljubijo napete filme!

BORIS KARLOF v dvojni vlogi

ČRNA SOBA

Cena Din 3.50 in 5.50

Danes ob 11. dop. nepreklicno

poslednjice!

Simultanka našega državnega prvaka Pirca

38 igralcev: 23 zmag, 7 porazov in 8 remijev

Ljubljana, 28. novembra. Dvorana hotela »Metropol« je bila v petek zvečer pozorišče šahovske simultanke jng. državnega prvaka Vasje Pirca. Nasprotniki so mu bili združeni ljubljanski šahovski klubi, ki so poslali v boj sicer ne najmočnejše igralce, a vendar dovolj močne za slehernega mednarodnega mojstra. Četudi so bili med njimi priznani turnirski igralci, je Pirc dosegel zelo časten rezultat, namreč točno 71%, kar je ponovno potrdilo njegovo dobro formo, ki jo je že pokazal v Podjebrah in zlasti na šahovski olimpiadi v Monakovu. Po skoraj 7 ur trajajočem boju je državni prvak beležil 23 zmago, 7 porazov in 8 remijev.

Simultanka se je pričela ob 20. in se končala ob 2.45. Združeni klubi niso nastopili polnoštevilno, iz neznanih vzrokov se priredive nista namreč udeležila Triglav in Omladina, dočim so bili ostali zastopani v častnem številu, zlasti ljubljanski šahovski klub, ki je postavil kar 12 igralcev. Skupno je nastopilo 38 igralcev, med njimi eden z Vrhniko, eden pa neorganiziran.

Mojster Pirc je takoj v otvoritvi pokazal, da se zaveda težke borbe, ki ga čaka. Na vseh deskah je nastavlil igro zelo previdno, hoteč si že v otvoritvi zagotoviti prednost. Zato je bilo popolnoma naravno, da je prva odločitev padla dokaj kasno. Po

dveintrijski borbi je Pirc beležil prvo zmago, druga je pa sledila šele poldrugo uro zatem. Prvi so klonili igralci šahovskega kluba Šiška. Ze je kazalo, da bodo združeni klubi katastrofalno poraženi, ko so se po polnoči pojavili prvi uspehi. Ob 0.25 je Simonič (LSK) prisilil mojstra h kapitulaciji, remiziral pa je Peterman. Komponist prof. Slavko Osterc je pokazal, da je doma tudi na 64 poljih in je takisto dosegel remis. Ob 1. zjutraj je Pirc beležil 7 zmag, 1 poraz in 2 remija. Zdej je šlo hitreje, a dokaj neugodno za državnega prvaka. Po eni uri so »združenci« znatno popravili do tedaj neugodno stanje in zaznamovali lepe uspehe. Po vrsti so zmagali Kapus (Sempter), Kumlj (LSK), Sikošček (LSK) in Jeranič (Sempter), remis pa so dosegli Marek, Majcenovič, Samobor (vsi LSK), Zavec, Jerreb (oba Zelezničar) in Bernot (Sempter). Ob 2. je bilo doigranih 25 partij in je Pirc dosegel 12 zmag, 5 porazov in 8 remijev. Kakor da ne bi imel za seboj že 6 ur naporne telesnega in duševnega dela, je naš državni prvak tako stopnjeval tempo, da je imelo preostalih 13 nasprotnikov le malo časa za premislek. V petih 45 minutah je odpravil tudi te in sicer nad vse sijajno. Moral je sicer še dvakrat kapitulirati — zmagala sta Langus (Zelezničar) in Kirin (Sempter) vse ostale je pa premagal, ne-

Misel boja proti jetiki

Narod je priznal protituberkulozno akcijo za svojo

Ljubljana, 28. novembra.

Zadnja številka glasila Narodne protituberkulozne lige »Delo proti tuberkulozi« je posvečena kritiki letošnjega protituberkuloznega tedna. Letošnji protituberkulozni teden se je razlikoval od vseh prejšnjih v dejstvu, da se je protituberkulozna zveza v Ljubljani odločila — postaviti ves slovenski narod na preizkušnjo, v koliki merni je že med nami dozorela misel protituberkuloznega boja. Protituberkulozna zveza je zahtevala od naroda javno glasovanje — odločitev, ali hoče narod pokret aktivno podpirati in sodelovati, ali pa hoče samo prejemati. Iz prejšnje zgolj prosvetne oblike se je letošnji protituberkulozni teden izpremenil v vsenarodno nabiralo akcijo. Zaradi tega je potrebna poleg točnega pregleda tudi kritika opravljenega protituberkuloznega tedna, da se naučimo in pripravimo za drugača, ki naj postane slovenska narodna institucija.

Za protituberkulozni teden je potrebna stalna propaganda. Ne samo 7 dni, temveč vsaj pol leta je treba narod nanj pripravljati. Najmočnejše propagandno sredstvo je javen obračun. Zakaj je z njim more protituberkulozna zveza pokazati, da je vse nje delo res idealno, vsi njeni dohodki pa namenjeni podpiranju bolnikov in protituberkuloznih ustanov. Glasilo poudarja, da je bila sondeležba šolstva najbolj posrečena, misel na letošnji protituberkulozni

tednu, kar se je izkazalo tudi z gmotnim uspehom. Dalje naglašajo, da se je časopisje in celotna publika izkazala težnjam protituberkulozne zveze do celne naklonjenosti. O propagandi pa govori takole:

Propaganda je prvi pogoj uspeha. To je svojevrstna umetnost, ki jo mora poznati vsakdo, ki ima posla z javnostjo. Organizacija protituberkuloznega tedna mora s pomočjo propagande doseči da v času tedna ni Slovenec, ki ne bi bil poučen o tednu in njegovih ciljih. Toda propaganda mora govoriti poseben jezik množice. Jezik množice pa je otroški jezik in zato mora biti vse povedano v obliki povesti, v slikovitih barvah. Tega načina govorjenja se moramo šele učiti, nihče ga še ne zna, komaj smo ga začeli uporabljati. Za vso javnost so veljavne ugotovitve protituberkulozne zveze

o fondu za podpiranje jetičnih.

Vsa akcija se je vršila pod tem geslom in vsak si lahko misli, da je to geslo razumljivo vsakemu človeku in da je za propagandne namene težko najti primernejšega. To geslo pa ni bilo postavljeno samo iz propagandnih namenov, temveč v prvi vrsti zaradi potrebe. Ze vsa leta po vojni je pri nas prevladovala neupravičena miselnost, da moramo odstranjevati vzroke bolezni, kdor pa enkrat oboli, ta naj si sam pomaga, kakor more in zna. To je takozvana bigien-

Lepe žene so v tem skrajno izbirčne

Ničesar ne bi smela žena tako skrbno izbirati kakor svoje milo, ki ga vsak dan uporablja. Samo ako je milo zares dobro, ji da ono resnično negovanost, katero imajo moški tako radi na lepih ženah.

Med temi 4 vrstami boste našli za Vas pravo

Elida Favorit
že deset let ljubljene razvajanjen žen.

Elida 7 Coetic

luksuzno milo, ki si ga lahko vsakdo privoščijo, posebno močnega vonja.

Elida beli španski bezeg
milo snežnobebe barve — omamljivega vonja.

Elida Lanolin

posebno blago za občutljivo kožo.

ELIDA MILA

Ime jama za kakovost!

katero v naravnost problemskih končnicah. Ko je bil objavljen končni rezultat: združeni klubi so dosegli 7 zmag, 8 remijev in 23 porazov, je bil državni prvak Pirc deležen prišernega odobravanja, ki ga je v resnici zaslužil. Vsi njegovi nasprotniki so posebno poudarjali njegovo fairneso. Bilo je namreč več primerov, ko so nekateri hoteli napraviti več potez zaporedoma, a so se prenašli in bi izgubili figuro, pa jih je Pirc še pravočasno opozoril na nevarnost — čednost, ki jo najdemo pri malokaterih mojstrih.

Da bo poročilo popolno, naj dodamo še uspehe po klubih. LSK je dosegel 3 zmage, 4 remije in 5 porazov; Sempter 2 zmage, 1 remis, 5 porazov; Zelezničar 1 zmago, 2 poraza, 2 remija; Lovsin 1 remis, 4 poraze; Šiška 3 poraze, po 1 poraz pa Triglav, Močnik (Vrhniko) in edini udeleženez iz vrst neorganiziranih šahistov.

Posetnikom novinarskega koncerta

Ljubljana, 28. novembra.

Le kratak čas nas še loči od novinarskega koncerta 1. decembra. Ceneno občinstvo, ki bo obiskalo ta koncert in s tem izkazalo svoje simpatije slovenskim novinarjem, smo tokom tedna primerno seznanili z vsemi sodelujočimi in s točkami, s katerimi bodo nastopili. Splošna sodbja je da bo novinarski koncert tudi letos zelo pester in izredno zanimiv. To se pozna tudi po tem, da publika pridno sega po vstopnicah in sedežih, ki o na prodaj v Matični knjigarni na Kongresnem trgu. Opozorjamo pri tem še enkrat, da vstopnica za koncert daje posetnikom pravico, da se po ljubeznosti ravateljstva električne cestne železnice lahko peljejo s tramvajem od vsake točke omrežja do najbližjega postajališča za Tabor za enotno značilno vezalno 1 Din. Ravno tako velja tudi za vožnjo od koncerta, dokler vozi tramvaj po noči, za one, ki ne ostanejo še pri tem ti zabavi. Najbližja postajališča za Tabor na tramvaju so pri ZŠŠe

Sv. Petra česte — Fügnerjeve ulice ali pa tudi na Šmartinski cesti ob trgovini Marinko, oboje na krožni pragi.

Z garderobo na Taboru bo letos tudi bolj komedno preskrbljeno, tako da ne bo trliko drejja. Velika izredna garderoba bo v mali dvorani v I. nadstropju. Cenjeno občinstvo je napr. šeno, da se v prvi vrsti po luži te garderobe, kjer bo obilno prostora. Desna garderoba v pritličju je rezervirana za gg. predtavne oblaštve in korporacije. Leva garderoba v pritličju bo pa tudi na razpolago za obiskovalce koncerta. Če se bodo vsi udeleženci ravnali po teh navodilih, bodo vse garderobe brezhibno funkcionirale.

Posebej opozarjamo družbe udeležencev na prostorne lože, ki se jih dobi za 150 Din. V ložah je 5 sedežev in nekaj stojšč, (ki se posebej dobi po 8 Din), tako da se v loži lahko zbere zaključena družba, ki ima svoj rezerviran prostor tudi potem pri svobodni zabavi. Lože so tudi na prodaj v Matični knjigarni.

Matineja kina Union

Najlepši film slovite

Mariene Dietrich

VISOKA PESEM

po znamenitem Sudermannovem romanu

Danes nepreklicno zadnjic ob 11. dop.

Cene: Din 3.50 in 5.50

Gospod Oevirk se pravi da gospodom Špehom in vse kaže, da bo pravico izgubil. Odvetnik mu svetuje, naj se pobola z nasprotnikom, toda Oevirk noče slišati o tem niti besede. Rajši, pravi, bom poslal sodnika za Miklavža gos ali kaj podobnega.

To bi bilo najzanesljivejše sredstvo, da bi pravdo izgubil, mu je dejal odvetnik. Prišel je dan pravde. V odvetnikovo veliko začudenje je gospod Oevirk dobil.

»No, gospod doktor, ali nisem imel prav?«

»Kaj? je odvetnik presenečeno vzdihnil.

»Pa mi vendar niste kaj poslali?«

»Seveda sem, se je zasmejal Oevirk, ade-

belo gos s pozdravom od gospoda Špeha...«

ogrožene. Kdor vili vsak dan obupno ni-

zgroženo. Kdor vili vsak dan obupno ni-

zgroženo. Kdor vili vsak dan obupno ni-

zgroženo. Kdor vili vsak dan obupno ni-

zgroženo. Kdor vili vsak dan obupno ni-

zgroženo. Kdor vili vsak dan obupno ni-

zgroženo. Kdor vili vsak dan obupno ni-

zgroženo. Kdor vili vsak dan obupno ni-

zgroženo. Kdor vili vsak dan obupno ni-

zgroženo. Kdor vili vsak dan obupno ni-

zgroženo. Kdor vili vsak dan obupno ni-

zgroženo. Kdor vili vsak dan obupno ni-

zgroženo. Kdor vili vsak dan obupno ni-

zgroženo. Kdor vili vsak dan obupno ni-

zgroženo. Kdor vili vsak dan obupno ni-

zgroženo. Kdor vili vsak dan obupno ni-

zgroženo. Kdor vili vsak dan obupno ni-

zgroženo. Kdor vili vsak dan obupno ni-

zgroženo. Kdor vili vsak dan obupno ni-

zgroženo. Kdor vili vsak dan obupno ni-

zgroženo. Kdor vili vsak dan obupno ni-

zgroženo. Kdor vili vsak dan obupno ni-

zgroženo. Kdor vili vsak dan obupno ni-

zgroženo. Kdor vili vsak dan obupno ni-

Gospodarstvo

Proti centralizaciji kmečkih dolgov

O dolžnostih uredbi o likvidaciji kmečkih dolgov smo na tem mestu že ponovno in obširno razpravljali. Razložili smo tudi vsebino pravilnikov, ki so bili izdani k tej uredbi in navedli, da obstajajo marsikje nejasnosti in da povzročajo posamezne dolžnosti v mnogih primerih trdote, ki jih tudi pravilniki niso omilili. Nase kreditno združništvo. Preteklo nedeljo smo objavili resolucijo obeh slovenskih združenj zvez in Zveze jugoslovanskih hranilnic, ki vsebuje tudi predloge za spremembo uredbe o likvidaciji kmečkih dolgov. Resolucija poudarja nujno potrebo, da se razložitve kmetov izvrši na ta način, da se v polni meri zagotovi nadaljnji neokrnjen obstoj kreditnega združništva ter samoupravnih hranilnic, to je denarnih zavodov, ki so bili skozi desetletja v pomoč gospodarsko šibkemu človeku, in tudi hrbenica slovenskega gospodarstva. Predlog za spremembo uredbe gre za tem, da se kmečki dolgov pri združenjih in hranilnicah ne prenesejo na Privilegirano agrarno banko in da kmetje še nadalje ostanejo dolžniki svojih dosedanjih upniških zavodov. Za vse kmečke dolžnike naj velja načelo individualne zaštite, tako da se tudi pri dolgovih izpod 25.000 Din obseg odpisa določi vsakemu posameznemu dolžniku posebej po njegovi plačilni zmogljivosti. Ustanovijo naj se posebne posredovalne komisije na sedežu greških sodišč, ki naj pospešijo postopanje glede višini odpisa. Rezervni fond združenj in hranilnic pa naj se za kritje odpisa porabi šele na podlagi predložene bilance na dan 31. decembra 1936.

Posebni interesi, ki jih ima slovensko kreditno združništvo v zvezi z zaščito kmetov, so bili v zadnjih dveh uredbah v precejšnji meri upoštevani, saj je bilo združništvu zvezan prepovedano, da same predpise odplačilni načrt in pogoje za odplačilo. Z novo uredbo pa so te izjemne določbe za kreditne zadruge, ki so bile izdane v zaščito združenj samih, dovela odsplo. Najnovejša številka »Združnega vestnika« glasila Zveze slovenskih združenj v Ljubljani prinaša na vnovnem mestu zanimiv članek, ki osvetljuje stališče našega združništva k vprašanju likvidacije kmečkih dolgov. Iz tega članka posnemamo:

Sedba združništva

Podrobnejše proučevanje je pokazalo, da grozi precejšnji večini hranilnic in posojilnic nepopravljiva škoda, ker zgrebe rezervne skante in dobe za kmetijske dolgove 3% obveznice in bone, odplačljive v 14 do 20 let. To pomeni toliko kot likvidacije podeželskih hranilnic in posojilnic. Od okroglih 500 hranilnic in posojilnic je tako prizadetih okrog 450 (podeželskih), ki imajo nekaj sto milijonov hranilnih vlog, sto tisoč vlagateljev in desetisoče članov.

Ne samo likvidacija, temveč tudi pasivnost grozi številnim združenjem, ker ne bodo smele uporabiti rezerv za kritje izgub, ki so jih utrpeli pri nekmečkih dolžnikih. Zaradi tega bodo zadruge tisti tremetek pasivne, ko bodo morale uporabiti rezerve za odpis kmečkih dolgov. Pasivnost bi morali plačati člani v obliki članskega jamstva. Ker so člani v prvi vrsti dolžniki kmetije, bi torej le-ti morali v drugi obliki vrniti to, kar dobe v obliki odspisa. Tako cilj uredb, pomagati kmetom, ne bi bil dosežen, bile pa bi uničene zadruge, kar gotovo ni namen uredbe.

Ne glede na usodo prizadetih hranilnic in posojilnic tudi vlagatelji dvonijo, da predstavljajo državne obveznice in objavljeni boni Priv. agr. banke enakovredno kritje vlog, saj tečaj ostalih vrednostnih papirjev dovolj jasno dokazuje, da vrednostnih papirjev ni možno vnovčevati po nominalni ceni. Isto velja za obročno izplačevanje vlog skozi 14 in več let pri največ 2% obrestovanju. Radi tega se utegnejo vlagatelji dobro premisliti, še kdaj vložiti kak denar v tako hranilnico in posojilnico.

Najbolj značilno pa je, da tudi dolžniki mineva zadovoljstvo nad zaščito. Uničene bodo njihove hranilnice in posojilnice, grozi jim plačevanje članskega jamstva za izgube pri nekmečkih dolžnikih, v zameno pa bodo dobili novega upnika v osebi tujih banke, od katere ne pričakujejo niti priznanjivega individualnega postopanja pri izterjavanju niti cenenege in praktičnega poslovanja, kakršnega so imeli v svojih posojilnicah in hranilnicah.

Glede na mnoga vprašanja in očitke, kako da osrednje organizacije denarnih zavodov niso mogle doseči ugodnejše rešitve tega vprašanja, je treba pojasniti, da smo storili vse, kar je bilo mogoče. Opetovano smo ustno in pisno z vsa prepričevanostjo dokazovali, kako škodljive posledice bodo pri taki rešitvi nastale za hranilnice in posojilnice ter njihove vlagatelje.

Izkušnje s prejšnjimi uredbami in seveda tudi našete senčne strani dajejo ljudem pogum, da čedalje bolj odločno zahtevajo, da se dolgov ne prenesejo na Priv. agr. banko in da se z uporabo rezervnih skladov in deležev ne uničijo naše hranilnice, te čebulice ljudske štednje in cenenege kredita ter hrbenice narodovega gospodarstva. Glasov s to zahtevo je toliko, da ni možno presoditi, kdo prevladuje, ali vlagatelji ali dolžniki ali združniki. Način, kako se izraža odpor, je tak, da si ga ne upamo zapisati.

Razumljivo je, če je po vsem tem popolnoma izostal dotok denarja v hranilnice in posojilnice in če so prej že nekoliko pomirjeni vlagatelji na nove navali na njihove blaginje. Kar smo zvostružne nervoznost, Radi tega morajo bežati pod zakonito zaščito še tisti denarni zavodi, ki so do-

slej nekako plavali v upanju, da se bodo brez težjih posledic rešili skozi krizo.

Nemalo nejevolje povzročajo končno tudi uredbe in pravilniki s svojo nejasnostjo in celo kontradiktornostjo, tako da kljub dosevanju prvega roka ni bilo možno ljudi izpravo poučiti. Poleg tega pa zahteva vse to toliko dela in sprememb, da bodo na eni strani porušene vse bilance zadnjih let, na drugi strani pa večina, zlasti najbolj prizadetih posojilnic, enostavno ne bo mogla izvršiti oračunov in prenosov kmetijskih dolgov na Priv. agr. banko s sredstvi, ki jih imajo na razpolago. Samo za tiskovine in poštnino bo treba čez 300.000 Din gotovine, za delo pa ducat novih delovnih moči.

Nejasnosti predpisov

Ze ponovno smo opozorili na številne nejasnosti in nepopolnosti uredbe. Tudi v pravilnikih so mnoga vprašanja še ostala neodgovorjena in bo moralo pravosodno ministrstvo izdati še avtentična tolmačenja. Prav tako tudi pojasnila Privilegirane agrarne banke niso dovoljna. Tako so še danes mnoga važna vprašanja še odprta.

Zlasti kliče po nujni razjasnitvi vprašanje, kaj bo s kmeti, ki imajo manj kakor 50 ha orne zemlje in preko 500.000 dolga. Ti kmeti bi izgubili vso zaščito, kar gotovo ni namen zakonodajalca, ki je priznal delno zaščito celo veleposesnikom za dolgove, ki pripadejo na površino 50 ha orne zemlje. Nejasno je tudi vprašanje, kaj so vsaki trgovci in obrtniki in kako je treba značaj vsakega trgovca in obrtnika presoditi. Pojasnjeno tudi ni vprašanje pravnih in izvršilnih stroškov, ki so nastali po 20. aprila 1932, ker določa tudi pravilnik, da se prilačunajo v nezmanjšani višini le pravnih in izvršilnih stroškov, ki so nastali do 20. aprila 1932, medtem ko o stroških ki so pozneje nastali, sploh ne govori.

Malo verjetno je tudi, ali bo mogoče izvesti do 31. januarja prihodnjega leta prenos terjatev na PAB, spričo okolnosti, da je ureditev vprašanja, kdo je po novi uredbi kmet, zelo zamudno. Velike težkoče so glede vprašanja, ali je dopustno, da se kmet sam pogodi z denarnim zavodom, zlasti ker je treba upoštevati želje tistega, komur je zaščita namenjena, torej dolžnika samega. Težko in sila zamudno je delo v zvezi z določbo pravilnika, da morajo denarni zavodi v 20 dneh pozvati dolžnike, da plačajo prvi obrok. Ta rok je že potekel 20. t. m., pa tej zahtevi denarni zavodi še niso mogli ustreči, ne glede na znatne izdatke, ki so s tem v zvezi.

v Italijo. Nadalje pravi predstavka, da ne sme biti trgovinski sporazum z Italijo povod, da bi se pri nas uvedel sistem uvoznih dovoljenj in da bi se izvedla kontrola izvoza lesa, češ da bi to bilo v škodo lesni industriji v savski banovini.

2 meseca sta že potekla brez kontrole

Sedaj sta potekla že 2 meseca, odkar je stopila v veljavo nova trgovinska pogodba z Italijo, pa še vedno ni rešeno vprašanje izkoriščanje dobjenih lesnih kontingentov, ki veljajo le za dobo do konca marca prihodnjega leta, ker so bili kontingenti določeni za 6 mesecev. Kdo je v tem času izvažal na račun dobjenih kontingentov ni znano, ker, kakor rečeno, še ni uvedena kontrola izvoza in dobjenih kontingentov nihče ne dodeljuje izvoznikom. Naši lesni izvozniki in mali lesni industriji se ne morejo ubraniti vtisa, da hoče velika industrija brez kontrole izkoriščati te kontingente in zato napenja vse sile, da ne pride do napovedane kontrole izvoza in razdelitve kontingentov.

Uvozna taksa na svilo

V smislu uredbe o pospeševanju svilarstva je bil nedavno ustanovljen posvetovalni odbor za svilarstvo, ki ima sedaj predvsem nalogo, da predlaga višino takse, ki se bo po uredbi pobirala od uvoza svilene preje (umetne svile) in izdelkov iz svile odn. umetne svile. Kakor poročajo iz Beograda, se je ta posvetovalni odbor že ponovno sestel, vendar tudi na drugi seji ni prišlo do sporazuma glede višine te kontrolne takse. Kakor zatrjujejo v Beogradu posvetovalni odbor o tem vprašanju sploh ne bo več razpravljali, ker smatra, da ni mogoče najti kompromisa v nasprotju s si naziranjih. Tako bosta morala kmetijsko in trgovinski minister sama določiti višino te takse in sicer na osnovi predlogov, ki so jih stavili posamezni člani posvetovalnega odbora, in gradiva, ki ga je v ta namen pripravil posvetovalni odbor. Čim pride do sporazuma med kmetijskim in trgovinskim ministrom bo predlog o višini te takse predložen finančnemu ministru, da takso predpiše. Nasproja je naziranjih glede višine takse med predstavnikmi producentov in predstavniki industrije so prav znatna. Producenti kokonov odnosno njihovih predstavnikov zahtevajo, da bi se taksa določila v višini 6 Din pri kilogramu umetne svilene preje, medtem ko smatrajo predstavniki industrije, da taksa ne more biti večja nego 1 Din pri kilogramu.

Postani in ostani član Vodnikove družbe

OBRTNA BANKA KRALJEVINE JUGOSLAVIJE D.D.

ZANAJSKA BANKA KRALJEVINE JUGOSLAVIJE A.D.

Delniška g'avnica Din 75.000.000—
Udeležba države Din 30.000.000—

PODRUŽNICA V LJUBLJANI
GAJEVA ULICA 6

Račun pri Poštni hranilnici št. 14003 — Telefon 20-30

sprejema na obrestovanje

vs. ki čas razpoložljive vloge na tekoče račune po 3%, na vložne knjižice po 4% na leto; vezane vloge na tekoče račune in na vložne knjižice

na 3 mesečno odpoved po 4 1/2 % in na 6 mesečno odpoved po 5 %.

Obresti se pripisujejo glavnici 30. junija in 31. decembra.

Stare in nove vloge so vlagateljem na razpolago brez vsakih omejitev.

Za nalaganje denarja zahtevajte poštne položnice.

Lesna industrija in kontrola izvoza lesa

Na Sušaku se je vršil večeraj občni zbor Združenja lesnih industrij iz Gorskoga Kotara. Like in Hrvatskega Primorja, ki se ga je udeležilo 40 članov. Na zborovanju so prišli tudi delegati industrije trdega lesa v Podravini. Sprejeta je bila resolucija, po kateri pozdravljajo lesni industriji stališče, ki so ga zavzeli zastopniki male in srednje lesne industrije iz Bosne. Slovenije in Gorskoga Kotara na konferenci lesnega gospodarstva 17. t. m. v Beogradu. Resolucija ugotavlja, da je prav ta industrija doprinesla največ žrtve v teku zadnjih stihrih kritičnih let, zlasti pa za česa sankcij proti Italiji. Zato je treba sedaj mali in srednji lesni industriji zagotoviti italijanski trg. S tega trga bi se morala velika industrija sprožiti izločiti, ker je med tem že organizirala oddajo svojega blaga na drugih trgih. Sploh so se postavili industriji iz Gorskoga Kotara. Like in Hrvatskega Primorja na povsem enako stališče kakor slovenski lesni industriji in izvozniki.

Na obnem zboru so nazadnje sklenili, zavzeti se za ustanovitev centralnega odbora za kontrolo izvoza lesa v Beogradu in za uvedbo sistema izvoznice v smislu predlogov zastopnikov slovenske in bosanske lesne industrije.

Odpor hrvatske lesne industrije

Navzlic enotnemu naziranju lesne industrije in trgovine v Sloveniji. Like, Gorskoga kotara in Bosne da je treba uvesti kontrolo izvoza lesa s posebnim ozirom na nujno potrebo dodelitve italijanskih kontingentov, se hrvatska lesna industrija, ki jo predstavljajo velika, po večini inozemskemu kapitalu pripadajoča podjetja upirajo vsaki kontroli. Manjša podjetja v Hrvatski in Slavoniji zavajajo z argumenti, češ da so ogroženi hrvatski interesi, izkoriščajoč trenutno politično razpoloženje na Hrvatskem.

Te dni se je vršila seja eksekutivnega odbora lesnega odseka Združenja industrijev za savsko banovino pod predsedstvom g. Franje Baričevića, ki je poročal o beograjski konferenci zaradi izvoza lesa v Italijo. Eksekutivni odbor je sklenil poslati ministru za trgovino in ministru za šume in rudnike predstavko, v kateri se na osnovi avtentičnega teksta trgovinskega sporazuma z Italijo ugotavlja, da naša država ni prevzela nase nikakih obveznosti, da kontingentira in stavi pod kontrolo izvoz lesa

Gospodarske vesti

Prekinjena pogajanja s Švico. Pogajanja za novi trgovinski sporazum med Jugoslavijo in Švico so bila večeraj prekinjena, ker se obe delegaciji nista mogli sporazumeti glede vprašanja o načinu plačevanja našega žita, ki bi ga izvozili v Švico. Jugoslovenska delegacija je zahtevala, da nam Švica plača žito v devizah izven kliringa. Ker švicarska delegacija na to ni pristala, so se pogajanja odgodila za nedoločen čas. Švicarska delegacija je odpotovala v Sofijo, kjer se bodo vršila slična pogajanja z bolgarsko delegacijo.

Seja upravnega odbora Narodne banke. Za večeraj sklicana seja upravnega odbora Narodne banke je razpravljala le o tekočih zadevah, ker se guverner dr. Radičević in generalni ravnatelj dr. Protič še vedno mudita v Pragi na konferenci novonastalih bank Male antante, drugi viceguverner dr. Belin pa se mudil v Londonu zaradi trgovinskih pogajanj med našo državo in Anglijo. Večerajnji seji upravne odbora so prisostvovali v glavnem vsi člani iz Beograda in ostalih krajev. Na dnevnem redu je bila poleg drugega izvolitev odbora, ki ima sestaviti letno bilanco Narodne banke za 31. december 1936. V ta odbor so bili zvoljeni dr. Melko Cingrija, bivši viceguverner, industrijska Vlada Teokarić iz Beograda in Toma Popović iz Skoplja ter izvoznik Milije Pavlović iz Beograda. Nato je odbor obravnaval poročila izvršilnega odbora, iz katerega sledi, da je imela naša valuta kljub neurjenim razmeram na svetovnih deviznih tržiščih v inozemstvu stalno čvrsto tendenco in da se tudi tečaj tujih deviz v naši državi sorazmerno niso mnogo spremenili. Zlata podlaga pri Narodni banki se je povečala za 39 milijonov Din. Posojila so se v celoti povečala za okrog 35 milijonov Din.

Plačilo tranzitnega blaga, uvoženega iz Nemčije. V smislu naredbe, ki jo je izdala devizna centrala Nemčije 4. novembra t. l., se mora obojestranska tranzitna trgovina vršiti izven kliringa. Nemskim trgovcem, ki prodajo v inozemstvo tranzitno blago, je prepovedano sprejeti plačilo preko kliringa. Da bi se naši uvozniki izognili težkočam in izgubam je neobhodno potrebno, da se pred sklepanjem tranzitnega posla prepričajo ali jim bo Narodna banka za ta posel dovolila nakup deviz. Če Narodna banka tako zahteva odbije, je bolje, da se tranzitni posel ne zaključí.

Ali so pljučne bolezni ozdravljive?

To nad vse važno vprašanje zanima očito vse, ki trpe na astmi, katarju pljučnih vrhov, zastarelem kašlju, zasluženosti, dolgotrajni hripavosti in hripi, a doslej še niso našli zdravila. Vsi taki bolniki dobe pri nas

POPOLNOMA BREZPLAČNO KNJIGO S SLIKAMI
izpod peresa gosp. dr. med. Guttmanna, bivšega šef-zdravnika v zavodu za rinecuro o temi: »Ali se dajo pljučne bolezni ozdraviti?« Da damo vsakemu bolniku priložnost, da se pojasni vrata njegove bolezni, smo sklenili, da pošljemo to knjigo vsakomur brezplačno in franko v splošni blagor. Treba je samo pisati dopisnico (frankirano z Din 2.—s točnim naslovom na: FUHLMANN & Co.

Berlin 614, Müggelstrasse Nr. 25-25a.

Odobreno od min. soc. pol., sanitetsko oddeljenje S. br. 2416 od 12. XII. 1933.

Financiranje turizma in občinski proračuni. Občine turističnih krajev dravske banovine opozarja banska uprava na določila čl. 3. uredbe o pospeševanju turizma (Služb. list 21. kos od 11. marca 1936), ki naj se pri sestavi predlogov občinskih proračunov za leto 1937/38 neglede na to, da krajevni turistični odbori še niso ustanovljeni, točno upoštevajo.

Banovski turistični svet dravske banovine. Gospod ban dravske banovine je podpisal te dni pravilnik o sestavi, organizaciji in delokrepu banovinskega turističnega sveta. Banovski turistični svet, čigar delokrog je osnovan na uredbi o pospeševanju turizma, čakaajo glede na položaj, v katerem se nahaja mednarodni turizem, važne pa tudi nujne naloge.

Zmanjšanje uvoza premoga. Kakor je znano, je bila letos uvedena tudi kontrola glede uvoza premoga iz neklirinskih držav. To je imelo za posledico, da se je naš uvoz premoga, ki se je zadnja leta stalno dvigal, precej zmanjšal. Tako smo v zadnjih stihrih mesecih (julij avgust september, oktober) uvozili 8520 vagonov premoga iz inozemstva, dočim je lani v istih mesecih znašal uvoz 15.327 vagonov.

Ad: Kmečki dolgov

Borze

Na ljubljanski borzi je znašal pretekli teden devizni promet 281 milijona Din nasproti 399.387.245 in 490 milijona Din v zadnjih stihrih tednih. Na deviznem trgu ni bilo večjih sprememb. V privatnem kliringu so ponovno nekoliko popustile nemške marke, in sicer od 14.10 na 14. Angleški funti se nadalje držijo na višini 241 do 242. Na svobodnem deviznem trgu stanejo švicarski franki 11.40, ameriški dolarji 49.60 in francoski franki 230.

Celjski mestni svet

Kanalizacija dela Sp. Hudinje, hriba sv. Jožefa in naselbine pri »Skalni kletki« — Tlakovanje ceste v Zavodni — Vprašanje novega kopališča ob Savinji — Vodovod v Liscah — Investicije v klavnici — Nadaljevanje regulacije Vogljanje —

Celje, 28. novembra.

Celjski mestni svet je imel v petek zvečer redno sejo, ki je trajala tri ure. V začetku se je župan spomnil pred dnevi umrlega bivšega celjskega župana dr. Henrika Jabornega. Mestni svetniki so se dvignili s sedežev in s kratkim molkom počastili pokojnikov spomin. Dve prošnji za gradnjo mostu pri Kropivčevem posestvu v Pecovniku in za namestitev javne električne svetilke na Ostrožnem sta bili izročeni pristojnim odborom. V mestnem zavetišču v Medlogu je sedaj 40 mestnih revežev, v zavetišču pa je prostora za 58 oseh. Tako-zvano »vilo« poleg zavetišča bodo preuredili in v njej namestili poročne reveže. Gradnja poslopja OUZD na Vrazovem trgu se mora pričeti v l. 1937. in končati l. 1938.

Občina ne bo ustanovila fondov za regulacijo ulic, gradnjo novih cest in kanalizacijo, ker je zaradi komasacije nastala potreba nujnih tekočih del. Občina bo s prispevki interesentov izvedla kanalizacijo na Sp. Hudinji od Golobove hiše do tekstilne tovarne »Elka« in še malo dalje, v letošnji zimi bo kanalizirala hrib sv. Jožefa (stroški bodo znašali 40.000 Din), prihodnje leto pa naselbino pri »Skalni kletki«. Vsa ta dela bo izvršila z brezposelnimi. Mestno poglavarstvo bo ukrenilo vse potrebno, da spravi vprašanje tlakovanja banovinske ceste v Zavodni z mrtve točke. Najemna pogodba s sreskim sodiščem se podaljša do konca l. 1937., z okolišnim sodiščem pa do 31. januarja 1938. Preureditev prostorov zemljiške knjige je bila odklonjena. K stroškom za razlastitev zemljišč v prvi etapi regulacije Savinje bo občina prispevala po ključu 45.674 Din. Mestno poglavarstvo bo do proračunske seje pripravilo pravilnik o celokupni mestni užitini in pravilnik za pobiranje kanaliskih pristojbin. Po predloženem idejnim načrtu naj bi občina zgradila novo, moderno kopališče na levem bregu Savinje pri »Savinjskem dvorcu« tako, da bi zajela Savinjo ter zgradila okrog 800 m dolg, 60 m širok in 2,50 do 3 m globok bazen. Stroški bi znašali maksimalno 800.000 Din. Z načrtom se bo bavil odbor za gradnjo kopališča ob Savinji in nato poročal mestnemu svetu. Občina vtraja pri svojem sklepu, da se gostilničarji ne oprostijo trošarine na sadje-vec za lastno potrebo. Občina bo skušala v prihodnjem proračunu znižati kanalisko pristojbino. Vse podpore, ki so predvidene v mestnem proračunu, se bodo odslej izplačevale brez posebne odobritve mestnega sveta, potrebna je samo odobritev župana. Vojaki, ki dobivajo pakete po pošti, se oprostijo zadevne uvoznine, prav tako se strelske družine oprostijo uvoznine na orožje.

Za napravo in čiščenje cestnih odvodnih jarkov je odobrenih 12.668 Din. Občina bo uredila cesto od Čakovega do Breznikovega posestva v Košnici in nabavila opremo za otroški vrtec v Gaberju. Zadržnemu uradniku Igorju Skodniku v Smartnem ob Paki, Antonu Repensku in Frideriku Mikelnu v Celju bo prodala občina stavbne parcele pri mestnem zavetišču po 20 Din kvadratni meter, trafikantu Francu Frajletu v Celju bo prodala parcelo, ki je nastala pri regulaciji Sušnice na Lavi, po 60 Din, poleg tega pa bo prodala tudi stavbišče med novo in staro strugo Koprivnice.

Mestna elektrarna prevzame privatni električni vod poleg nogometnega igrišča pri »Skalni kletki« v vzdrževanje brez odškodnine, lastniki pa morajo prej spraviti napeljavo v red. Občina bo dala preiskati izvirke v gozdu v Liscah in izdelati načrt

Devize

Curih. Beograd 10. Pariz 20.27125. London 21.3350. Newyork 435.25. Bruselj 73.5750. Milan 22.9250. Amsterdam 236.10. Berlin 175. Dunaj 77.10. Stockholm 109.90. Oslo 107.10. København 95.15. Praga 15.40.

Diagovna tržišča

ZITO

+ Chicago, 28. novembra. Začetni tečaj: pšenica: za dec. 119, za maj 117.50, za julij 106.75; koruza: za dec. 103.875, za maj 98.375.

BOMBAZ

+ Liverpool, 27. novembra. Tendence stalna. Zaključni tečaj: za dec. 6.51 (prejšnji dan 6.49), za maj 6.48 (6.47), za okt. 6.24 (6.22).

+ Newyork, 27. novembra. Tendence nenotna. Zaključni tečaj: za dec. 11.82 (11.80), za maj 11.58 (11.63).

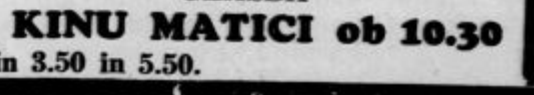
Odlučno naravno zdravljenje

je PLANINKA zdravilni čaj, ker je pripravljen večinoma iz najboljših planinskih zelišč. Dolgoletna izkušnja nam potrjuje, da je PLANINKA zdravilni čaj, ki ima v sebi preizkušene in dobre zdravilne sestavine, regulator za čiščenje. — 6 do 12 tedensko zdravljenje s PLANINKA zdravilnim čajem deluje izvrstno in sicer brez strupov pri vseh sledečih boleznih: pri slabih prebavi želodca in pri zaprtju telesa, slabem delovanju črevesja in napetosti telesa, omotici in slabosti, obolenju hemoroidov in boleznih jeter. PLANINKA zdravilni čaj pospešuje apetit. — Zahtevajte v lekarnah samo pravi PLANINKA čaj, ki se ne prodaja odprt, temveč samo v originalnih pločbiranih paketih po Din 20.—, polovčnih paketih po Din 12.— in v poskusnih vrečkah po Din 3.50 s proizvajalčevim napisom: LEKARNA MR. BAHOVEC, LJUBLJANA, KONGRESNI TRG. Reg. S. br. 3408/33

za lokalni vodovod v Liscah. Kemični tovarni v Gaberju se dovoli dobava vode iz mestnega vodovoda, če tovarna zgradi lasten nabiralnik ali pa razširi sedanje. Mestni svet je odobril 50.000 Din za napravo novih solnic v mestni klavnici, v klavnici bodo tudi zgradili nov vodni rezervoar, postavili osto za shranjevanje mesarskih vozličkov in oskrbeli napravo za čiščenje teh vozličkov. Pristojbina za solnice, ki je bila doslej enotna, se izpremeni tako, da se od slej računa od glave zaklane živine. K pisarni mestne klavnice bodo pridržali nov pisarniški prostor; zadevni znesek 24.700 Din se vnese v novi proračun. V okviru letošnjih del za brezposelne bodo uredili počpost od apnenika na Svetje. Občina bo podaljšala Tkalsko ulico od tovarne »Metka« do Kersnikove ulice v obliki pešpoti, interesi pa morajo kriti 30 odstotkov stroškov. Občina namerava podaljšati regulacijo Vogljanje od železniškega mostu do tovarne umetnih gnojil. Stroške, ki bi znašali 351.000 Din, naj bi kri- le mestna občina, banska uprava, železniška uprava, cinkarna, tovarna Westen in kemična tovarna. V tej zadevi bo mestno poglavarstvo nujno razpisalo komisijski ogled in stopilo z interesi v stik. V rudniku v Zabukovci je komisija ugotovila, da tamkajšnja naprava za pranje premoga ne odgovarja predpisom, zaradi česar se potok Artišnica in po njem Savinja onesnažujeta. Podjetje mora zgraditi novo čistilno napravo.

Glede na vlogo zaradi regulacije mezd, ki so jo poslali brezposelni delavci mestne občine celjske banke upravi, se delavstvu zvišajo mezde v smislu predloga mestnega tehničnega oddelka. Občina prepusti Vincencijevi konferenci 3 sobe, 2 hrambi in vežo v stari ubožnici na Slomškovem trgu za namestitev javne kuhinje. To velja do 1. julija 1937. V članstvo mestne občine se sprejme mestni uslužbenec Anton Špes, poštni uradnik Dragici Mirnikovi v Zagrebu se dovoli, da ostane še nadalje v članstvu mestne občine celjske, tehničnemu uradniku Rudolfu Strouhalu in pekovski pomočniku Antonu Šemrovu pa se zagotovi sprejem v članstvo mestne občine. Z zadevo pretiriranja celjskih županov se bo bavil finančni odbor, ki bo tudi razpravjal o prošnjah društva »Sočec«, sreskega odbora Rdečega križa, moške podružnice CMD in SK Atletik za podporo. Mestna občina bo obnovila svojo prošnjo na bansko upravo zaradi prispevka za gradnjo drugega nadstropja na dvorišni strani mečanske šole. Glede koncesije Neže Domajnove za izvrševanje obrti ljudske kuhinje v Gaberju je bila izrečena krajevna potreba.

Sklep mestnega sveta z dne 17. januarja t. l. glede nakupa Kulichovega posestva v Askerčevi ulici za mestno avtobusno podjetje se revidira v tem smislu, da občina ne bo kupila tega posestva. Posestvo bi stalo z novo garažo za avtobuse vred okrog 800.000 Din. To bi bila prevlečka obremenitev za avtobusno podjetje, ki je itak že pasivno za preko 700.000 Din. Avtobusno podjetje bo odbržalo in še povečalo svojo garažo na Sp. Lanovžu, mestni ekonomat pa se naj čimprej preseli s Sp. Lanovža na posestvo mestnega zavetišča v Medlogu. Mestna občina je intervenirala pri vodstvu Westrove tovarne, da bi podjetje zopet sprejelo one delavce, ki niso zakrivila letošnje stavke. V tej zadevi je intervenirala tudi Delavska zbornica, vse intervencije pa so bile doslej brezuspešne. Mestna občina letos najbrž ne bo mogla zapolniti vseh brezposelnih, ker ni dovolj sredstev na raz-

Želimo ustreči Vašim željam, da se oblečete čim najcenejše z dobro kvaliteto vseh vrst oblačil

Glavni kolodvor,

kot sledi:

u— Tečajnikom češkega jezika v Senta-kobski soli na znanje. Juoslovensko-češko-slovaška liga v Ljubljani opozarja tečaj-nike, da se nadaljuje pouk češkega jezika ob sredah in četrtek ob 18. do 19. ure v prostorih akademske Imke (HZM). Se-lenburgova ul. 7/II desno. S poukom se prične že v sredo 3. decembra t. l.

u— Lutkovni oder Sokola I. na Taboru vprizori danes ob pol 16. uri komično lutkovno igranje »Jurečkova zmagovalec, na praznik nedeljenja. 1. decembra pa bo lutkovno gledališče zaprlo.

Letakonaprei!

V težkem času, ko vse toži po krizi, ko manjka denarja na vseh straneh, je začela poslati KARITAS. Začetek je bil zelo težak. Ni bilo lahko premagati nebroj predsedkov in ugovorov. Velika je bila konkurenca v Samopomoči, ki je z varljivimi obljubami mamila in vabila ljudi k sebi. KARITAS ni mogla za kovača obetati jur. ja. KARITAS je solidna ustanova.

A zdrava sadika požene krepko kljub ovirani in preraste nezdruve. Danes je KARITAS pri nas že popolnoma ukorenin-jena in splošno znana. V petih letih je KARITAS postala največje ljudsko zava-rovanje!

KARITAS je presajena k nam iz Nem-čije in Avstrije. Tam uspeva sijajno, vzor-no. Na Nemškem je zavarovano vse. To je dokaz visoke kulture. Črnc v pragozdu in Indijance v svoji pretili — ta ni zava-rovan. On živi brezskrbno iz dneva v dan. Kulturni človek pa gleda v bodočnost, ne prepušča svoje usode stepemu slučaju. Kul-turen človek je zavarovan.

Kar se je drugod sijajno obneslo, se je tudi med nami. Nočemo v kulturi zaosta-jati za našimi močnejšimi sosedmi. Naše ljudstvo je kulturno! Naše ljudstvo vedno bolj čuti potrebo zavarovanja in spoznava njegov s cialni in gospodarski pomen. Naše ljudstvo skrbi za svojo bodočnost in se zavaruje.

KARITAS — s ponosom lahko gledaš na prvih pet let svojega prizadevanja! V novem letu želimo razmahati se še bolj! Veli-ka in lepa je tvoja naloga! Prepreči pr. past našega ljudstva in daj mu lipšo go-spodarsko bodočnost!

u— Združene Pevske zbere pri pogrebu gospe Marije Turkove je vodil g. Vinko Ručnik in ne, kakor je bilo večkrat pomotno navedeno. Pevci so zapeli žalostne, »Bla-gor muje in »Človek, glej!

u— Pevski zbor Glasbene Matice ljub-ljanske se zbere danes popoldne ob 4/3, za Leoništem na Sani polji. Pogreb častnega člana Vinka Stegnarja.

u— Sv. maša zadušnica za g. Vinka Stegnarja se bo darovala v torek 1. decem-bra ob 8. zjutraj v stolnici.

u— Pravična ura v Sokolskem domu v Šiški. Danes ob 9.15 bo pripovedoval br. Burja Jože mladini lepo zgodbo Kralji-Himnulu ob istocasnem predvajanju ski-otičnih slik. Pred zgodbo bo predvajal Mitki v vlogi »Nagajivost se maščuje«. Priditi!

MODNI ATJELJE BAZANELLA
se je preselil v Beethovnovo ul. 15. I. (desno) ter se cenj. damam za nadaljnjo naklo-njenost priporoča.

u— *Kaj takega ne boš skoro doživel.* Vi govoril Sonce svojemu spremljevalcu Vidu, »da bi bil turški grad na slejaz odprt.« Pa tudi vi ne boste lahko kaj takega doželi, če ne posejete Senta-kobskega gledališ-ča, kjer se vrnemo pri nocojšnji predstavi »Janeza Sonca« odkrij ne samo pogled na slavni, turški grad in njegove skrivnosti, ki jih tam razodeva Tomaž Ručičaj, nar-več tudi na našo staro belo Ljubljano. V romantični luči se vam bo razodelo življen-je, kakršno je bilo pred več kakor 275 leti. Ob lepih slikah in pestrnih nastopih ple-mičev in meščanov študentov in pa tudi tatinske tovaršije slavnega Ključka boste našli obilo užitka in zabave. Prodaja vspr-tnic za nocojšnjo predstavo bo danes ob 10. do 12. in ob 13. do 17. ure pri gledališki blagajni v mestnem domu.

ČEVLJI za jesen

ženski elegantni, moški boxlak od 150 Din; fantovski strapanci od 80—120 Din; Smuč. od 200—240 Din. Vse garantirana roba!

„PRODAJALNA ČEVLJI“
preje „Pri Pollaku“
Dunajska c. 23

sedaj: Kolodvorska ul. 11
TRIUMF.

u— Najprijetnejše nedeljsko razvedrilo je popoldanski ples ob 4.—8. ure v Jenko-vi Sali — Kazina. Začetniki v vseh plesih se sprejemajo vsak ponedeljek ob 20. uri. Nadaljevalni tečaj je vsa č. torek in četrtek. Posebne plesne ure in informacije dnevno od 11.—13. in 15.—19. ure. Dijaki popust.

u— Oglejte si 1. decembra razstavo miklavževih in božičnih daril v poslovnih prostorih trdnice M. Tičar, Selenburgova 1.

u— Otvoritev modne trgovine za dame »Pribora, Tyrševa c. 9. Šivalni pribor, modni nakit, pletenine, trikotaža.

Blasnikova Velika Pratika za leto 1937.

je zopet izšla. Ta naš ljudski koledar je med Slovenci najbolj priljubljen in do-mačjo. Celo naša izseljenca ga radi naro-čajo, ker jih spominja na domovino in na leta. Ceno enemu izvodu je 5 Din. Pobje se v »Čekani J. Blasnika nasl. v Ljubljani, Dreg št. 10 12 in v trgovinah.

u— »To je pa potegavščina!« je vzkliknil neki gospod, ko je čital plakat Društva glu-honemih v Ljubljani, da priredijo gluho-nemih v nedeljo 6. decembra ob 16. uri v dvorani Senta-kobskega gledališkega odra (Me-sni dom) svoji prvi javni nastop. Gluhonemi so si ustanovili svoje društvo v Ljubljani pred petimi leti z namenom podpirati svoj brezposelnost, skrbeti za njih nadaljno izobrazbo govora in razbistriiti predodke današnje družbe, ki jih imajo o teh ljudeh. Ob peletnici svojega društva bodo pokazali tudi svojo sposobnost na odru, s čimer bodo dokazali enakovrednost s polnočutni-mi ljudmi. Naj bi la njihov prvi nastop na-šel v javnosti velik odmev s polnočutno udeležbo in resničnim razumevanjem ni-žovega težkega življenja. Režira strokovni učitelj na ljubljanski gluhonemnici g. Vin-ko Ručnik.

Rentgenolog
primarij DR. HEBEIN
SANATORIJ »LEONIŠČE«
zopet redno ordinira

u— Zanimiva novost v Ljubljani, Ljub-ljana je dobila zanimivo novost za avto-mobilni promet: moderno trojno bencin-sko črpalno v enem stebru. Pred trgovino Gorec poleg nebotičnika so te dni do-končali gradnjo nove bencinske črpalke, ki daje čisti bencin, mešanico bencina in alkohola in nafto vse iz enega stebra. Črpalni avtomat je najnovejšega sistema ter izpolnjuje vse zahteve trgovskega ministristva, ki stopijo z letom 1937. v ve-ljavjo. Montiran je v klični steber, naprav-ljen po načrtu arh. Rohrmanna. Delo avto-mata je izdelek domače turške Kovačević v Zagrebu. Vsa naprava kaže na velik okus in se lepo prilega v prostor pred mo-gočni stavbi nebotičnika in palače Kre-ditne banke. Škoda, da mesto ni dovolilo postavitve primerne oostrešja, ki bi dalo bencinskemu stebru potrebno oščolje in ki bi tudi praktično prav zelo koristilo avtomobilistom.

u— Matinejska predstava v Elitnem kinu Matice. Danes se počlavlja iz Ljub-ljane nede čzna komika Oliver Hardy in Stan Laurel po nadvse uspelem go-tovanju v filmu »Cigansko deklet, ko sta ne-štet obiskovalce Elitnega kina Matice spravila v smeh in dobro voljo. Po pri-znanju in uspehu lahko mirne duše ime-nujemo ta film abecedo humorja za »taro in mlado. Na veselo svidenje danes ob 10.20 v Elitnem kinu Matice vabita Stan Laurel in Oliver Hardy. Cene matinejske 3.50 in 5.50 Din.

ZVOČNI KINO SOKOLSKI DOM
v Šiški, telefon 33-87

SAMO DANES ob 3., 5., 7. in 9. uri
vesela Robert Stolova opera

RAJ NA ZEMLJI
Herman Thimig — Lizzi Holzschuh
Hans Moser — Adele Sandrock

Dopoldne ob 11. uri matineja:
POROCILA JE SVOJEGA SEFA
Vstopnina Din 3.50

V torek vefilim:
DAVID COOPERFIELD

u— Miklavževa igrice, Miklavževa prav-ljica. Kje? kdaj? 3. decembra ob pol peti uri popoldne v lepi dvorani Delavske zbornice. Teta Gusti bo pripovedovala mične pravljice. Silva nas bo z ljubečo igrice peljala kar v nebesa, da bomo vi-deli, kako se sv. Miklavž z angeli odprav-lja k nam na zemljo. Otrocičji ga bodo spremljali s svojo pesmijo na daljni poti. Starši, pripeljite svoje malčke. Ate-na Vas vabi. Prispevek za kurjavo 3 Din.

u— Popravek. Pri večerajšnji osmrtnici Anice Zor je pomotoma izostalo ime brata Ernesta, kar s tem popravljamo.

u— Lep spomin na Miklavža bo letos vzbujen onim gospodom in soprogam, ki so bili tansko leto namesto copat in sličnih potrebščin deležni najbolj dobrodošlih daril, kakor na pr. steklenice imenitne Malage ali Madeire, Scheryja, ali pa Canzano ver-muta, prosekta, konjaka ali slovitega liker-ja, kar so gospe in gospodične kupile v de-likatni trgovini V. A. Janes na Aleksan-drovi cesti, pri operi, in si s temi darili zagotovile prijetnega presenečenja in pri-srečne hvalečnosti. Delikatosa V. A. Janes je tudi letos pripravila imenitna darila za gospe, pa tudi razne benboniere za gospe in gospodične. Pojdite izbirat.

KINO IDEAL
PREMIERA! PREMIERA!
Humor, komika, pikantne situacije,
ples, glasba — vse to bo v filmu
DIVJA MAČKA
V glavnih vlogah:
Lupe Velez, Vic. Mac Langlen
Danes ob 15., 17., 19. in 21.15 uri.
Mladini neprimerno!

u— Za Miklavža! Bogata zaloga bonbo-nijer, raznih daril in bonbonov po reklamno nizkih cenah garantirano sveže nudi zra-ven sveže kave in vse ostale specerije Trdnica B. Motoh. Vodnikov trg 5.

u— Putnik organizira potovanje s po-sebnim vlakom na Dunaj od 5. do 10. decem-bra. Odhod iz Ljubljane z brzim vla-kom ob 23.54. Povratek v Ljubljano 10. decem-bra ob 22.08. Prijave do 30. novembra. Informacije pri biletnarjih Putnika v Ga-jevi ulici 3. in v hotelu »Metropole«.

u— Miklavževanje bo letos v Sokolskem domu na Taboru kakor običajno 5. decem-bra, to je v soboto in sicer za deco ob 16. za odrasle pa ob 20. uri. Odraslim priprav-lja Miklavževa skupina nekaj novega. Da-riila se sprejemajo kakor običajno od 12. da-lje pri vhodu nasproti vojašnice.

Iz Celja

e— Shod narod, poslanca Ivana Prekor-ška, Danes ob 8. zjutraj bo imel narodni poslanec g. Ivan Prekoršek khod v Dmanliah v dvorani društva »Detelja«.

e— Koncert v proslavo 1. decembra. Celjsko pevsko društvo bo priredilo, ka-kor vsako leto, tudi letos v torek 1. decem-bra ob 20. koncert v veliki dvorani Celj-skega doma. Letošnji koncert bo po spore-du, kakor tudi po izvajalnih visoko kvali-tativen, bogat, pester in zanimiv. Društve-ni mešani zbor 60 pevk in pevcev bo pel 14 novejših pesmi skladateljev Adamiča, Do-linarja, Jereba, Jobsta, Lajovica, Mirka, Ro-žanca in Rista Savina. Vse pesmi bodo v Celju prvič izvajane, nekatere pa bodo ce-lo doživele na tem koncertu svojo krstno izvedbo. Poleg pevskega zbora bodo nasto-pili tudi trije odlični umetniki-solisti in si-ker koncertna pevka ga. Lida Vedralova iz Ljubljane ter violinski virtuozi g. prof. Ta-ras Poljanec in koncertni pianist g. prof. dr. Roman Klasiac iz Maribora.

e— Sokolska slavnostna akademija, ki bo jutri ob 20. v celjskem gledališču, obsega 12 telovadnih in 3 godbene točke. Pestre telovadne točke bodo izvajali deca, na-raščaj in članstvo. Dne 1. decembra ob 10.30 bo v mestni telovadnici slavnostna seja So-kolskega društva z zaprisego novega član-stva, deklaracijami in godbenimi točkami. Udeležiti se obeh prireditvev v čim večjem številu.

e— Glasbena Matica v Celju bo sodelo-vala s člani svojega orkestra in prijatelji glasbe jutri zvečer na sokolski akademiji, 1. decembra zjutraj pa pri proslavi na gi-mnaziji. Mladinski pevski zbor pa bo nasto-pil potem na matineji Celjskega pevskega društva v Celjskem domu.

e— Ljubljanska drama bo v petek 4. decem-bra spet gostovala v celjskem gledališ-ču. Ob 15. bo uprizorila mladinski igr-o »Uboga Ančka«, nato bo Miklavžev na-stop. Mladinska predstava je izven abon-maja. Ob 20. pa bo gostovanje za abonma. Ljubljanska drama bo uprizorila Wernerje-vo komedijo »Na ledeni plošči«.

e— Z Abrahamom se bo srečal danes g. Albin Pečar, prokurist Cukarne d. d. v Celju. Jubilant se je rodil v Počitelju v Bosni. V celjski cinkarni deluje od 1. 1925. Med svojimi prijatelji, znanci in stanovski-mi tovariši uživa zaradi svojega kremenite-ga značaja in odlično nacionalnega prepri-čanja splošen ugled in spoštovanje. Gosp. Pečarju, ki spada v vrsto najzvestejših na-ročnikov našega lista, iskreno čestitamo k jubileju. Se na mnoga leta!

e— Mož je ženi prebil lobanjo. V Plani-ki je vojni invalid Preskel v petek v pre-piru udaril svojo 46-letno ženo Marijo s palico s tako silo po glavi in desnem kol-ku, da ji je prebil lobanjo. Preskerjevo so prepeljali v celjsko bolnišnico.

e— Ne zamudite roka in obnovite sreče druž. razredne loterije do 5. decembra v po-ručnici »Jutra« v Celju.

e— Kino Union. Danes ob 10. in 14. ma-tineja: »Špijonka TA 13«. Ob 16.15 in 18.30 vefilim »Moskva — Sangaj« s Polo Negri in zvočni tehnik, danes ob 20.45 ter jutri ob 16.30, 18.30 in 20.30 vefilim »Moderni časi« s Charliem Chaplinom.

KINO METROPOL. Danes ob 16., 18.15, 20.30 »POSLEDNI AKORD«. Matineja ob 10.15, 14. »ROBIN HOOD EL DORADA«. Jutri zadnjikrat »POSLEDNI AKORD«. Ob 16. matineja »DETE PODZEMLJA«.

Iz Maribora

a— Na praznik nedeljenja bo v sm'elu obvestila mariborskega mestnega povelj-nika za vse aktivne in rezervne oficirje ob 10. dopoldne v stolnici služba božja. V smislu naredb vojnega ministra mora-je službi božji prisostvovali poleg aktiv-nih tudi rezervni oficirji in vojaški urad-niki v uniformah (svečano za stroj). Oni, ki uniforme nimajo, pa v civilni praznični obleki. Prihod v stolnico mora biti zaklju-čen najdelj do 9.45. V primeru, da kdo od rezervnih oficirjev in vojaških uradni-kov iz kateregakoli vzroka ni bi pri-stoval tej svečanosti, je dolžan da pra-včasno najdelj do 1. decembra, pisмено opraviti svoj izostanek poveljniku vojne-ga okrožja.

a— Na predvečer državnega praznika priredi mariborska gasilska četa jutri zvečer baklado in sprevod po mestu. Društva se zbirajo do 19. ure v Ciri-Motodovi ulici, nakar krene sprevod po Maistrovi, Aleksandrovi, Slovenski in Go-sposvi ulici na Glavni trg, kjer bo po odviranju državne himne razhod.

a— Sokolska proslava praznika Uedinje-nja. Meddruštveni odbor mariborskih so-kolskih društev priredi 1. decembra ob 9. v Narodnem domu skupno proslavo na-rodnega praznika. Pri proslavi, katere se udeležijo vsa mariborska sokolska dru-štva, sodeluje voj. godba in pevsko dru-štvo »Jadrane« Sokolski praporci se poklo-nijo državnim zastavi, članom pa bo pre-čitana poslanica zveze. Spored slavnosti je izpolnjen z deklaracijami in pevski-mi točkami in se zaključijo s skupnim petjem himne »Zajet Slovanci«.

a— Akademija Sokola-matice bo tudi le-tos 30. novembra zvečer in 1. 12. popoldne v Narodnem gledališču s sodelovanjem vo-jaske godbe. Največje zanimanje vlada za naslop obeh naših olimpičev Primožiča in Stuklja, ki nastopita prvič po uspehu v Berlinu. — Predprotaja pri dnevni gledališki blagajni.

a— Chopin, Liszt, Brahms, Scarlatti so za-stopani na klavirskem koncertu dr. Romana Klasiaca. Koncert bo 3. decembra ob 20.15 v dvorani Grajskega kina. Vstopnice se do-be pri blagajni Grajskega kina.

a— Znan Mariborčan umri. Na Glavnem trgu 12 je preminul bivši lekarnar Friderik Prul v častitljivi starosti 79 let. Rajniki je bil obče znana mariborska osebnost, po rodu iz Českoslovaške. Preostali naše toplotno sožalje.

a— Obešenega so našli očeta 8 nepre-skrbljenih otrok, 52 letnega posestnika Franca Frešarja iz Koprivnika pri Fra-mu. Hotel je že večkrat izvršiti samomor, kar pa so preprečili. Zapuščila 10 otrok, med katerimi je osem neprebrbljenih. Vzrok samomora ni znan.

Iz Kranja

r— 1. december proslavi Sokolsko društvo Kranj v torek ob 11. s slavnostnim zborom članov, članice in naraščaja, ob 6. zvečer pa priredi slavnostno akademijo, za občin-stvo. Vsi vujdno vabljeni!

r— Kino Narodni dom prikazuje danes samo ob 4. in 6. zvečer vefilimsko uto-pijo po slovitem romanu H. G. Wellsa »Propast in Preporod svetla«.

r— Členci zbor krajevne protituberku-lozne lige v Kranju bo v četrtek 3. decem-bra ob 18. v državni gimnaziji v Kranju. Polnoštevilo!

r— Državni konservatorij vabi na svoj koncert, ki ga priredi 3. decembra v gimna-zijski telovadnici ob 20. v Kranju. Če kdo zaradi pomanjkanja naslovov ni prejel va-bila, naj oprostí in pošeti ta umetniški ve-čer.

Z Jesenic

s— Zvočni kino Radio predvaja danes ob 3. 5. pop. in ob 8. zvečer vefilim »Dušica Rožmarin«. V ponedeljek zvečer in v to-rek popoldne in zvečer vefilim »En zim-ske noči«.

Iz Kamnika

ka— Regulacija ceste v Novem trgu. Ob-činski odbor se je odločil za temeljito po-pravilo vseh cest po mestu. Povsod posipa-jo in popravljajo hodnike. V Novem trgu regulirajo cesto od mostu do kapelice in polagajo kanalske cevi. Ta del ceste je bil že skrajno potreben popravila. Problem ka-nalizacije je bil tu rešen na najprimitivnejši način. Jarki so bili izkopani enostavno preko ceste in marsikaj se je zaradi tega po-lomil kak voz. Z regulacijo lega dela ceste bodo seveda te napake odstranjene.

ka— Vlom v župnišče. V četrtek ponoči je neznan žvornilec obiskal župni urad v Nevlihu. Vihljalpil se je skozi okno v kleti, od koder je odšel nemoteno v prvo na-estropje, kjer se nahaja pisarna župnega ura-da. Ukradel je 25 hranilnih knjižic in 2.900 Din gotovine ter nekaj manj vrednih drob-narij, nato pa se je po isti poti spet vrnil. Običajno, se je bal, da bi ga hranilne knjižice izdale, in jih je v bližnjem mekinjskem gozdu odvrnil, kjer so jih drugi dan našli.

ka— Na poti okradena. Od torkih in so-botah vozi iz Trzina mesarica Kmetič An-tonija v Kamnik mešo. Včeraj sta jo na poti med Menšom in Kamnikom dva nezna-ja zlikovca okradla. Prihitotapla sta se za vo-zom in ji pobrala okrog 25 klj mesa in sla-nine v vrednosti okrog 400 Din ter izginila v bližnji gozdiček. V sredo je bila na isti način okradena trgovka Frančiška Jagodice iz Kamnika, kateri so med vožnjo v Domžale preprežali ponjavo in ji pobrali za okrog 2.000 Din raznega manufakturnega blaga. Upamo, da se bošta tiška kmalu ujela.

ka— Zvočni kino Kamnik predvaja dan-es in v ponedeljek film »Črne rožice. Kot dodatek Foxov zvočni tehnik in kulturni film.

Iz Kočevja

Za Miklavža

nudi bogato izbiro foto aparatov, albumov, kaset, manikir, parfumov, kolinskih vod, termoforov i.t.d.

Drogerija Ing. Franc Röthel
KOČEVJE

Iz Novega mesta

n— Prozorna intriga. Te dni so se poja-vili v našem in črnemljemskem srezi dopisi iz Ljubljane, v katerih se obrtniki pozivajo, da volijo v nedeljo kandidata gospo-da Grivca. Ti pozivi so tako sestavljeni, da vzbujajo vtis, kakor da bi izhajali iz ne-kega službenega strankarskega ali dru-gega mesta, ki je v zvezi z volitvami za Zbornico TOL. Ugotovljeno pa je, da gre za falsifikate, ki naj med obrtništvom na-pravijo zmedo. Glavni volilni odbor v Ljub-ljani za kompromisno listo sporoča ponov-no vsemu obrtništvu novomeško-črnemlj-ske volilne enice, da je skupni sporazum-ni kandidat govoril Midorfer Alojzij. Kan-didatura g. Grivca je odpadla in ker ni bila postavljena niti od one skupine, ki sicer v nekaterih srezih samostojno na-stopajo, ji manjka vsakršna kvalifikacija.

Iz Hrastnika

h— Za občinske volitve, ki bodo v nede-ljo 6. decembra, je vložena samo ena lista pod imenom »delavska, kmečko, obrtniška«. Volišča bodo tri: dve v hrastniški deški soli, eno pa v občinski hiši na Dolu. V vo-lilnih imenikih je vpisanih okrog 2.000 vo-lilcev, v Hrastniku okrog 1400. Na Dolu pa okrog 600. Volilci, katerih domovi graviti-rajajo v Hrastnik, volijo tokrat na obeh hrastniških voliščih.

h— Sokolsko društvo priredi za proslavo državnega in narodnega praznika jutri v ponedeljek ob 20. v Sokolskem domu telovadno akademijo z bogatim in pestrim sporedom.

h— Kolavdacija nove cerkve je bila v petek popoldne. Danes ob pol 10. bo bla-goslovil novo cerkev lavantinski škof. Na državni praznik bo služba božja že v novi cerkvi.

h— Nesreča pri delu. Na zmanjem rud-niskem obratu se je v petek popoldne po-nesrečil rudar Benjamin Kozar. Hudo poškodovanemu rudarju je nudil prvo pomoč rudniški zdravnik g. dr. Arnshek, potem pa so ga odpeljali v ljubljansko bolnišnico.

h— Kino Sokol predvaja danes zvočni film »Dobro začetek-slab konec«.

h— Miklavž bo nosil pridnih otrokom v Sokolskem domu v soboto 5. decembra ob 16.

Zimske suknje . . . Din 380.—, 580.—
Prima double
suknje . . . Din 680.—, 880.—

Palmoston
črne suknje . . . Din 420.—, 580.—
Prima Palmoston Din 580.—, 780.—
Hubertus
nepremočljiv . . . Din 250.—, 320.—

Površni
lovski suknjič . . . Din 245.—, 320.—
Trepežne
športne obleke . . . Din 340.—, 540.—
Sportne pumparice Din 48.—, 125.—
Sportni klobuki . . . Din 33.—, 48.—
Promenadni
klobuki . . . Din 52.—, 75.—
Sportne čepice . . . Din 11.—, 14.—
Sportne čepice
čista volna . . . Din 22.—, 29.—
Usnjati suknjič
Nappa . . . Din 440.—
Veterni suknjič . . . Din 98.—, 175.—
Sportni suknjič . . . Din 89.—
Kamgarn obleke . . . Din 320.—, 580.—
Kamgarn
čista volna . . . Din 580.—, 780.—
Puloverji moderni Din 48.—
Kvalitetne samovseznice
najlepsi vzorci . . . Din 12.—, 28.—
Usnjate rokavice
Nappa . . . Din 48.—
Cenejše srajce,
flanela . . . Din 17.—, 26.—
Sportne srajce
prima . . . Din 34.—, 58.—
Bojše
publin srajce . . . Din 48.—, 65.—

Se priporoča

Presker

Ljubljana — Sv. Petra c. 14

Iz Ljutomera

lj— Osebnost, za dekana in prosta v Dravogradu je imenovan tukajšnji kaplan g. Matija Munda, ki je služil v Ljutomeru 7 let in bil splošno priljubljen. Te dni je odšel na svoje novo mesto v Bugojno tudi višji veterinarski svetnik g. Alojz Škof, ki je od prejšnjega sem deloval v srezi in je zla-sti zaslužen za konjerejo. Bil je nekaj let predsednik Koja jahavec in vozačev. Na nje-govo mesto je prišel sreski veterinar g. Jaki. Na meščansko šolo je premeščena gđ. Ernesta Čepkova od Sv. Štefana pri Smar-jaku, absolventka višje pedagoške šole. Na svo-je novo službeno mesto v Bilelem Polju je šel honorarni učitelj, dipl. filozof Krečič Ivan.

lj— Vinogradniki so te dni poslali zastop-nike svoje organizacije k banški upravi in h g. banu. Interventirali so v važnih vprašanjih vinarstva ter izročili g. banu več spor-menic s svojimi zahtevami in željami.

Iz Sočanja

s— Gradnja ceste Sočanja—St. Vid—Črna ustavljena. Pri gradnji ceste je bilo letos za-polehlen nad 150 delavcev. Od 25 km je zdaj čisto gotovih nekaj nad 4 km, delno dograjeni pa so 3 km. Pred dnevi pa so bi-la vsa dela ustavljena ter vsemu delavstvu odpovedana služba. Baje zaradi pomanjka-nja kreditov. V interesu zaposlitve Prizade-tega delavstva in gradnje ceste je, da odlo-žni čim hitreje čim prej Preskerjevo Potrebna sredstva za nadaljevanje gradnje.

s— Korespondenčni šahovski dvoboj So-čanja: Slovenjgradec končan. Kakor smo že poročali se je nedavno končala prva par-tija korespondenčnega dvoboja med slovenj-graškim in sočanskim šahovskim klubom. Prejšnji teden pa se je Slovenjgradec vda pri 59. potezi tudi na drugi deski. Ta par-tija je trajala od 2. aprila 1. 1935. Končno stanje je 2:0. S tem se je zaključila že dru-ga korespondenčna tekma med obema klubi-ma. Prva je dala rezultat 1:1.

lj— Strigovske novice. Razkrižje z bliž-njimi vasmi, ki so dosedaj pripadale župni-ji v Strigovi, dobe samostojno župnijo, ki jo prevzamejo očetje frančiškani. Doslej je bil tam samo vikariat, ki so ga upravljali sale-zijanci. Ljudstvo, ki govori čisto slovenski, si je želelo slovenskih duhovnikov; ker pa Priprada Strigova zagrebški nadškofiji, bo ostalo Pri dosedanjem stanju. Šola v Stane-tincu je bila doslej v silno slabi in zapušče-ni stavbi, zdaj pa so jo temeljito poprav

Naša kri v tujini

Današnja nedelja je posvečena našim izseljencem

Kakor obstoji vidni in nevidni izvoz in uvoz, vidna in nevidna brezposelnost, tako je tudi izseljevanje vidno in nevidno. Oni, ki so izgubili zaposlenost v tovarnah in nato iščejo novo zaposlitev pri borzi dela, te oblasti vidijo in štejejo. Toda kje so stotisoči, ki na svoji majhni kmetiji nimajo dovolj dela ne zaslužka, pa ga tudi ne morejo dobiti niti v industriji niti v kakšni drugi gospodarski panogi? To je nevidna brezposelnost, in kolikor edredatki ljudje izven države, tudi nevidno izseljevanje.

V poslednjih 75 letih odkar traja naše prekomorsko izseljevanje v večjem obsegu, se je izselilo z ozemlja današnje Jugosla-

visnih pokrajinah. Pasivni kraji v naši državi niso le zgolj neplodne pokrajine, kakor n. pr. Suha Krajina, kozjanski okraj in matrikateri srez v dravski banovini, naše Primorje, Hercegovina in Crna gora, pasivne pokrajine v širšem smislu besede so vse one kjer je skupni dohodek kmetijskega gospodarstva tako pičel, da ne zadostuje niti za kritje stroškov najnižjega življenjskega standarda. Take edince, pogosto cele občine, se nahajajo sredi aktivnih in plodnih pokrajin, kakor n. pr. v Prekmurju, hrvaškem Zagorju, v nekaterih delih Bosne in drugod, kjer je premalo, četudi v splošnem dobro obdelane zemlje za toliko naroda.

In zdaj je naenkrat ameriški zakon o kvoti udaril v taka središča kakor pest v oko. V enakem razmerju kakor je padalo število izseljencev, je padal tudi dotok izseljenjskih prihrankov v našo državo. V letu 1924. je znašal še 20 milijonov dolarjev, leta 1930 štirinast milijonov, toda leta 1935. le še dva milijona dolarjev. Naše izseljenstvo je v likvidaciji. Ostareli, domov vrnitvi se izseljenci so se pomirili in sede, n. pr. v Prekmurju pod strešnim kapom ali v Primorju na kamenitih klorih okoli cerkve ter gledajo proti sončnemu zatonu, kjer jim leži preteklost in so za večno pokopani mladostni spomini. V mnogih primerih so doživeli težko preizkušnjo, da so jim njihovi prihranki, pridobljeni in prisiljeni v težkem delu mnogih let in skupani domačim donatnim zavodom, zamrzili skupno z nadani na mirno, brezskrbno starost.

V izseljenjskih središčih je postalo izseljevanje skozi tolika desetletja nekakšen obrt. In zdaj bo moral mlajši rod, izučen v tem obrtu in pripravljen za Ameriko, preorientirati in iskati novo zaposlitev. Toda, kje in kako? V poljedelstvu je vse preveč delovnih moči. Snovanje lastnih delavnic in obratovnic je donosna omenogocheno. V industriji polovica delavstva ne zasluži niti toliko, kolikor potrebuje za kritje stroškov eksistenčnega minimuma za lastno osebo, o vzdrževanju družine ne moremo govoriti.

Kje je pomoč, kje so zdravila? Ohraniti naše, asimilaciji izpostavljene izvenevropske naselbine tako dolgo, dokler je to mogoče: likvidirati po izseljenjskih središčih v domovini stare selitvene tendence, pridobiti za staro domovino naše odtušeno ljudstvo, ki v duhu še vedno ponekod blodi po tujih kontinentih; porazdeliti ga v domačem gospodarstvu, zagotoviti mu zaslužek, ki naj mu nudi možnost človeka dostojnega življenja; dvig življenjskega standarda, kakor je to dolga desetletja delala Amerika — in na ta način nadomestiti izgubo, katero je utrpelo naše narodno gospodarstvo s prestatkom dotoka izseljenjskih prihrankov: v tem leži izseljenjski problem v svoji današnji fazi. S tem moramo dokazati svetu in sebi, da smo dorasli in dozoreli reševanju tudi velikih notranjih problemov.

Deseta banovina — po svetu

Kadar govorimo o našem narodu, navadno mislimo na število našega naroda, ki živi v mejah kraljevine Jugoslavije in ga računamo po najnovejših podatkih okroglo 15 milijonov. To pa ni točno. Treba je vpoštevati dejstvo, da ni ves naš narod v državi. Izven državnih mej živi danes okrog 2.750.000 naših ljudi. Ta del našega naroda sestavljajo skupine:

V Evropi

1. Italija: Stare naselbine na jugu okrog Campobassa in Larina, se izza črso turških navedbo, okrog 5000 duš. Ob razmejitvi med bivšo Avstrijo in Italijo, še v preteklem stoletju nam je ta razmejitev v izgubljenem vidnem provinco odvezala okoli 50.000 ljudi, ki so živeli na neprekinjenem slovenskem jezikovnem ozemlju. Po samem italijanskem uradnem štetju od leta 1911, torej pred 25 leti, je bilo tukaj še 52.000 oseb s slovenskim materinskim jezikom. Po naravnem porastu bi jih moralo biti danes okoli 70.000. Po svetovni vojni smo izgubili v korist Italije od svojega neprekinjenega jezikovnega ozemlja 650.000 Slovencev in Hrvatov. Skupno je torej našega naroda v Italiji okrog 720.000.

2. Avstrija: Po plebiscitu na južnem Koroskem, ki predstavlja od severa strnjeno jezikovno ozemlje s Slovenijo, smo izgubili slovensko vejo, ki šteje danes najmanj 100.000 naših ljudi. V avstrijski Stajerski je na Gradšćanskem okroglo 50.000 Belih Hrvatov, nadalje so številni jezikovni otoki vzdolj Dunava do Dunaja, tako, da je tamkaj razen južne Koroske okrog 80.000 Slovencev in Hrvatov; skupno torej v Avstriji okrog 150.000.

3. Madžarska: V južnem in zahodnem delu, srednji in vzhodni Madžarski je še mnogo starih naselbin iz časov turških invazij, in to Slovencev, Hrvatov in Srbov vse do višine Dunava in Budimpešte. Skupno se računa našega naroda nad 100.000.

4. Rumunija: Na Erdeljskem, ki je bilo po svetovni vojni priključeno Rumuniji, je nad 60.000 Srbov in okrog 10.000 Hrvatov.

5. V Grčiji živi še iz stare dobe in s priseljavanjem okrog 170.000 Srbov. Torej v neposredno sosednjih državah je okrog en milijon in četrt našega naroda.

V ostalih evropskih državah je stvar nastopna:

6. Na Češkoslovaškem so stare kmetijske naselbine še izza turških vpadov, in to na Moravskem, kjer je okoli 10.000 duš našega naroda.

7. V Rusiji, kolikor je zaostalo naših ljudi od svetovne vojne in kolikor se jih je kasneje priselilo od raznih strani, znaša skupno število okrog 50.000.

8. Nemčiji ima v raznih podjetjih, ponavč v rudokopih in gozdovih okoli 50.000 naših ljudi.

9. Nizozemska, Belgija in Luksemburg jih imajo okoli 12.000.

10. Na Francoskem so naši stalni, rudarski in sezonski, ponavč kmetijski delavci, skupno okrog 80.000.

11. V ostalih evropskih državah: kot pomorščaki, dijači, obrtni in tovarniški delavci ter podobno znaša njihovo število okroglo 50.000.

Poleh računih doseže v Evropi število našega naroda izven domače države okrog 1.500.000. Od tega odpade na izseljenjske delavce le nekaj nad 190.000, a vse ostalo je je okrog 1.310.000 tvorijo naše narodne manjšine.

Drugod po svetu

Živ širom sveta razsejano samo naše delavsko izseljenstvo in je v tem pogledu za nas najvažnejši.

1. Ameriški kontinent, kjer živi največ naših narodnih izseljencev. In to v Zedinjenih Državah po neklih računih 700 tisoč, a po drugih okrog 900.000 v Kanadi okrog 20.000, v državah Srednje Amerike okrog 5000, v državah Južne Amerike okrog 250.000. Skupno en milijon 175 tisoč.

2. Avstralija: tu je skupno število naših delavskih kolonistov okrog 16.000.

3. Azija: Tukaj so naši izseljenci jugoslovanski muslimani iz Bosne in Hercegovine, ki so se izselili v Turčijo. Z ostalimi našimi izseljenci v raznih drugih državah na tem kontinentu, zlasti v Perziji, jih štejemo v Aziji najmanj 50.000.

4. Afrika: Po severnih in južnih pokrajinah tega kontinenta živi v manjših in večjih skupinah okrog 5000 duš našega naroda.

5. New-Zeeland: Steje tudi okrog 5000 naših ljudi.

Po takem bi bilo izven Evrope t. j. v prekomorskih državah okrog 1 milijon 250 tisoč našega naroda z drugo in tretjo generacijo. Skupno torej izven naše države okrog 2.750.000, kar šteje z našim narodom in slovenskimi narodnostmi v državi 15 milijonov 700.000, a zlasti naša nacija, brez ostalih narodnosti, znaša 10 milijonov 500.000.

Ako pristojemo k temu še dva milijona tujerodnih državljanov kraljevine Jugoslavije, računajoč torej skupno naše prebi-

valstvo zaeno z našimi vejami izven države, šteje to skupaj 17 milijonov 750.000.

Takšen bo verjetno prihodnji popis prebivalstva in njegovo številčno stanje v razmerju države in naroda. A to velja le za sedanjost, zakaj, kolikor tiče one, malodane tri milijone našega naroda izven države, stoji stvar tako žalostno, da se to stanje postavlja kot velik problem narodnega vpadanja, s katerim se naša zasebna in uradna javnost mnogo premalo, da skoro nič ne bavi. Če bo ostalo še nadalje tako, bodo skupine naših narodnih manjšin, preslabe, da bi same iz sebe vzdržale iz roda v rod svoje narodno življenje, s prihodom novih rodov končno izgubile duhovni stik z materinsko državo. A skupine naših delavskih izseljencev, ki bi vsaj po večini mogle in morale biti pokretne kapital materinske države, bodo jezikovno utonile v tujem morju z vsemi svojimi moralnimi in gmojnimi vrednotami. Apokalipsa svetovne vojne nam je poglobila s tujo ubojno roko okroglo en milijon ljudi, a tu gre za najmanj trikrat tolikšno število našega naroda, kateremu preti nevarnost, da narodno pogine in to popolnoma po naši krivdi, na neizkazano moralno in gmojno škodo same materinske države.

Miklavž prebira otroška pisma

»Se več kakor teden dni je do mojega godu,« je modroval oni dan v nebesih sam sveti Miklavž, »a pisma mojih malih so že tu. Vse se mi tako zdi, da se loti otroci oglašajo nekoliko bolj zgodaj, kakor druga leta. Navadno so mi pisali dan ali dva pred mojim dnevom. Pa ne da bi se bilo tam zgodilo kaj neprijetnega? Ali pa so otroci letos postali tako neučakljivi. Sladkarije in igrače, ki jih prinašam, so res dobre stvari, toda človek je potem vendar nekoliko žalosten, ko vidi, kako nekateri otroci igrače hitro uničijo. S kakšnim veseljem in ljubeznijo zbiram jaz skupaj te darove, otroci pa jih potem ne cenijo! Dostikrat sem že sklenil, da takih otrok sploh več ne obiščem. Toda ko pride leto in dan na okoli, pa vse pozabim in se z nova začnem veseliti svojega obdarovanja.

Štirje angelčki so potisnili k velikim pisalni mizi širok naslonjač. Sv. Miklavž se je vsedel vanj. Pred njim, na pisalni mizi je bilo nakopičenih milijon pism. »Pa pogledajmo, kaj pišejo letos moji otročki,« je rekel sv. Miklavž. Začel je odpirati pisma. Na obraz mu je legla žalost, roka se mu je rahlo tresla. Prečtana pisma je polagal na dva kupčka. Kupček na levi strani je bil majhen, a oni na desni se je začel kar osipati. Vsakokrat, kadar je položil pismo na desni kupček, ga je nežno pogladil z roko.

»Moji otroci prezebejo in so lačni,« je vzdihnil sv. Miklavž. »Ljubi sv. Miklavž, prosim te, prinesi tople nogavice, rokavice in čevlje. Če moreš, prinesi mi tudi kaj dobrega za pod zob...« Tako se glasi slehern pismo v desnem kupčku. Igrač ne prosi skoro noben otrok več. »Ali se otroci ubožnih rodbin ne igrajo več? Ali ti otroci niso več otroci? Toda otroška pisma niso nikakor v skladu z željami, ki sem jih dobil v nebesa pred pismi. Sleherni dete je želelo, da mu prinesem igrač, sanke, smuč, slarkanje.

Sv. Miklavž se je vzravnaval na svojem visokem stolu, pogladil si je brado in ugotavljal:

»Slabo je organizirano moje delo na zemlji. Sam ne morem vsemu kaj, star sem. V eni sami noči ne morem vseh otrok sam dobro obdarovati. Pomoči, sodelavcev potrebujem. To, kar sem ukinil v novem svetu, moram storiti tudi v Evropi, sicer bodo moji malčki izgubili vero vame. Ko je Kolomb odkril novi svet, sem imel jaz v Evropi tako veliko dela, da sem se odločil obdarovati ameriške otroke na sveti večer. V Evropi sicer ne bi rad spremenil dneva svojega godu, ne, v Evropi ne bi rad menjal dneva obdarovanja. Evropa je moj rojstni svet in človek čuti do rojstnega kraja vse drugače. Toda v Evropi bi si lahko poiskal sodelavce, ki bi me razbremenili v dobro mojih malih. Tudi v Ameriki nisem mogel vsemu kaj. Preveč otrok je bilo in zelo dosti so potrebovali. Na sveti večer sem jaz obiskal samo prav male otroke, a starejše so obiskali v mojem imenu moji plemeniti sodelavci na zemlji. Moji prečniji po sodelovanju je prisluhlna vsa Amerika. Sam sebi nisem mogel verjeti, da je tam toliko dobrih ljudi. Tik pred svetim večerom so bili vsi seznanjeni otroci izčrpani. Niti ene dete ni ostalo neobdarovano. Armada mojih pomočnikov je bila kaj različna: samostojni mladi in starejši gospodje brez lastnih rodbin, mlade gospodične, ki so nadomestovale svoje matere, samostojne neporočene poklicne žene, premožnejši zakonski pari. Slehernemu izmed teh so bila navodila natančno izdana: natančen naslov in število dece, ki me je pričakovala. Ko je nastopil sveti večer in je bila otrokova poslednja želja odposlana v nebo, sem jaz rahlo potrkal na njihova vrata. V sobi je stopila moja odposlanka, se sladko nasmejala otrokom, položila prednje moje darove in odšla.

In danes je moja najsrčnejša želja, da bi bilo tako tudi v Evropi. Vem, da so zdaj tudi tam hudi časi, toda marsikateremu je prizaneslo. In iz dolžnosti do tistih, nad katerimi se je krivično zgrnila beda in bolezen, se jim bodo moji rojaki v mojem imenu oddolžili. Moji otroci, lačni in prezebljeni, bodo dobili tople obleke, igrače in sladkarije, da se jim bo srce razširilo čez vse svet do nebes!«

Temne sence na Miklavževem obrazu so se umaknile blaženemu nasmeju. Sv. Miklavž ni izgubil vere v svoje ljudi.

Lojzka Megličeva

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

Skrivnost Radiona:

Samo Radion vsebuje dobro Schichtovo milo in je zato tako blag in izdaten.

Samo

Schichtov RADION

VSEBUJE SCHICHTOVO MILO

Jugoslovanskemu Sokolstvu

Poslanica Saveza Sokola KJ vsem bratom in sestram

Savez Sokola kraljevine Jugoslavije je za letošnji prvi december — glavni sokolski praznik — razposlal naslednje poslanice, ki bo po edinicah prečitana vsem bratom in sestram, zbranim k svečani proslavi:

Na dan največjega sokolskega praznika so vse naše misli in vsa naša čustva usmerjene k onemu zgodovinskemu dogodku, ko je prvega decembra 1918 v prisotnosti legitimnih predstavnikov vsega našega naroda pokojni Viteški kralj Aleksander I. Uedinitelj kot regent svečano razglasil uedinjenje vseh do tedaj razdeljenih delov naroda v enotno državo. To je eden najznačilnejših in največjih dogodkov v vsej naši narodni zgodovini.

Danes pošiljamo z istega mesta kjer je bilo pred osemnajstimi leti proglašeno narodno uedinjenje, to poslanico vsem sokolskim edincem in vsem sokolskim pripadnikom.

Ni samo slučaj, da biva najvišje sokolsko telo na mestu, ki nas stalno spominja na veliki zgodovinski dogodek, ki nas neprestano vzpodbuja, da vse svoje delo uravnavamo k onim idealom, ki so dobili svojo stvarnost prvega decembra 1918, saj tudi dogodek sam ni bil slučaj. On je namreč neminljiv uspeh stremljenja, naporov in žrtve premožnih pokolenj. On je moral priti. Njegovega pomena ne morejo zmanjšati nikakršna — v vrednostni primerjavi z njim — drobna dogajanja, ki se pojavljajo v našem življenju.

Prvi december je v nizu zgodovinskih dogodkov na svetu eden onih, ki značijo močan pokret v pravcu zadoščenja svobode.

V trenutkih, ko gledamo — čeprav prividno — da se vse struje v občestvu obračajo proti ideji, je dolžnost onih, ki so jaki in zavedni, borbeni in idealni, da stoje na braniku te ideje. Jugoslovanska ideja je vsota vseh sokolskih teženj brez ozira na stopnje, ki se po njih previja naše narodno življenje. Jugoslovenstvo je za Sokole večno.

Jugoslovenstvo je jedro našega narodnega življenja. V jugoslovanski narodni skupno-

sti vidimo edino poročstvo ze naš narodni obstoj, poročstvo za prosvetni, gospodarski in socialni napredek, poročstvo za uspeh in obrambo v mednarodni tekmi sedanjosti in bodočnosti.

Jugoslovenstvo, ki popolnoma zagotavlja zgodovinski razvoj duhovnega združevanja našega naroda in ki doživlja na najverstejši osnovi edinstvenost in nerazdvojenost našega naroda, ta izvor naše resnične moči, daje v svojem širokem obsegu in na najpravišnejšem temelju največjo možnost za jak in vsestranski razvitek našega narodnega življenja v duhovnem, npravnem in gmojnem pogledu in v vseh njegovih oblikah, kakor so se v dolgih vekih ustale v poudih krajih in predelih naše državne in narodne zajednice.

Ko se danes z globokim spoštovanjem klanjamo sencam vseh žrtve, ki jih je naš narod dal za uresničenje svojega najvišjega ideala — za narodno osvobodjenje in uedinjenje, se zavedamo, da se brez žrtve ne ustvarjajo ideali.

Sokolstvo se je za svoje ideale vedno žrtvovalo. Saj se sokolska vzgoja razvija tudi v tem pravcu, da v svojih pripadnikih goji in jača sposobnost za žrtvovanje. Edino na te npravnstvene moči, ki leže v Sokolstvu, se moremo tudi dalje naslanjati. Sokolstvo s polnim čustvom spremlja trpljenje naših bratov in trdno veruje, da njihove žrtve ne bodo brez koristi za Sokolstvo. Moško in odkrito bomo tudi dalje — kakor smo doslej — izpovedovali in branili sokolske ideale.

Na dan 1. decembra, ki je naš sokolski svetek, se zaobljublamo, da ostanemo zvesti ideji jugoslovanskega narodnega in državnega edinstva, ki ga bomo čuvali in branili.

Jugoslovanski ideji, ki pod raznimi vplivi trpi njena moralna vrednost, hočemo Sokoli vrniti njen značaj in njen sijaj. Naša vera v dokončno zmago sokolskih idealov je čvrsta in neomajna!

Zdravo!

Potovanje ZKD na svetovno razstavo

Stroški vsega potovanja znašajo 2300 Din

Zanimanje za ekskurzijo Zveze kulturnih društev na pariško svetovno razstavo je veliko. Največ zanimancev je med začetniki in javnimi nameščenci, ker jim ustreza možnost izbiranja terminov. Prijavitelji smejo izbrati eno izmed namernih izletov, in sicer: 1.) od 19. do 30. junja; 2.) od 9. do 21. julija; 3.) od 7. do 18. avgusta in 4.) od 4. do 15. septembra 1937. Vodstvo potovanja bo upoštevalo vse pravočasne sporočene želje. V prvi vrsti se bo oziralo na želje pomembnih organizacij, zlasti stavevskih, ako bi želele organizirati ekskurzije svojih članov v okviru potovanja ZKD.

Prospekte so dobili že vsi zainteresirani, ostali pa bo vodstvo ustreglo z vsemi informacijami na u tno ali pisмено zahtevo. Pisarna (Ljubljana, Kozino II., tel. št. 21-23) posluje vsa; dan od 9. do 12. in od 15. do 18. ure, tako da je stalno na razpolago vsem zainteresentom.

Cena za vožnjo in celotno oskrbo (z vstopnicami in izleti) je prerazčunana na 2300 Din. Vsteta je vožnja v tretjem razredu, zadrugi razred je treba doplačati 700 Din, kolikor znaša dejanska razlika med drugim in tretjim razredom.

Vsoto 2300 Din lahko plačujete v obrokih: prvi obrok znaša najmanj 300 Din, ostali mesečni obroki pa po 250 Din. Prijavitelji, ki ne bi vplačali vseh obrokov po plačilnem načrtu, ki je označen v prospektu, bo moral doplačati 10 odstotkov od vsote, ki bi jo moral plačati kot pravočasni priplašeneec. Ako n. pr. kdo vplača celo vrsto 1. aprila 1937., mora doplačati 10 odstotkov več, računajoč od vsote, ki bi jo bil moral plačati kot pravočasni

priglašenec, to je od obrokov za november in december 1936, ter januar, februar in marec 1937. Prijavitelji, ki vplača celotno vsoto šele po dospelosti zadnjega obroka, mora doplačati 10 odstotkov od cele vsote. Obroke je tr ba vplačati do 10. vakega meseca.

Iz tega sledi, da je vodstvu ležeše na takojšnjih, oziroma vsaj rednih obrčnih vplačilih, ker želi vedeti, koliko je obveznih prijav in si navesti tuje valute po sedanjem tečaju. Zato je lahko mogoče, da bodo morali zamudniki doplačati razliko v tečajih za primer, da bi moralo vodstvo nabaviti za nje potrebne valute po višjem tečaju.

Ekskurzije bodo imele stalno vodstvo, ki bo skrbelo za red in disciplino v vlakih ter čim boljše bivanje v Parizu in drugih mestih. Vskemu udeležencu bo izročena posebna legitimacija, z vsemi podatki glede seveda v vagonu, prenočišču in prehrani. Vodstvo bo stalno izdajalo programe za pomembne dneve. Udeleženci bodo razdeljeni na manjše skupine, tako da bo istočasno omogočen ogled različnih znamenitosti. Vsem bo dana možnost, da si ogledajo tudi strokovne razstave in ustanove.

Hrana v Parizu in po poti skozi Švic in Italijo v Jugoslavijo bo dobra in izdatna. Udeležencem bodo na razpolago tudi francoške, oziroma italijanske specialitete.

Prvotni program je bil objavljen same v grobih obrih, zdaj pa bo vodstvo izdelalo točen načrt in ga sporočilo še pred odhodom vsem udeležencem.

Le zakaj bi se jezili!

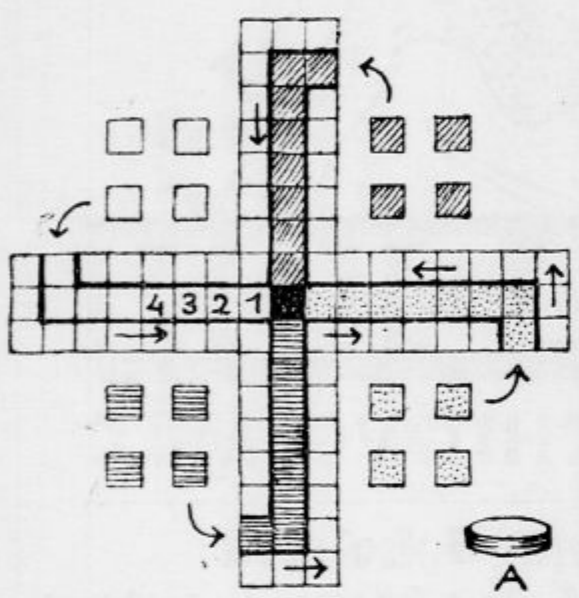
Priporočamo vam naslednjo igro, da preženete slabo voljo

Danes vam prinašamo spet lepo družinsko igro, ki si jo z malenkostnimi izdatki lahko sami naredite in ki vam bo bogato poplačala ves trud, ki ga boste z delom imeli.

Zanjo potrebujete samo kocko s številkami 1—6, kos lepene velikosti 36x36 cm in 16 kamenov, podobnih tistim, ki jih imamo pri igri »dani«.

Potem narišemo na lepenco križ iz kvadratov, kakršnega vidite na sliki. Posamezni kvadrati so po 2 cm dolgi in široki. Zunanje kvadrate pobarvamo vse z isto barvo, razen »mostov«, to je tistih štirih kvadratov, ki sežejo iz jedra križa. Vsake štiri kamne pobarvamo z drugo barvo, z isto barvo pa poslikamo tudi štiri med dvema krakoma križa, kjer stoje kamni ob začetku igre, in jedno križa od mosta do sredine.

Bistvo igre je, da spravimo svoje kamne od mosta okoli vsega križa nazaj do mosta in potem v notranjost križa, v tako imenovani »hlevi«, ki se nahaja v osrednjem križu. Kamni, ki ima najdaljšo pot, mora iti čez 72 polj.

Igrajo lahko štirje igralci. Kocko vržemo na mizo. Kdo dobi igralce številko 6, postavi prvi kamen na svoj »most«. Potem vrže kocko še enkrat in postavi kamen za toliko kvadratov proti levi, kolikor očes je kocka pokazala. Kadar vržemo številko 6 drugič, lahko postavimo nov kamen na most ali pa prestavimo prejšnji kamen za 6 mest dalje. Kocko meče izmenoma vsak igralec po enkrat, le po šestici ima vsak igralce pravico, da met ponovi, in če je spet vržel šestico, lahko še enkrat vrže kocko.

Seveda bi bila igra precej preprosta, in dolgočasna, če ne bi mogli kamnov tudi leviti. Pogosto se zgodi, da vrže kakšen igralec kocko tako, da zasede s svojim kamnom mesto, na katerem je že kamen njegovega soigralca. V tem primeru ostane njegov kamen v igri, nasprotnik pa se mora vrniti nazaj na svoje »postajališče« in pride lanko spet v igro šele takrat, ko vrže njegov lastnik iznova številko 6. Hlev predstavljajo zadnji štiri kvadrati v barvanem ostrižu križa (1, 2, 3, 4) in se morajo kamni v njem lepo razviti drug za drugim. Zato ima igralec čas h dosti križev in težav, preden jih lepo razporeli, in dosti, kar se je že primerilo, da ga je takrat, ko je imel že vse kamne v hlevu, a še ne na pravih mestih, prehitel soigralec, ki je imel še pekega ali dva kamna sredi poti. Kakor smo rekli, izpade soigralec kamen, če pride na isto mesto naš kamen. Nasprotno pa se nič ne zgodi, če postavimo naša dva kamna drug na drugega. Pač pa je nevarno, če postavimo kamna na tak način, da takrat kadar imamo nasprotnika za seboj, kajti v tem primeru bi se morala obdava naša kamna vrniti nazaj na »postajališče«, in bi morali začeti z obema znova.

Pri igri moramo gledati, kako svoje kamne premikamo. Dobro je, da imamo na »mostu« vsaj en kamen za rezervno, tako da lahko z njim nadaljujemo pot, če nam kamni, ki je že sredi poti, nasprotnik vzame. Drugače moramo počivati, dokler ne dobimo šestih. Časih se tudi zgodi, da imamo srečo in mečemo večje številke kakor nasprotnik, ki je tik pred nami, tako da bi morali priti predenj in bi bili v nevarnosti,

da nam bo naš kamen vzel. Tudi v tem primeru bomo rajši premaknili kamen, ki ga imamo na »mostu« in pustili svoj kamen sredi poti za nasprotnikom.

Nevarno je priti na nasprotnikov most, ker soigralec lahko vrže številko 6 in nam kamen požene domov. Princip igre je pač ta, da hitimo kolikor mogoče naprej, kadar nimamo sovražnika pred seboj, da pa se držimo kolikor mogoče zadaj, kadar je pred nami eden ali več sovražnikov.

Kamne (A) si lahko napravimo sami. Vzeti moramo nekaj praznih vitlov za sukanec in jih razžagati. Potem jih lepo pobarvamo. Zgornja in spodnja ploskev morata biti gladki, ker morajo kamni stati dosti trdno drug na drugem.

Ko razporejamo kamne v hlevu, se pogosto zgodi, da vržemo večjo številko, kakor je še ostalo polj do mesta, kjer bo moral naš kamen v hlevu stati. V tem primeru met ne velja in moramo počakati, da pridemo drugič na vrsto, ko bomo imeli kaj več sreče.

Igra je prav zanimiva, zlasti če se je udeležujejo sami igralci, ki jo že dobro poznajo. Časih pride pri njej do neverjetnih zapletov, pri katerih se lahko z nekaj meti docela izpremeni položaj. Lahko se primeri, da ima kdo vse štiri kamne na polju, pa

jih v kratkem času vse izgubi in mora začeti iznova. V splošnem pa je treba gledati zmerom na to, da pazimo najbolj na tiste kamne, ki so že daleč na poti in tvegamo tiste, ki so komaj prišli s »postajališča«.

Kar se tiče kocke, je najbolje, da jo mečemo iz kozarca. Damo jo vanj, kozarec nekajkrat pretresemo in potem vržemo kocko na mizo. Tako se bomo ognili očitkom, — ki niso prav redki — da smo slabo vrgli, ali pa da znamo nalašč metati same šestice. Če pade kocka na kakšen rob ali na tla, je met neveljaven in ga moramo še enkrat ponoviti.

Navadno se igra ta igra za majhen denar. Pri tem se prispevek razdeli tako, da dobi prvi ves izkupiček, drugi ne plača ničesar, tretji da petdeset par, zadnji pa dinar. Če so igre udeležujejo samo trije, odpade tisti, ki ničesar ne plača in ničesar ne dobi.

Tako, zdaj smo vam povedali vse, kar je pri tej igri treba vedeti. Dobro si ogledajte sliko n jo natanko preiščite, potem pa začnite. Videli boste, da vam bo ta lepa igra skrajšala marsikatero uro, ki bi bila drugače hudo, hudo dolgočasna. Za zimске večere pri topli peči je kakor nalašč! Naučite vas bo potrpljenja in samozatajevanja. Zato se pa ta igra tudi imenuje povsod po svetu jako vzpodbudno: »Človek, ne jezi se!«

Reševalci bi radi zagodli slavnemu klubu „Metli“

Toda „Metlarji“ jim vračajo z novo šifrirano uganko

Naši ljudje pa res niso nikoli zadovoljni. Pri prvih ugankah so zmerom pisali, da so dosti prelahke, pri poslednjih pa so postali sila kratkih besed. Niso se namreč oglašili, ker uganke pač niso znali rešiti. Prej je ta in oni pisal, da so prelahke, ponorečeval se iz članov uglednega kluba »Metle« in povedal v isti sapi, da je rešil uganko dosti prej, kakor »Metlarji«. Seveda, — pozabili so mnogi, da je »Metla« resen klub, ki opravi svoje delo temeljito, in da zaradi tega porabi več časa, ker je treba pač vselej vse dobro premisliti in preizkusiti.

Zadajci je eden izmed reševalcev poslal naslednje pismo:

Draga »Metla«!

Sifra, ki je nastala v zvezi z uglednim gospodom zmkavtom Jernejem Hrenom, je pa za naše možgane le dosti prelahka. Mi si želimo trših orhrov, koščakov. Naj gospodje pri »Metli« rešijo tole šifro, ki jo prilagim in ki je neprimerno težja od vaše. In to, kar bodo odkrili, — če se jim bo sploh posrečilo — naj si zapišejo za uho!

S spoštovanjem A. B.

Sifra se je glasila takole:

Hjphgjrgrdgkxkdgtwgfjpagdxsztfz
ziqfjyvwfzqasvwdzcszfzsfzwtg
ghjzxrtdplsqxpfpgajqjpfqkxzy
apwppdzsxghqdxexqavhyeytptjy
ipefdqgkzkxssqppfjzlxqpyqf
azkqsfqpfprczvqxzfzsqzpxqpfpa
sgwqkfpdqgkxkzszqzsqzpxqpfqf
tqkztqzfpwpczqzqzpxqzpxqpfqf
qfpcphgczvfwgfyqdyfkgkzqzpxfph
qkdgagqagtsigwkdzcszsqzpxfzlx
qspqglpupagpztgkpczsvzqagqzsz
wpsqpcpkqgzsxpfayozfzrzkvzcvzq
epkqghgczvfwgspzlxkzyjwkgkzpxz
spkqgkxkzdzfztfzsq

Seveda je v klubu »Metli« završalo. Da bi se kakšen zelenec takole norčeval iz uglednih članov, ki so osiveli in izgubili lase pri reševanju zapletenih problemov, to pa le ne gre. Potrudili so se stari gospodje in so s temeljito pomočjo cvička in kranskih klobas še prav kmalu rešili šifro. Tekst, ki so ga dobili, sicer ni prav laskav zanje, toda kaj hočete? Mož, ki je pismo poslal, je očitno še mlad, in mladini je treba marsikaj odpustiti. Toda dovolj tega. Poskusite zdaj še vi dognati, kaj je bilo v šifriranem pismu povedano.

Ta sifra je res precej težja, kakor je bila tista iz pisma Jerneja Hrena. Tam so bile besede pisane ločeno in tudi vsebina je bi-

la precej nakazana. Tu pa med posameznimi besedami ni nobenega presledka in je reševalce res odvisen samo od pogostosti posameznih črk v slovenskem jeziku. Kvečjemu lahko malo kombinira. Če na primer opazi blizu skupaj dvakrat isto skupino črk, lahko sklepa iz tega, da sta to dve besedi z isto končnico. Tako lahko določi mejo med njima. Ali pa sreča dvakrat zaporedno isto črko, kar je tudi največkrat znamenje, da je na tistem mestu v resnici presledke. To je nekaj malenkosti, na katere vas opozarjamo. Toda, da vas ne bomo preveč zadrževali — rajši se hitro lotite dela, ker bomo mogli v bodoče upoštevati samo tiste rešitve, ki bodo v naših rokah najkasneje v petek do večera. Dolej se je namreč že večkrat primerilo, da smo dobili nekatere rešitve šele naslednji ponedeljek, potem pa so se rešili pritoževali, zakaj niso prišli v »zlati knjigo«. Rešitve se lahko oddajo v Ljubljani v oglasnem oddelku Jutra (knjigarna Tiskovne zadruge), če pa jih pošiljate po pošti, jih naslovite na uredništvo in napišite v kotu: Uganka kluba »Metle«.

Nagrade

Edina pravilna rešitev »Metlinega« problema iz zadnje številke so glasi: »Svoboda duha je največja dobrina vsakega naroda. Le z njo je mogoče napredek človeštva.« Ker pa ni bilo nobenega ključa, smo dopustili kot pravilno tudi zmiselnost enakovredno rešitev, ki se prične takole: »Največja dobrina vsakega naroda je svoboda duha.« Uganka je bila menda zelo težavna, kajti vseh pravih rešitev smo to pot prejeli samo 19.

Nagrade so dobili naslednji reševalci: Oroslav Erjavce, junak, Ljubljana, Rožna ul. 7-L dobi knjigo: Leblane »Tigrovi zobje«. Milenko Klavara iz Ljubljane, Gledališka 12-III, roman Zana Greya »Železna cestla«. Radoval Kosi, art. poročnik iz Maribora, Popovičeva 3, Prihodetov roman »Seržant D'Alvora«.

Vilko Kuker, teh. nadzornik, Zevacov roman »V krepilnih inkvizicijah«. Božo Repič iz Celja, Vodnikova ul. 5, pa mladinsko povest »Jelarjevi čuvalci«.

V zlato knjigo pridejo naslednji reševalci: Slavko Peršič iz Ljubljane, Janko Sattlar iz Stor pri Celju, Božena Vebrova iz Gorji, Mirko Kosi iz Maribora, Peter Selina iz Sevnice, Vinko Štrukelj iz Dravljic, Ivan Remškar iz Stor, Ivka Jurec z Vrhnike, Milan Čenčur iz Ljubljane, Fran Oštrkar iz Ljubljane, Josip Nagode z Vrhnike, Miodrag Dobrlet iz Ljubljane, Ludvik Jezeršek in Janko Kragelj iz Ljubljane.

poprsje Guttenbergovo, vpraša slugo, ki se je prikazal na pragu: — Kdo je ta poganski sin? — To je Guttenberg... oni, ki je izumil tiskarno! — odgovori preplašeni sluga.

Ob tej besedi potegne komandir Gjuro jatagan in — sek! — odseka Guttenbergovo glavo. Bogme, ono glavo in mavca zgrabi potem z obema rokama in zmagoslavno pohiti med svoje plemenike, vzključajoč: — Čevljani, bratje, to je glava bega Guttenberga.

Pesem je takoj nastala: Čudna čuda delajo Čevljani, a največja komandir njih Gjuro. Z jataganom v belih svojih rokah je posekal bega Guttenberga.

Ruso glavo mu je sam odrezal, da jo pošlje vladni na Čevlinje. Tačas prispejo tudi Pješivci, ki so se nekoliko zakesnili. Ko čujejo, da so Čevljani že posekali največjega junaka tiskarne, bega Guttenberga, se jim stori inako, da bi vsakemu količek položil popreko v prsi. Njihov junaški ponos je užaljen. Nekaj je treba storiti. Pa začno Pješivci lomiti, prevračati in razbijati po tiskarni, karkoli najdejo, da bi tako tudi oni postali deležni junaške slave. Po vseh oddelkih tiskarne je vse polomljeno in pometano — samo velik štedilnik je še ostal na mestu. Eden izmed Pješivcev opazi ta »šparete« pa ker ga še svoj živ dan ni videl, meni,

Da, ti škoti!

Mac Padden sreča svojega prijatelja. Ta kar žari od veselja.

»Kaj pa se ti je tako veselega prime-rilo?«

»Pomisli, dvajset let nisem ničesar slišal o svojem bratu, danes pa sem naposled dobil od njega pismo!«

»Tako? Kaj pa ti je pisal?«

»Tega pa ne vem. Pismo je bilo nefran-kirano, pa ga nisem maral sprejeti!«

Mr. Boffun iz Škotske je prišel v London. V kavarni je sedel in žulil že pet ur črno kavo.

Izenada je nastal v kavarni velik trušč.

Neki Anglež je stopil na mizo in dejal:

»Gospodje, v tem lokalu sem izgubil de-narnico. Sto funtov je bilo v njej. Tiste-mu, ki mi jo prinese, dam dvajset funtov za nagrado.«

Tedaj se je med splošno tišino oglašil Skot:

»Jaz jih dam trideset!«

»Vas klub pa že dolgo ni igral nogome-tala.«

»Razpustili smo ga!«

»Ni mogoče! Saj ste imeli imenitne igral-ce!«

»Da, bili smo najboljšje škotsko moštvo!«

»Ali ste mar izgubili veselje do igre?«

»Vesolja ne, ampak zogo!«

Če pravi na Angleškem gost, da je kava premalo sladka, ulovi gospodinja najmanj-ši košček iz doze in mu ga da.

Na Irskem ponudijo gostu vso dozo in ga prosijo, naj vzame, kolikor hoče.

Če pa pove to na škotskem, odvrne go-spodinja:

»Morda pa niste dobro pomešali.«

Zgodba o psihiatru in umorjencu

V Ameriki se je zadeva zgodila. Škoda, da ne pri nas. Toda bista stvari to ne menja. Upravičeno je zbudila precejšnjo pozornost in dala časopisom priliko za razne komentarje.

»Visoki sodni zbor«, je začel sodni izve-denej dr. Hopkinson in tresel ščipalnik v svoji desnici, »reduki so primeri, da je sodno medicinsko vprašanje tako lahko rešljivo kakor baš pričujoči primer glode kazenske pravne odgovornosti oboževnega Helversa. Ko so ga oblasti prijele, so se kmalu poja-vili dvomi o njegovi pristevitosti in me je preiskovalni sodnik zato pozval, naj opa-zujem oboževčev duševno stanje. Helver-sa so, kakor veste, zasačili pri dejanju in ker je razen tega mnogo prih opazovalo umor, je bil slučaj za preiskovalno oblast zelo enostaven — tako enostaven, da so bili spisi že po 48 urah oddani državnemu pravdnstvu. Toda, prav te okoliščini — na-pad sredi prometne ulice, najbrž že dolgo pripravljen in nato z rafinirano nenadno-sno izvršen — izvršen v okolnostih, kjer je bilo skoraj popolnoma gotovo, da bo kri-vee prijet — prav te okoliščini so povzro-čile, da je preiskovalni sodnik začel dvo-miti o Helversovi zdravi pameti. Visoki sodni zbor! Ne bom oporekal, da mora ob-toženi — apatičen in navidezno nor, kakor sedi danes pred vami na zatozni klopi — na primitivne ljudi, kakor so na primer gos-podje porotniki, da mora tak človek na-pravitiv vsi tipičnega idioti. Povsem slu-čajno nastopajoči znaki telesnih nedostat-kov — nenormalno majhna glava — izbu-ljene oči, nizko čelo in močno izoblikovana spodnja čeljust — vse to je prikladno, da še bolj zmoti laika glede Helversove du-ševne kakovosti. Ko sem dan po dejanju preiskoval oboževca, ...«

Orožnik, ki je doslej mirno sedel na klopi za priče, je ta trenutek vstal in hotel spre-govoriti.

»Ne motite gospoda izvedence!« je zakli-cal predsednik senata.

Orožnik se je spet vsedel.

Dr. Hopkinson je nadaljeval: »Ko sem torej pregledoval oboževca, so mi bile zna-ne tudi podrobnosti, po katerih skuša danes gospod zagovornik podati dokaz o dušev-ni manjvrednosti oboževca Helversa. Znano mi je bilo, da je oboževčev oče umrl na pijanski blaznosti in da je njegova mati izvršila samomor, da je stari oče po očetu

škota je povzelo motorno kolo. Brskal je namreč po blatu, da bi pobral novičič za pol pennyja.

Drugi dan je bilo v listih:

»Mac Dill je umrl prirodne smrti.«

»Kdaj je postalo na škotskem plavanje popularno?«

»Ko so začeli na mostovih pobirati mit-nino.«

»Ali ste že slišali, da so zapestno uro izumili Škoti?«

»Ne.«

»Da, zato, ker ne segajo radi v žep!«

Škot je dejal trgovcu z železnino:

»Tri dinarje je pa za to mišnico kar pre-več. Dal bi toliko zanj, če bi usmrtila miš, še preden bi prišla do slanine.«

Nad vse varčni Mac Glace se je mudil v Londonu, kjer si je nekega dne privoščil v restorantu telečjo pečenko. Čeprav ima Mac tolikšen želohec, da bi spravi marsi-kaj pod streho, pečenki vendar ni bil kos. Zalostno jo je gledal. Saj je bilo naj-manj še za eno večerjo. Ali naj jo pusti? Dolgo se je boril s seboj in svojo skopo-stjo. Potem pa je varčnost le zmaga-la. Polklical je natakario in ji rekel:

»To, kar je ostalo, mi pa zavijte za psa. In plačaj bom tudi.«

Še celo penny napitnine ji je dal, ker je prišel tako poceni do nove večerje.

»Hvala«, je rekla natakario in se kma-lu vrnila, »tole je pa za psička.«

Mr. Glace je začuden pogledal zavoj. Ali je mar natakario zavila vse, kar je še od teleta ostalo?

»Le vzemite,« je dejala. »Vse nocojšnje ostanke sem zavila za vašega psička.«

... Te ugotovitve so mi torej nareko-vale skrajno previdnost in skrbnost. Da, lahko trdim, visoki sodni zbor, da sem ob-toževca dan po dejanju, ...«

Sitni orožnik je spet skočil na noge.

»Vi, zakričali predsednik, sč boste še enkrat prekinili gospoda doktorja, vas bom moral disciplinirati!«

Potlačen se je orožnik spustil na klop. Dr. Hopkinson je mogel nadaljevati:

»K storilec sem torej pristopil s skoraj jasnim prepričanjem, da imam opravka z norcem. Toda, že prvi pogled nanj — vi-soko sodišče, pravim: že prvi pogled — gospod predsednik, vljudo prosim, da uko-rite orožnika. Neprestano me na skrivaj kliče, ...«

Orožnik O'Connor, vaše vedenje bom prijavil vašemu poveljstvu! Kaaaj?... Mol-čite! Ste razumeli? — Gospod izvedence nadaljujte, prosim!

»Že prvi pogled me je prepričal o nečem drugem, Helvers ni nenorm... gospod pred-sednik!«

Orožnik! Česa si ne dovoljujete?? Samo še besedico, pa ukažem, da vas odvedejo!«

»Apatičnost, ki jo danes opazujemo pri obtoževcu, je takrat prišla še bolj do izra-za. Nepremično — s široko odprtimi očmi — je ležal na pogradu in me skušal, ne da bi odgovarjal na moja vprašanja, preslepti z nekakšno odrevenelostjo, seveda na — krat-ko rečeno — skoraj naiven način, ki pa strokovnjaka in psihiatra ne more niti za sekundo presleptiti. V storilec sem takoj spoznal divjega človeka kot prefriganega, zakrnjenega, ničrednega simulanta, čigar navidezno nesmiselno, grozno dejanje ni bilo nič drugega, kakor začetek skrajno neumne, skrajno predrežne simulacije — in to mnenje vzdržujem tudi danes.«

»Ste končali, gospod doktor?«

»Da, gospod predsednik.«

»Gospod predsednik,« se zdajci oglaš-orožnik, »boste že oprustili, toda gre za majhno pomoto: mož, ki ga je gospod dok-tor takrat pregledoval in ki je ležal popol-noma nepremično in tudi ni odgovarjal na vprašanja — tisti mož je bil umorjen!«

Propast bega Guttenberga

Poročali smo že, da je letos minilo trideset let, odkar je kraljevina Črna gora dobila narodno skupščino. Priče-tek ustavnega življenja v Črni gori je rodil marsikatero šaljivo prigodo. Črnogorski šaljivec Niko od Rovina je parlamentarizem svoje oče domovine opisal v vrsti podlistkov pod naslovom »Dijeti v parlamentu«. V naslednjem podlistku pa opisuje pričetek in posledice tiskovnih borb v Črni gori:

Leta 1905, je Gospodar podaril Črni gori ustavo in kmalu potem so se začele v deželi organizirati politične stranke. Prvi so se organizirali demo-kratki »narodnjaki«, potem konservativci, ki so se kot legitimisti razglasili za »pravašce«. In eni kakor drugi so pričeli tako po črnogorsko: kdo bo prvi to, kdo ono drugo? Najbolj so pa tekmovali v tem, kdo bo prvi začel izdajati list. Tekmovanje je bilo prilično takšno kakor svoj čas v bitki: kdo bo prvi odse-kaj turško glavo ali planil v turški rov.

Narodnjaki so bili okretnejši in pod-jetnejši in so v Nikšiću začeli izdajati list »Narodna misel«. Kot opozicija so pričeli pisati proti vladi, a bogme po malem tudi proti Gospodarju. Tako danes, tako jutri. Zasmehuje in grdi »Na-rodna misel« ministre kakor serdarje, vojvode kakor velike sodnike — skrat-

ka, vse, kar je smatrala za škodljivo in mazadnjaško. Narodnjakom je to bilo všeč, list so kupovali kakor na sejmu in so rasli v veselje. Pravaši pa so stis-kali ustne in škrtali z zobmi.

Vlada in cetinjska vlastela sta to iz-početka trpeli. Ko pa sta videli, da po-stajajo narodnjaki vsak dan objestnej-ši in odločnejši, so ministri sklenili raz-biti jim tiskarno in listi ustaviti.

Le kako naj se to izveže?

S Cetinja naročijo svojima zvestima pristasaema: komandirju Gjuru Jovovi-ču, da povede 100 do 200 Čevljanov, in komandirju Bošku Mijuškoviću, da tudi on povede toliko Pješivcev — pa naj skupno udarijo na tiskarno in jo razru-sijo. Oba komandirja sta prevzela nalo-go, zbrala nad 200 mož in jim razložil-a, kako »Narodna misel« piše proti vladi in Gospodarju in kako tega ni nikjer na svetu, potem pa še, da je v resnici treba list in tiskarno razrušiti, da se tako zvesti izkažejo vladi in Gospodar-ju. Razdružila sta tako svoje može in pripravila obe plemeni za pohod. Pa so odkorakali v Nikšić. Komandir Jovović je dospel prvi in udaril na tiskarno.

Nastal je vik in krik, začeli so razbi-jati zaboje in razmetavati črke. Komandir Gjuro je stopil prvi v uredništvno lista. Ko opazi v nekem kotu veliko

poprsje Guttenbergovo, vpraša slugo, ki se je prikazal na pragu:

— Kdo je ta poganski sin?

— To je Guttenberg... oni, ki je izumil tiskarno! — odgovori preplašeni sluga.

Ob tej besedi potegne komandir Gjuro jatagan in — sek! — odseka Guttenbergovo glavo. Bogme, ono glavo in mavca zgrabi potem z obema rokama in zmagoslavno pohiti med svoje plemenike, vzključajoč:

— Čevljani, bratje, to je glava bega Guttenberga.

Pesem je takoj nastala: Čudna čuda delajo Čevljani, a največja komandir njih Gjuro. Z jataganom v belih svojih rokah je posekal bega Guttenberga.

Ruso glavo mu je sam odrezal, da jo pošlje vladni na Čevlinje. Tačas prispejo tudi Pješivci, ki so se nekoliko zakesnili. Ko čujejo, da so Čevljani že posekali največjega junaka tiskarne, bega Guttenberga, se jim stori inako, da bi vsakemu količek položil popreko v prsi. Njihov junaški ponos je užaljen. Nekaj je treba storiti. Pa začno Pješivci lomiti, prevračati in razbijati po tiskarni, karkoli najdejo, da bi tako tudi oni postali deležni junaške slave. Po vseh oddelkih tiskarne je vse polomljeno in pometano — samo velik štedilnik je še ostal na mestu. Eden izmed Pješivcev opazi ta »šparete« pa ker ga še svoj živ dan ni videl, meni,

da je to tista nesrečna tiskarna in krikne na ves glas:

— Ha, kdor je Pješivec! Tu je tiskar-na!

Na ta bojni krik pomislijo tudi osta-li, da je to nemara res nesrečna tiskar-na. Popadejo štedilnik in ga s pesmijo in veseljem poneso v Pješivce. O, pa ne samo štedilnika, tudi polno košaro ne-kakšnih porabljenih rokopisov in nekaj starih števil »Narodne misli« odneso s seboj kot bojni plen.

Ko prispejo v vas, nagovori poveljnik Boško Mijušković tako svoje junake: — Bratje Pješivci! Čevljani so pose-kali bega Guttenberga, mi pa smo za-robili tiskarno. Čevljanom je zdaj lažje kakor nam, ker je beg Guttenberg pa-del pod njihovo roko in so njegovo glavo odnesli na Cetinje. Bati se je, da ne udarijo na nas tudi oni iz Nikšića in da nam ne prevzamejo tiskarne. Bo-dimo ubogljivi, pa postavimo nekoliko oboževnih mož na stražo. Ali je prav tako?

— Prav, kako da ne. Tako in ne dru-gače! — odvrnejo vsi v en glas.

Rečeno, storjeno. Izbero nekaj mož in postavijo stražo.

Skozi pješivske vasi gre kakor blisk novica. Kar je živega, hoče videti zaple-njeno tiskarno, pravilno: šted

Kraljestvo mode

Popoldanske obleke

Večina novih popoldanskih oblek je ukrojenih tako preprosto, da bi jih — izdelane v drugačnem tvirovu — dame lahko nosile tudi dopoldne. Ne v kroju, temveč v lepem, bogatem tvirovu je treba iskati posebnost letošnjih popoldanskih modelov, ki učinkujejo zavoljo tvoriva razkošno, po obliki pa mladostno, skromno. Cim je tvorivo za takšno obleko gladko in medio, ga okrasijo moda z vezanjem, da učinkuje bolj slikovito. Obleke so torej po obliki precej enostavne — pa nič za to. Kakor smo že ponovno poudarili, se skriva prav v preprosti enostavnosti bistvo prave, trajne elegancije!

Značilni za novo obleke so visoki vratni izrezi, nad komolcem ohlapni rokavi in velika pozornost, ki jo posveča moda skrbni izdelavi hrbtnege dela. Tu najdemo poleg gladkih, visokih ovratnikov zgoraj nagubano tvorivo života in visoko pomaknjeno k vratu, tam zopet umetno prepet ovratnik ali vsakovrstne vdela, ki so ob vratu mehko drapirane in obtežene s klipsom ali

trojno ogrlico biserov. Pod komolci ozki rokavi niso v ramenih toliko poudarjeni kakor lani in zato bolj skromno učinkujejo. Veliko teh popoldanskih rokavov ima komaj polovično ali tričetrtinsko dolžino. Zanimivost hrbtnege dela obstoja predvsem v širini krila, ki jo dosežemo z vstavljeno gubami ali zvončastimi deli in pa v stoterih originalnih načinah, kako zapremo obleko na hrbtu z gumbi, s pentljami, z izrezanimi preponami, previtimi progami itd.

In končno: krila so bolj široka in tudi krajša, kakor lani. Zlasti ta krila dajejo postavi novo, lahko in mladostno linijo.

In vezanje na novih popoldanskih oblekah? Zametati našli na medli svili, črna šenilija na črnem blagu, zlato v vrvičah, v usnju in v nitkah, v fantastičnih motivih našiti biseri, bleščila in celo trakovi iz celofana tvorijo pravo zakladnico, odkoder črna moda vedno nove domisleke za popoldanske okrasje.

Vdela na zgornjem delu života tvori posebnost naše prve popoldanske obleke. Iz vdela razhajajo rokavi, ki so na ramenih malce razširjeni s tremi robčki na sprednji in zadnji poli vdela. Života je zgoraj visoko drapiran in prepet z masivnim zlatim klipsom. Izpod klipsa izhaja v žarkih skupinah robčkov. Isti motiv se ponavlja pod pasom (1. skica).

Naslednja obleka ima poldolge, na ramenih še dokaj nabrane rokave. Života daje vitko linijo koničasta vdela, ki se končuje pod pasom. Pokončni ovratnik te obleke ima posebno, nazaj upognjeno obliko in je podložen s kontrastnim tvirovom. Pri temni svili mračne barve učinkuje jako lepo in poživljajoče zlato podloga, ki sogleša z zlato vrvice pod vratnim izrezom. V tem primeru je tudi ozki, skupaj sešiti pas sestavljen iz enakih zlatih vrvic in pred-

Zanimiva podrobnost letošnje mode

Pri popoldanskih, kakor pri večernih modelih posveča letošnja moda največjo pozornost zanimivi izdelavi hrbtnege dela. Tu se zopet pojavljajo štrleči, nabrani deli, nekakšni posnetki staro znanega »cul de Paris«, ki izhajajo iz zadaj drapiranega života. Tudi pokončni ovratniček je zadržan zavezan z drobnimi pentljami (zgornja skica). Za večerno obleko je značilen globok hrbtne izrez z drapiranimi stranskimi deli, ki pod pasom prehajajo v nekakšno dvojno vlečko. Zanimiv je pas, ki sestoji iz treh posameznih, cvkasto sešitih prog (spodnja skica).

Znižane cene za krzno

L. ROT
KRZNARSTVO
LJUBLJANA
MESTNI TRG 5

Pierre Valdagne:

Bankir

Gospa Klara Cordierova prebije najlepši čas dneva zjutraj, med deveto in deseto uro, ko s pomočjo sobarice oblači svojega malega sinčka.

Petletni Robert je pravi mali vragič, a dva in dvajsetletna Klara je dražestna, še nekoliko otročja žena.

Lahko si predstavljamo, kako je v kopalnici ta čas in kaj se tam dogaja. Vik in krič, brisače lete sem in tja, zdaj enemu zdaj drugemu v glavo. Tek, vrišč, lov. Sobarica pravi, da je madama tedaj zelo prikupna, a Klara je v svoji pizami prej podobna kakšnemu gimnazijcu nego poročeni ženi in materi.

Včasih pa se Klari tudi sinko zameri. Posebno tedaj, kadar mu roje uporne misli po glavi, da se kuja v vodi, samo da bi razjezil mamico, da hoče odpreti plin ali se brani obleči srajčico in sili nag po kopalnici.

Drugič spet so dnevi, ko je Robert zelo dober. Tedaj je tako nežen s svojo mamico, ki mu vsa srečna šepetala na uho:

— Mali moj, zlati...

Ostali del dneva se gospe Cordierovi niti malo tako ne dopade kot jutro. Opravičiti mora svoje dolžnosti kot žena bankirja, ki zahteva od nje, da mu pomaga nalik priporočnemu pismu: da

poseča zabave in vzdržuje vezi, z eno besedo, da pripomore trdnici Cordier do one atmosfere, družabne simpatije, ki je velikim podjetjem tako zelo potrebna.

A Klara, kakor je lepa in dražestna, ne mara družbe. S prirojenim razumevanjem je nehoče spoznala vse ono pretvarjanje, samoprevaro in laž, ki po navadi tvorijo družbo.

Vgobjena je bila od premožnih a preprostitih staršev. Njena mati, ki jo obžaluje, je bila iz stare francoske meščanske družine. Mrzila je vsako narejenost, nadvse pa cenila poštenje.

Navzlic vsemu se je mlada gospe Cordierova mnogo udeleževala družabnih prireditvev zaradi moža. Imela je dosti uspehov. Mož je imel prav: ženska, kakršna je bila Klara, je najboljšje priporočilo za njegovo podjetje. V družbi jo vsakdo takoj opazi in ponaša se izredno dobro. Banka Cordier je bila zaradi nje na dobrem glasu.

Kdo je ta Cordier, ki mi je ponudil velike posle s šlezkim fosfatom?

— Cordier?... Ah, da, Cordier... to je mož ene ljubke mlade dame, ki smo jo nedavno spoznali na čaju pri gospe Fragnetovi...

— Ah, da, saj res! Izpregovoril sem z njo nekaj besed. Prav duhovita in poštena žena. To je solidna družina. Skleni! bom te posle z gospodom Cordierom.

Valentin Cordier je bil na najlepši poti, da napravi v Parizu kariero. Go-

stavlja zanimivo in lahko ročno delo, ki ga lahko same doma izvedete (2. skica).

Seveda je oblika dolge tunike še vedno priljubljena. Nekoliko se je sicer »umirila«, vsaj pri popoldanskih modelih. To pomeni, da je manj zvončasta, torej manj »ekstravagantna« in zato primerna za vsako postavo. Zanimive so nove, zadaj odprte tunike, ki so združene z zadaj zapetim hrbtom obleke. Naš model je na hrbtu nekoliko izrezan in ob tem izrezu drapiran ter zapet z lepim klipsom, ob pasu pa je zavezan s pentljo (3. skica).

In sedaj k izvezeni popoldanski obleki! Ker je vezanje že samo po sebi dovolj učinkovito, je takšna obleka kar se da enostavna, skoraj športno ukrojena, kar tvori zopet zanimiv kontrast k temu dovolj razkošnemu okrasju. Tvorivo takšne obleke mora biti močno, da tembolj izstopijo bolj ali manj bleščajoči se vezni motivi. Tu pride torej v poštev fino, tenko sukno ali pa medla krep-svila. Naša skica predloži takšno črno, dvodelno obleko z izvezenim, kratkim krilecem in izvezenim sprednjim delom života. Preprost pokončen ovratnik in gladki gumbi spadajo v slog te obleke (4. skica).

Plisirano obleko lanske sezone je letošnja moda izpremenila v naokrog široko nagubano obleko, ki se s svojim širokim krilom skladno prilagodi novi liniji. Tudi život te obleke ima nagubano, v obliki loka pristojevala, ki prehaja v zanimivo upognjen, zadaj pokončen ovratnik. Obleko zapremo ob vratnem izrezu z lakastim gumbom, na životu pa z lakastim pasom. Seveda gre tu za lakasto svilo, takozvani »ciré« (zadnja skica).

Zdravniška posvetovalnica

Obupan: Vzrok prekomerne debelosti so zelo različni. Običajno je nesorazmerje med zavzeto hrano in opravljenim delom. V gotovih starostnih dobach se ljudje tudi večinoma odebele. Končno je to odvisno od delovanja raznih žlez človeškega telesa, predvsem od spolnih žlez, možganskega priveska itd. S tem bi Vam podal kratko skico o raznih vzrokih debelosti. Z ozirom na Vaše podatke in Vašo starost, bi mislil v prvi vrsti na obolenje možganskega priveska. Mnenja sem, da je najbolje, če se podate na živčni oddelek tušaj. Šnje bolnice, kjer Vas bo mogoče še točneje preiskati in kjer dobite vsa potrebna navodila in zdravila. Drugo zdravljenje, katero omenjate, bi v Vašem primeru odsvetoval.

Blondinka: Po vsi h Vaših podatkih so deč je najbolj verjetno, da ste zanosila. Bodite zadovoljni, da nimate nikakih težav, na katerih trpete žene v takem stanju. Ako dvomite, pojdite k Vašemu hišnemu zdravniku. V teh mesecih se da nosečnost z veliko verjetnostjo ugotoviti. Vse drugo pustite pri miru!

S. Ljubljana: Vi ste mnenja, da ste si pokvarili želodec, ker ste skozili več let obedovali tako pozno. V koliko to drži, je težko reči. Iz Vaših podatkov bi sklepal, da imate najbrž rano na želodcu. Stanje pa je za Vas vzdržljivo in bi Vam zaenkrat priporočal, da se držite sledeče diete. Uživati smete: močnate jedi, pasirane prikuhe, krompir pire, jajca, surovo maščo, star kruh, kečse, kompot, umetne juhe. Ne smete pa uživati mesa, mesne juhe, ostrih začimb, vzdržite se popolnoma alkohola in nikotina. Te dije se morate držati najmanj 6-8 tednov, nakar preidete polagoma na navadno hrano. Hrano uživajte v manjših obrokih in po možnosti čim več počivajte. Ako bi se Vam stanje vkljub dijeti poslabšalo, bi Vam priporočal, da greste za nekaj časa v bolnico, kjer se bo odločilo o nadaljnjem postopanju.

Isti: Izgleda, da ste postali dale oviden. Najbolje bo, da greste k specialistu za oči, da Vam predpiše potrebna očala.

T.G.B.B. Vzrok, ki ga navajate, je zelo verjeten. Lahko pa so tu po sredi še kakšni momenti, ki jih je mogoče odkriti le pri podrobnem razgovoru in ki so eventualno zelo važni. Svetovalec bi Vam, da se obrnete do zdravniške, do katerega imate zaupanje in s katerim se Vam bo mogoče dobrodober pomeniti. Izgovorjena beseda in osebni kontakt imata sigurno večji vpliv kot pa pisana beseda. Pomi-leki, ki jih imate, niso na mestu.

A.B.: Tako dolgo trajajoč katar ima lahko svoj vzrok v prekomernem pitju, odnosno kajenju. Zdravljenje in presoja

pa spada v roke specialista za grlo, čigar nasvetov se držite. Lahko se pa pustite tudi sprejeti v bolnico, ki ima oddelek za bolezni grla. Vse drugo je nesmiselno.

X.Y.: Vzrok izpadanju las je največkrat prihlaj. Priporočal bi Vam masažo lasišča. Dobro sredstvo je 2% salicil alkohol in odcedek kopriv. Ako postanejo lasje presušni jih namažite s kako kremo za lasje.

D.D.L.: Zelo ste nepotrpežljivi in neučinkani, ko zahtevate na daljavo točne diagnoze, ko jo je včasih še z vsemi pripomočki, ki so možni, težko postaviti, ne glede na to, da bolniki, ki so v medicinskem pogledu lažji, izpuste marsikak znak, ki je silno važen. Da boste na čistem čez bolj zadovoljni, menim, da je najbolje, da greste k zdravniku. oz. če Vam sredstva ne dopuščajo, v ambulanco bolnice.

Ista: Vzrok krčem v tej starosti bo najbrž poapnenje žil. Kot domače sredstvo proti poapnenju žil priporočajo česna in čebulo, ki vsebujejo mnogo joda. Paziti je treba tudi na hrano, ki naj ne vsebuje preveč mesa, in pa za redno prebavo. Odvajalna sredstva naj večkrat menja, da se jih organizem ne navadi.

ŠAH

V tekмах za moštveno prvenstvo Slovenske šahovske zveze je bilo zopet odigranih nekaj važnih matchev. Borba v ljubljanski skupini je končana. Zmagal je, kakor je bilo pričakovati, državni prvak Ljubljanski šahovski klub, ki je dosegel 44 točk iz 48 možnih. Drugo mesto je s 35 točkami zasedel S. K. Triglav, tretje pa s 30 šentpeter. Triglav je v zadnjem kolu zmagal nad šentpeterom 4:3. Nadaljnja mesta so zasedli klubi v sledečem vrstnem redu: Zelenikar 20, Omladina 15, Šiška 15, Lovšin 8.

V nadaljnja tekmovalja pridejo sedaj trije prvoplasirani, in sicer igrata v naslednjem kolu Triglav z Vrhniko in šentpeter s Kranjem, med tem ko je L. S. k. prost.

Izven Ljubljane so padle še sledeče odločitve: Celje je premagalo Ptuj skupno z 10:6. Ptuj se je torej za prvi častno držal. Zelenikar-Maribor je eliminiral Crno z 11:5 ter se sreča z zmagovalcem današnjih tekem Mariborski S. k. — UNZ Maribor. Sledeje se je še naknadno prijavilo za tekmovalje.

Trebitschev turnir na Dunaju se je končal z zmago poljskega mojstra Henrika Friedmanna iz Lova, ki je dosegel 11/4 točk od 15 možnih. Friedmann je ves čas v turnirju sigurno vodil. Njegova zmaga pa pomeni vendarle veliko presenečenje, saj nikakor ni startal kot favorit. H. Friedmann je tokrat sploh prvič nastopil na mednarodnem turnirju in je bil doslej mnogo manj znan nego njegov soimenik P. Frydman. Igral pa je že z velikim uspehom kot rezerva v poljskem moštvu na olimpiadi v Varšavi in na 5. deski v Münchenu. Vsekakor pomeni zmaga mladega poljskega mojstra dobro afirmacijo v mednarodnem šahovskem svetu. — Drugo mesto je zasedel Čeh Opocensky z 10, tretje do peto delijo Spielmann, Becker in mladi Nemec Michel iz Nürnberga z 10 točkami. Dejstvo, da sta prvi dve mesti v turnirju zasedla inozemca in da sta še domača favorita Spielmann in Becker razdelila mesti z Michelom, ki ga je bilo po dosedanjih rezultatih treba pa smatrati za outsiderja, pomeni precejšen neuspeh za avstrijski šah. Sicer pa so po svetovni vojni okoliške države že davno prehitile Avstrijo v šahu in zamenile nekdanjo slavo »dunajske šahovske šole«. Nadaljnja mesta so zasedli 6.—7. Lovcenc in Rubinstein jun. 9. 8. Hönlinger 7,5; Weinstein 7, Bruckner, Flüster 6,5, Fuoss, Glass 6, Keller 5, Donegan, Igel 3. Mladi Madžar Flüster in ameriški konzul na Dunaju Donegan se torej nista mogla dobro plasirati.

V oktobru je bil odigran letošnji turnir za prvenstvo Moskve. Zmagala sta skupno Alatorcev in Kan. S turnirja je naslednja partirja.

Francoska obramba

Beli: Judović Črni: Alatorcev.
1) e4—e4 e7—e6
2) d4—d4 d7—d5
3) Sb1—d2

To potezo zelo redko igrata in gotovo tudi ni najboljša. Beli sicer tako tudi brani kmata e4, izgubi pa kontrolno nad točko d5, ki bi jo imel po običajnem Sc3.

3) ... Sg8—f6
Gotovo ne najbolje. Logično bi bilo tu c7—c5 z napadom na belo središče. Če beli odgovori 4) c3, sledi c4; 5) c4; 4e4; 6)

Se4; Lb4+ in črni je v prednosti. Po igrani potezi ima črni že težko pozicijo.

4) e4—e5 Sg6—d7
5) Lf1—d3 c7—c5
6) c2—c3 Sb8—c6
7) Sg1—e2 Dd8—b6

Sedaj je razvidno, kakšen cilj zasleduje črni: nenavadna pozicija belega skakača na d2 mu daje priliko, da še enkrat napade točko d4 in obenem radi kmata ab2 otežkoči razvoj belega damskega lovca. Toda beli lahko s tempom krije vse grožnje in vedno bolj izpopolnjuje svoj razvoj. Povrh beli kmata e5 ovira črnega v razvoju.

8) Sd2—f3 f7—f6
Belega kmata e5 je treba za vsako ceno odstraniti, drugače črni ne more postaviti nobene figure na svoje kraljevo krilo, da bi preprečil po rohani napad na svojega kralja.

9) e5 : f 6
Potrebno, kajti 9) Sf4 izgubi po fe5; 10) de5; Sd6; 11) Se5; Se5; 12) Dh5+; Sf7 brez kompenzacije kmata.

9) ... Sd7 : f6
Črni si je tako zagisural vsaj rohamo, ker brani skakač točko h7. Zato pa ima sedaj na e6 slabega kmata.

10) 0—0 Lf8—d6
11) Se2—f4

Beli seveda rade volje žrtvuje kmata. Po Lf4; 12) Lf4; Dh2; 13) Tb1, Dc3; 14) Tc1, Db4; 15) Ld6 bi črnemu preprečil celo rohamo in partijo gotovo hitro odločil v napadu.

11) ... 0—0
12) Tf1—e1 0—0
13) Sf3—g5!

Z dvojno grožnjo: Se6; ali pa 14) Sh7; Sh7; 15) Lh7+; Kh7; 16) Dh5+ ter De8; Hočes-nočes mora zato črni sedaj sprejeti ponovno ponujeno žrtve kmata.

13) ... Ld6 : f4
14) Lc1 : f4 h7—h6
15) Sg5—f3 Dh6 : b2

Beli ima dva lovca in mora črni zato kaj energičnega podvzeti. Na Ld7 bi prišlo enostavno 16) Dd2 z grožnjo Lh6:

16) d4 : c5 Dh2 : c3
17) Ta1—c1 Dc3—b4
18) Lf4—d6

Črni ima sicer kmata več, svojega razvoja pa še vedno ni dokončal in stoji zato zelo sumljivo.

18) ... Sf6—e4?

Odlučila napaka, toda v teški poziciji. Morda bi se bil lahko črni z Dg4 še ubrali, čeprav bi po enostavnem Tb1 imel velike težave.

19) Ld3 : e4 d5 : e4
20) Sf3—e5!

Ker črni ni razvit, ne pomenijo neenaki lovci niti nevarnosti remija. Beli bo z vsemi figurami napadel točko g7, nakar črni nima obrambe.

20) ... Se6 : e5
Ali Dd4, 21) Dh5.

21) Lf4 : e5 Dh4—b5
22) Te1 : e4 Te8—e7

Na Dd7 bi prišlo pač Td4 in nato s tempom ved Tg4.

23) Te4—g4 Dh5—e8
Sedaj bi na Dd7 odločilo 24) Td4, De6, 25) Td8+; Te8, 26) Dg4.

24) Te1—e8 Lc8—d7
Malo prepozno prihaja ta lovec v igro.

25) Te8—g8 g7—g5
26) h2—h4

Napad se razvija sam od sebe, črni nima obrambe.

26) ... Ld7—e6
27) h4 : g5 h6—h5

Da za trenutek zapre vsaj kraljo.

28) Tg4—h4 Ta8—d8
29) Dd1 : h5 De8 : h5
30) Th4 : h5 črni se vda.

Grozj g6 s skorajšnjim matom.

Po Th7, 31) Th7; Kh7; 32) g6+; Kh8, 33) g7, Kh7 pa pride 34) Th3+; Kg6, 35) Th8.

Vasja Pire.

Tri so se zastrupile zavoljo enega moža

Tri lepote, tri manekenke iz znanega varšavskega modnega salona, 23-letna Noriša Čečanova, 19-letna Henrika Klymanoviczeva in 20-letna Helena Jabloncka, so si bile prisegle doživetno prijateljstvo. Toda vse tri so se zaljubile istočasno v istega moža, v mladega inženierja. Vseka izmed treh se je sestajala zvečer z njim, vsaka ga je skušala pridobiti zase — toda mladi mož se ni kazal bogve kako zaljubljenega ne v eno ne v drugo. Dekleta so začela postajati druga na drugo ljubosumna pogostoma so se prepirale. V ta kem trenutku so se spomnile, da so si bile prisegle večno prijateljstvo. In da bi napravila temu položaju konec, so sklenile oditi skupaj na oni svet. Nekake večera so si lepote oblekle svoje najboljše obleke, stopile v neki nočni lokal, si napile in se zgrudile na tla. Helena je bila že mrtva, ko so pritekli ljudje na pomoč, Norišo in Henriko pa so oddali z znaki težke zastrupitve v bolnišnico.

prav drzen. Najprej ves besen raztrga zavoso, nato pa pograbi steklenico kolonjske vode, da se razbije.

Klara postane stroga: — Robert, ti si hudoben? Če me takoj ne prosiš odpuščenja, bom poklicala stražnika, ki te bo gnal v zapor. Prišel boš v temo celico in jesti boš moral samo črn kruh!

—Oh! se nasmehe sobarica. Gospod Robert pojde v ječo!

Medtem se vrata bučno odpro in na pragu obstane Cordier. Bled je in zelo vznemirjen.

—Kaj se dogaja tu? Saj vas človek sliši tja v delovno sobo.

— To je zato, ker ni Robert priden! Če bo tak ostal, bo prišel v zapor! odgovori mlada mati, sileč se, da bi napravila resen obraz.

Bankir na te besede še bolj pobledi: — Nočem tako neumnih šal! de in obraz se mu pri tem vprav spači. — So stvari, ki se otroku ne smejo pripovedovati! V zapor! V zapor!... Kaj naj to pomeni?

Cordier zaloputne z vrati, ko odide iz kopalnice.

Klara še nikoli ni videla svojega moža tako razburjenega.

Preneha se igrati s sinčkom. Sama ne ve, zakaj — popade jo čuden strah. Naslednje jutro hočeta dva gospoda govoriti z Valentinom Cordierom.

Razgovarjata se nekaj časa z bankirjem. Nato sede vsa trojica v avto, ki je še čakal pred hišo...

tudi, da je mož resen človek, ki se mu z malenkostmi ne sme zameriti.

Kadar je občutila željo, da se izživi in nasmeje, da poje in da nekoga objame — je imela svojega sinčka! Zato ji je bilo jutro najlepši čas dneva.

Večkrat, posebno zadnji čas je Klara opazila, da je njen mož še bolj resen in zamišljen. Že prej je malo govoril, zdaj pa je povsem utihnil.

Zadnje dneve je delal v uradu pozno v noč. Ostalo noč se je nemirno prestopal po sobi. Klara je vedela, da sploh ni legel k počitku. Pri kosilu in večerji se ga ni upala povprašati o vzroku njegove zaskrbljenosti. Bala se ga je, tako je bil nervozen.

Danes je čula, kako je dejal šofer v sobi za služničad: — To je že tretji popoldan, da sem moral več ur čakati pred sodno palačo.

Klara si misli, da mučijo moža skrbi zaradi konkurence. Vendar se začudi, ko je zvečer noče odvesti na ples pri Premillevih, temveč jo celo zaprosi, da naj tudi sama ne gre tja in rajši ostane doma.

— Prav bi mi bilo, če bi za nekaj časa opustila družbo.

— Pa kaj za dragi?

— Povedal ti bom, ko bo čas za to.

Klara se zaradi plesa ne žalosti ter sklene zgodaj leči k počitku.

Naslednje jutro pohiti v Robertovo sobo, kjer dečka, ki je še spal, dvigne iz tople postelje. No, danes je Robert

vorilo se je, da prav mnogo zasluži. Vsem je bil znan kot zelo hladen, tizen človek, ki je med delom in v poslovnih razgovorih redkobeseden. Kdor je imel z njim opravka, je dobil vtis, da mu sme popolnoma zaupati. Počasi je zbral okrog sebe družbo kapitalistov, ki so mu slepo verjeli.

Klara bi bila lahko srečna, saj je bil Cordier vzoren mož, dasi človek, ki ga ženski čari ne mikajo. Ali je sploh ljubil svojo ženo? Nihče tega ni vedel, to da njegovo zasebno življenje je bilo neporočeno.

Bankir ni nikoli šel zdoma brez svoje žene, ki je morala biti vselej elegantno oporečno.

Tudi doma, v krogu družine se je ponašal brez ugovora, drugače je bil nedostopen. Ni znal celo razumeti ljubezni, ki jo je zanj čutila žena. Hvaležen ji je bil, ker je z svojo lepoto tako poživila in polepšala dom, kar vse je pa cenil le z vidika koristi, ki jo je sam od tega imel.

Ali je Klara ljubila svojega moža? Ljubila bi ga, če bi ga sploh bilo mogoče ljubiti. Kolikokrat je morala brzditi svoj živahni, dostikrat neugnani temperament ter zavreči vse lepe misli, značilne za mlade žene. Bala se je prezirljivega nasmeha svojega moža.

No, Klara je pametna ženska. Vedela je, da ima mož mnogo dela in da so njegovi posli zelo obsejni. In vedela je

Milijarda je iskala dediča

...med tem je sam pomival krožnike, bolj lačen nego sit

Napolj napeti zapušinski roman našega časa se je po filmskih pravilih končal. Odkrili so skrivnostnega »nečaka Kadorja«, ki ga je več nego leto dni iskalo 500 milijonov francoskih frankov, lepo okrogla milijarda v našem denarju, ne da bi mož o tem kaj vedel.

Ta srečni zaključek je prav tako nenavaden kakor roman sam. Dedič je bil ubog pomivalec krožnikov v neki connecticutski gostilni in je bil obenem edini izmed Kadorjev, Kadorjev in Cadoretov, ki ni o vsej stvari ničesar vedel. Našli ga tudi niso ne-stvilni agenti, zasebni detektivji in raziskovalci družinskih zgodovinj, ki jih je mobiliziral izvršitelj oporoke, temveč neki mo-zakar v New Hampshireu je slučajno dobil v roke raztrgan in zamazan izvod francoskega dnevnika »ECHO des Deux-Mondes«, ki je bil v Chicagu, v tem izvodu je naletel na notico o Kadorjevi zapuščini in je nanjo opozoril ubogega pomivalca krožnikov.

Pred več nego letom dni je umrl v majhnem pristaniškem kraju Bretonske stari, čudaki pomorski Cadoret, ki je bil pre-plul vsa svetovna morja in je v presenečenje vsem ljudem ostavil okrog 500 milijonov frankov. Ta denar naj bi pripadel njegovega nečaka, ki je po svetovni vojni odšel nekam v svet. Pariški notar, ki ga je bil določil za izvršitelja te oporoke, naj bi se ne strahil nobenih stroškov, da nečaka najde. Toda stari Cadoret tega nečaka ni poznal dobro niti po imenu in rojstnem kraju, kaj šele da bi mogel namigniti, kje

naj ga iščejo. Notar je imel tem težjo nalogo, ker je na Bretonskem preobilica Cadoretov in so bili pokojnikovi sorodniki raztreseni po vsem svetu. Razen tega se je izkazalo, da nosi veja te družine zavoljo neke pomote v stari listini ime »Cadore«, drug del družine pa je sčasoma prevzel obliko »Kador«. Treba je bilo torej iskati med Cadoreti, Cadorji in Kadorji.

Notar se je odločil, da se ne bo zanašal samo na pozive v listih, temveč je najel več tucatov zasebnih detektivov in raziskovalcev družinskih zgodovinj. Ti so najprvo sistematično ugotovili vsa pokopališča, na katerih počiva kakšen Cadoret, Cador ali Kador in po podatkih na nagrobnih kamnih so skušali dobiti kakšne podatke o izginulem nečaku. In to res ni bila preprosta stvar, kajti po francoskih pokopališčih so odkrili nešteto mrtvecev s temi priimki, odkrili pa so jih nešteto tudi po drugih krajih sveta. Celo na Cetinju počiva 38 Kadorjev, ki seveda niso bili Bretonci, temveč pristni Črnogorci, a neki Cadoret je ležal celo na pokopališču v Godhaabu v Grenlandiji, drugi v Ohandernagorju v Francoski Indiji. Več nego 400 pokopališč so preiskali na ta način in zadevni akti so v notarjevi hiši v Parizu napolnili celo sobo — ne da bi mogli prožiti kakšen podatek o pravem dediču.

Ta sistematična raziskava je vodila celo do nepričakovanih izsledkov. Tako je neki agent ugotovil, da je bila neka Avrelia D. sestrina mrtvega Cadoreta. Ko je zasledo-

val njeno zgodovino, je ugotovil, da je bila umrla že pred nekoliko leti in da počiva na pokopališču v Dibenu na Bretonskem. Takoj se je odpeljal tja in je z oglasom v listih pozval vse osebe, ki so pokojnico poznale, naj se mu javijo. Nekoliko dni pozneje je stopila predenj — prava Avrelia D. Prihajala je iz južne Francije, kjer ji je slučajno prišel v roke list z njegovim pozivom. Seveda je ogorčeno protestirala, da so jo proglasili za mrtvo. Ko jo je agent povedel na pokopališče in ji pokazal »njegov« grob, se je onesvestila. Resnica se je potem kmalu izkazala. Nje mož, bogat inženjer, jo je bil pred leti zapustil. Z njim je odšla neka druga ženska. Na Bretonskem sta si kupila majhno posestvo in tu je svojo ljubavnico, ko je umrla, dal pokopati enostavno pod imenom svoje prave žene. Ker je med tem že sam umrl, ga seveda zavoljo te bigamijske zadeve niso mogli več prijeti, treba pa je bilo neskončnih formalnosti in prekanj z oblastmi, preden je nesrečna Avrelia dosegla to, da so jo izbrisali iz seznama mrtvih.

In med tem je pravi Kador pomival krožnike, sam bolj lačen nego sit in se mu niti ni sanjalo, da se je njegova dedščina zmanjšala za celih osem milijonov frankov, ki jih je bil notar potrosil, da ga najde. Samo slučaj je hotel, da se je mož, ki je dvajset let tega kot bedni potnik v medkrovju Yves Kador zapustil svojo domovino, sedaj vrnil v Bretonijo kot lastnik pol milijarde frankov.

Medved, ki se vnema za sport

Jleky, severni medved nekega londonskega cirkusa, je v resnici vnet sportar. Vse svoje proste ure izkoristi za jahalne vaje na lesenem konjcu.

Ljudstvo pod orožjem

Tudi naša zoro resno s organizacijo obrambe svoje dežele. Na carigrajskih ulicah si pogostoma deležen tega prizora, da korakajo čete mladih ljudi obojega spola na vojaške vežbe.

Sodnik v kaznilnici

Povabili so ga, naj postane član zločinskih tolp

Sodnik Harry Landis v Nebraski je pomislil, da prav za prav niti ne more pravično presoditi, kakšen učinek imajo na zločince kazni, ki jim jih prisojajo. Zato je sklenil, da se bo dal za nekaj časa sam zapreti, da bi na lastni koži preizkusil učinke življenja v kaznilnici. Njegov sin Frank, ki se pripravlja na sodniško kariero, se je popolnoma strinjal z njegovim mnenjem in se je odločil, da se bo udeležil poskusa.

Sodnik Landis si je nato od guvernerja Nebraski, ki je njegov prijatelj, priskrbel dojenje, da sme v ječo in kratek čas p tem sta se ode in sin preselila pod pretrvezo, da sta zavoljo sleparij obsojena na daljše sedenje, v državno kaznilnico. Ko so jima posneli prstne odtise, ju na kratko ostrigili in preoblekli v jetniško mošo, so ju spravili začasno v dve celici za po-edince. Sodnika so kot starejša moža zaposilili v kuhinji, njegov sin pa je moral prijeti za kramp in lopato ter kopati zemljo. Delal je to s takšno vnemo, da so se mu roke kmalu pokrile z mehurji. Neki sočutni tovariš mu je potem daroval par

Priprave za kraljevo kronanje

Važen člen v pripravi za kronanje angleškega kralja je izdelava oblik, ki jih bodo oblične ženske nosile ob tej priliki. Silka nam kaže elegantno oblačilo, v kakršnem se bodo pojavile dame visokega plemstva pri kronanju.

starih rokavic. Navzlic samotnemu zaporu je imel sodnik med delovnimi urami in sicer med odmori seveda dovolj prilike, da se je razgovarjal z drugimi jetniki. Ker niso ti imeli nobenega suma proti njemu, so prijazno postopali z njim in razni so ga pozivali, naj se po dovršitvi svoje kazni priključi tem ali onim tolpom, tem ali onim zločincem, ki so jih pripravljali že v — kaznilnici. Tako so prešli ti isti trije tedni, ki si jih je bil sodnik do- ločil za maskirani študij v ječi. Pravi, da bi ne hotel biti več brez izkušnje, ki si jih je v njej pridobil. Navzlic temu pa je s svojim sinom zelo zadovoljen, da je bilo vse le na videz in da imata v družbi spet svoj prejšnji ugledni položaj.

Drag poljub

Nečaka Gustava Hagenbergova na južnem Poljskem je pred kratkim postala družina velikega imetja, o katerem se ji ni nikoli sanjalo.

Pred petdesetimi leti je bila Hagenbergova zaročena s nekim trgovcem Jožefom Dombom, ki je bival v Chicagu. Da bi se z njim poročila, je odpotovala s svojimi starši v Ameriko. V New Yorku jo je čakal zaročenec. Zmenili so se za poročni dan, svatje so se zbrali ob obločeni uri v cerkvi, a zgodilo se je nekaj nepričakovane-ga: ženina ni bilo od nikoder. Zaman so ga potem tudi iskali. Hagenbergova ni nikoli zvedela, zakaj se je mož odtegnil poroki, pred nedavnim pa je zvedela, da je v Ameriki umrl. V svoji oporoki je do-ločil, naj izplačajo vse njegovo imetje, milijon dolarjev gđ. Gustavi Hagenbergovi. S tem je hotel popraviti sramoto, ki ji jo je bil storil pred pol stoletja. Ta pa je sprejela milijon z opazko, da je svojemu nekdanjemu zaročencu dala v vsem času samo en poljub. Zahtaj je tako nenadno izginil pred poroko, pa ne ve povedati niti sedaj.

Pregovori — malo drugače

Nova metla dobro pometa — včasih še predobro, kajti v svoji mladosti vneti pomete pogostoma najdragocenejše stvari vrata.

Sila gre nad pravico — in kadar jo je poteptala, si sila nadene še ime pravice. Čevljar ostani pri svojih kopitih — ali pa postani politik.

Vsak je sebi najbližji — v tem smislu si razlagajo ljudje večinoma tudi besedo svetega pisma: Ljubi svojega bližnjega kakor samega sebe.

ZA SMEH IN KRATEK ČAS

»Veš, Peter, v klavirju, ki smo ga darovali Anici, so črvice.«
»Uboge živalice«

»V našem laboratoriju proizvajamo toplo to do 4000 stopinj.«
»Neverjetno! Ali je v laboratoriju pozimi tako mrazo?«

Učinki modernega orožja

Škoda v Madridu, ki jo je zadela bomba št. opozorilnega letala.

Prvi pisalni stroj v Tibetu

Opat glavnega samostana v Lhasi, ki ureja promet med prebivalstvom in duhovniki, ima silno poslovne korespondence. Pred nekoliko meseci je dal zato po-klicati nekega angleškega tehnika z Indije k sebi, da bi mu zgradil pisalni stroj za tibetski jezik. Anglež je imel kaj tež-ko delo, kajti napraviti bi moral stroj z nekoliko stotinami tipk. Po velikem trudu mu je končno uspelo, da je to mojstro-vino dovršil in jo poslal naprednemu opa-tu. Stroj so iz Darjeelinga z močno stra-žo prenesli preko nepreločenih prelazov v tibetsko prestolnico. Za sedaj je samo en tibetski lama sposoben uporabljati ta stroj. Seveda ima zavoljo stotin njegovih tipk z njim posla, ki bi se ga ustrašila tudi najbolj izveščana evropska strojepliska, pa čeprav bi poznala tibetščino.

JESENSKO IN ZIMSKO BLAGO
ZA OBLEKE, POVRŠNIKE, PLAŠČE,
SUKNJE itd.

V BOGATI IZBIRI NUDI

DRAGO SCHWAB
Ljubljana, Aleksandrova 7.

VELIKA ZALOGA KONFERENCJE
ZA GOSPODE IN DEČKE.

Otroci napisali knjigo

V Ameriki splošno poznajo knjigo z naslovom »Pot okoli sveta«, ki so jo prodali že v mnogih tisočih izvodov. Avtorji te knjige so trije otroci nekega časniskega fotografa, ki je prepotoval ves svet in ga je pri tem spremljala njegova družina. Vtise, ki so si jih nabrali v najrazličnej-ših koncih sveta, so sedaj otroci položili v omenjeno knjigo. Kakor poročajo, jih je angažirala tudi neka filmska družba, da bodo mali avtorji nastopili v glavnih vlo-gah novega filma.

Služba božja za nogometnike

Kakor vsako leto se je vršila tudi letos na Angleškem, v domovini nogometnega sporta, posebna služba božja za nogometnike. Slika nam kaže, kako sprejema pastor v cerkvi sv. Pavla v Kingston Hillu med ma-so žogo iz rok predstavnika angleških no-gometnikov, seržanta Nikerja.

A NEKDOTA

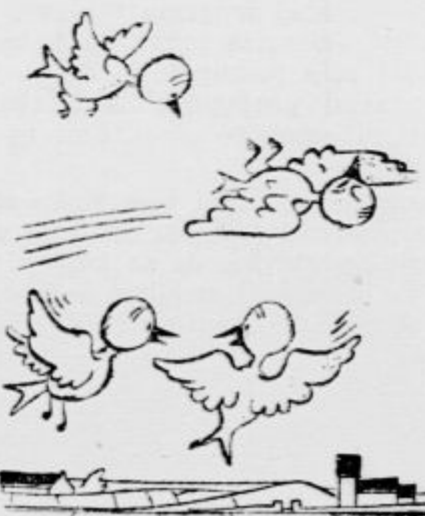
Ibsen ni bil nič kaj preveč navdušen nad številnimi, včasih zelo nenadarnimi epi-goni, ki so posnemali njegovo delo. Nekoč mu je dejal neki mladi literarni začetnik:

»V vsej svetovni literaturi je le malo del, iz katerih bi se bil toliko naučil, kolikor iz vaših del, g. Ibsen. Če pa berem Shake-spearea, izgubim ves pogum.«

»Potem vam ne morem dati nobenega drugega nasveta, je menil Ibsen z ironičnim pogledom, »nego tega, da berite kolikor mogoče malo moje stvari, tem več pa Shakespeareove.«

Filozof Fontenelle tudi v svojem 80. letu ni izgubil svojih galantnih navad. Nekoč je mladi dami serviral tako krepke dovtepe, da je v šali zagrozila, da bo začela vpiti. »Le vpijete, je menil stari grešnik, to bo vam in meni v čast.«

VSAK DAN ENA

»Tega se je naučila na letališču«
(»Politik«)

SPORT

Naši najboljši z zimske olimpiade

Zadnji simpatični odmev iz časa bivanja naših smučarjev olimpijcev v Ga-Pa, ki so prejeli v dar nove in dobre puloverje.

Kakor je našim čitateljem gotovo še v spominu, so zimsko športnemu savezu za udeležbo naših tekmovalcev na zimski olimpiadi v Nemčiji v mnogočem prišlo na pomoč domače tiskarje, ki so podprle tekmovalce deloma z denarjem, deloma z blagom.

Toda našla se je tudi tiskarja »Trockenwoole« v tujini, ki se je še v Garmisch-Partenkirchenu spomnila naših olimpijskih tekmovalcev. Takrat se je zglasil v vili »Heleni« zastopnik omenjene tiskarje, ki je saveznemu delegatu razkazal odlike te volne in obenem pripomnil, da ni prišel tega blaga prodajat, temveč je v imenu tiskarje pobral naslove in mere naših olimpijskih tekmovalcev z zagotovilo, da jim bo tiskarja dostavila zastojno izdelane puloverje iz omenjene volne.

Stvar je že skoraj zaspala, toda nedavno je savezni delegat dobil preko carine velik zavoj izdelanih puloverjev, kakor je bilo obljubljeno v Garmischu. Tiskarja je bila vse stroške sama in navrgla še pulover za saveznega delegata. Naši olimpijski tekmovalci so se z veseljem oblekli v nove puloverje, s katerimi se bodo letos o prvem snegu lahko prepirali o njihovi kakovosti: *Kako lahko bi se razvijal sport pri nas, če bi vzhledu te tiskarje sledile vsaj nekatere domače!*

Olimpijske kanone v novih puloverjih smo »prejeli« v sliki in jih vidite od leve na desno: *Smoleja* in *Zemvo* kot najboljša v tekni na 50 km, *Pračka* kot najboljša v alpski kombinaciji, *Priboška* kot najboljša v skokih in *Klančnik* kot prvega na 18 km.

Prijateljske tekme in tudi za točke

V Ljubljani ob 9.30 na igrišču Mladice, ob 14.30 na igrišču Jadrana, prijateljske ter prvenstvene tekme v Trbovljah, Mariboru in Radovljici.

Kakor smo kratko zabeležili že včeraj, je prvenstvenega sporeda v Ljubljani sami konec in zato so se nekateri izmed klubov odločili za prijateljska srečanja, da po možnosti še enkrat preizkusijo svoje moči po končanih prvenstvenih tekmah.

V dopoldanskih urah z začetkom ob 9.30 bo na igrišču Mladice

na Kodeljevem majhen turnir,

na katerem bosta najprej nastopili dve juniorski enajstori, in sicer Mladice in Most, uro pozneje pa Mladice in Hermes. Obe moštvi sta znani po svoji borbenosti in lepi igri in bosta gotovo privabili lepo število gledalcev.

Dopoldne bo na igrišču Jadran ob 14.30 — in ne na igrišču Reke, kakor smo bili obveščeni in kakor je objavil tudi podsavez — prijateljska tekma

med SK Reko in SK Jadranom.

V tem derbiju med Vičem in Trnovim bosta obe moštvi pokazali še enkrat, kaj sta pridobili odnošno izgubili od zadnjega razburljivega srečanja v istem razredu. Lahko

V nekaj vrstah

Moštvo Ljubljane, ki mora danes že ob 10. dopoldne nastopiti v prvenstveni tekmi proti Concordiji v Zagrebu, bo odigralo to tekmo v teple postavi: Logar, Hassl, Jug, Kukanja, Pupo, Boncelj, Janežič, Slapar, Lah, Hirtner, Pepček, Enajstoričica je morala radi dopoldanskega nastopa že snoči na pot, kar ni združeno samo s posebnimi nevednostmi, temveč tudi z večjimi izdatki. Zdi se, kakor da sta Concordia in JNS bo pol malo mačehovsko postopala z Ljubljano.

Na praznik Uedinjenja bo v Zagrebu revanšna tekma med reprezentancama Zagreba in Beograda. Kakor znano, bo to že druga tekma med reprezentancama teh dveh mest, med katerima se je prva pred kratkim končala nedolgočasno z 1:1.

Francoska nogometna zveza je nedavno ponudila našemu savezu meddržavno tekmo za 13. december. Na zadnji seji JNS je bila ponudba sprejeta in zdaj je potrdil prejem tudi francoski savez, tako da se bo tekma med Francijo in Jugoslavijo definitivno vršila dne 13. decembra v Parizu. Ni izključeno, da bo naša državna reprezentanca po tej tekmi odigrala še kakšno tekmo v Franciji ali sosednji državi — kot reprezentanca Beograda.

Te dni prihaja v našo državo na gostovanje sloviti rumunski nogometni klub »Ripensia« iz Temesvara, ki bo gostoval v Subotici (in menda tudi v Borovu proti Bati) ter Zagrebu. Klub je razen tega v pogajanjih tudi še zaradi gostovanja v Beogradu in Splitu.

Črtnje klubov iz članstva JLAS je bilo po sedaj objavljenih vesteh še bolj temnejšo, kakor smo poročali včeraj. Vsega je bilo pod novo upravo črtanih iz članstva kar 16 klubov, tako da jih je ostalo članov kar 16 klubov. Med njimi so iz naše banovine še člani JLAS naslednji: Primorje (Ljubljana), Lilijski (Lilija), Amater (Trbovlje), Korolan (Ljubljana), Mura (Murska Sobota), Elan (Novo mesto), Jugoslavija (Celje), Ptuj (Ptuj), Rupid (Maribor), Ilirija (Ljubljana), Zelenica (Maribor), Maraton (Maribor), Korotan (Kranj), Bratstvo (Ljubljana), Svoboda (Ljubljana) in Hermes (Ljubljana).

Smučarski klub Celje niti ni poslal spored svojih zimsko-sportnih prireditev, ki obsegajo dne 3. I. 1937 skakalno tekmo za prvenstvo Celja in klubsko prvenstvo v skokih v Liscu pri Celju, dne 6. I. klubski dan za prvenstvo seniorjev na 18 km, dne 17. I. mladinski dan v Liscu pri Celju, dne 31. I. mednarodno skakalno tekmo v Liscu pri Celju in za Veliko noč tekmo v alpski kombinaciji na Okrešlju. Razen tega bo klub priredil dva smučarska tečaja, in sicer od 10. do 17. I. za začetnike na Sv. Plešni nad Trbovljami od 7. do 14. II. breni tečaj za izkušene smučarje na Golici in Smrečevcu.

Službeno iz LNP. Za tekmo proti kranjskemu Korotanu I. decembra določam naslednje moštvo: Gaspersič, Bervar, Košmerlj, Sinkule, Kokali, Klemenc, Derenda, Legat, Erman, Doberlet, Stanina; rezervi Repovž, Jankovič. — Podsavezni kapetan.

Ako želi še kdo nastopiti, naj se javi tudi tam. Nastop je za vse imenovane obvezen! Pravtako se pozivajo vsi gg. savezni sodniki, ki so klubovi člani, določeni kontrolni sodniki in reditelji, kakor tudi vse ostalo aktivno članstvo, da se v svrhu sodelovanja pri izvedbi »Tekma uedinjenja« javi najpozneje ob 10.30 v areni Narodnega doma vrh, sodniku, g. Windischu.

Plavalna sekcija SK Ilirije. V ponedeljek ob 18. članski sestanek v zimskem kopališču, zaradi izvolitve načelnika sekcije za prihod. Udeležba za članstvo obvezna.

SK Ilirija — hockey sekcija. V ponedeljek ob 16. obvezen sestanek hockey sekcije na kegljišču kavarne Evrope. Načelnik.

SK Slovan: Jutri v ponedeljek bo važna odborova seja v gostilni Mencinger na Smartinski cesti. Prosimo vse odbornike sigurno!

Iz Julijske Krajine

Dve posebni odredbi glede novega prisilnega posojila

Kakor znano, je rimska vlada pričetkom oktobra sklenila najeti novo notranje posojilo, ki bo prisilno za vse lastnike nepremičnin. Oproščene so te obveznosti le nekatere ustanove, kakor fašistična stranka in njej podrejene organizacije, vse cerkvene ustanove, nekaj nacionalnih družb in končno od države podpirane gradbene zadruge ter oni posredniki, katerih nepremičnine po svoji vrednosti ne presegajo 10.000 lir. Posojilo bo znašalo 5 odstotkov vrednosti sleherne nepremičnine, stavbe ali zemljišča, ki jo bodo ocenili na osnovi zemljarine, odnosno zgradarine. Ker bo morala prispevati svoj delež k temu posojilu tudi pretežna večina malih kmečkih posestnikov po Julijski krajini, ki imajo večina posestva, katerih vrednost baš presega omejen minimum 10.000 lir, naj na tem mestu opozorimo predvsem na dve posebni določili. Vsi posestniki novih hiš, ki so (za 25 let) oproščeni zgradarine, kakor tudi oni, ki si pravkar gradijo kakšno novo stavbo, so dolžni prijaviti davčnim oblastvom vse v to svrhu potrebne podatke o njih odnošno o vrednosti, ki so jo imele stavbe v gradnji 5. oktobra t. l. (ko je bil uveljavljen dekret o posojilu). Deloma bodo oproščeni prisilnega posojila vsi posredniki, katerih zemljišča ali stavbe so obremenjene s kakšnim hipotekarnim posojilom. Tudi ti so dolžni prijaviti davčnim oblastvom vse podatke o svojih hipotekarnih dolgovih.

Prijave se morajo v obeh primerih izvršiti po dotedanjih odredbah najkasneje do 5. decembra t. l., drugače zapadejo posestniki novih hiš kazenskim sankcijam, dolžnikom pa se pri odmeri posojila, ki se bo pobiralo kakor kakšen nov davek, hipotekni dolgov ne bodo odšteli. Pri davčnih oblasteh se dobe za oba primera, ki smo ju tu navedli, posebni prijavi formulirji, ki jih je treba izpolniti in do 5. decembra spet oddati pristojnim oblastem. Dokumenti o dejanskem obstoju kakšne hipoteke pa se bodo morali predložiti davčnim uradom do 5. februarja 1937.

Zaradi boljše orientacije in podrobnejših navodil so strokovne organizacije organizirale posebno informacijsko službo. Taki informacijski uradi poslujejo v Bovcu, Tolminu, Idriji, Ajdovščini, Komnu, Krmini, Kanalu ter za enkrat tudi v Trzinu in Sežani.

Drobne novice

Goriški nadškof je odredil, da se morajo v bodoče v vseh podeželskih cerkvah, kjer se še rabi slovenščina, oklici oznaniti v italijanščini, če bi to zahtevale prizadete stranke.

V Gorici bodo te dni razdelili nagrade kmečkim posestnikom, ki so sodelovali pri kmetijskih nagradnih akcijah, ki so imele namen pospešiti posredne panoge poljedelstva. Iz podatkov, ki so jih objavili listi iz haju, da so glavne nagrade na Goriškem pripadle večinoma italijanskim veleposestnikom. Vendar je bila pretežna večina ostalih nagrad — dodeljena domačim posestnikom. Nagrade je prejelo v goriški pokrajini 24 Italijanov in 274 Slovencev.

Na meji pri Cerknem so te dni prišli 27 letnega Andreja Brovca iz Bukovega, ki je baje nameraval zbežati čez mejo. Prepeljali so ga v goriške policijske zapore.

V Labinjsčini je zaradi povečanja tamkajšnjih premogovnikov v zadnjem času zrasla nova vas, ki so jo imenovali po Raši. Listi so o njej mnogo poročali in pri tem naglašali socialne zasluge vlade za delav-

pomaga pri bolečinah
v sklepih, revmatičnih in živčnih boleznih.

deluje povoljno!
Poskusite Togal tablete!

ublažuje bolečine!

Vprašajte svojega zdravnika! Dobiva se v vseh lekarnah. Reg. S. br. 4082 G. II. 1935

stvo, ki je večinoma izšlo iz vrst istrskega kmečkega prebivalstva. Sedaj so pričeli v tej vasi napeljavati tudi vodo in električni tok, regulirati cestno omrežje in graditi kanale. Stroške za vsa ta dela je morala prevzeti labinjska občina, ki ji ta vas pripada. V to svrhu je najela 1.383.000 lir posojila. Posojilo pomeni vsekakor veliko breme za labinjsko davkoplačevalce.

Dve aretaciji na meji. Na meji blizu Novakova na Cerkjanskem sta bila te dni aretirana jugoslovenska državljana 27letni Josip Cerin iz Leskoviče in 22letna Ana Oblakova iz Sorice. Prišla sta čez mejo brez omejne izkaznice.

Iz Trsta je v nedeljo in ponedeljek popoldne odpotovalo nadaljnjih 2000 delavcev-kolonistov iz Gornje Italije v Neapelj, odkoder jih bodo poslali dalje z ladjo v Vzhodno Afriko.

Na goriški ginnaziji so v nedeljo odkrili spomenik italijanskemu kralju-imperatorju. Svečanosti, ki so jo fašisti organizirali v velikem obsegu, je prisostvoval tudi Austrijski vojvoda.

Na pobočju Sv. Gore je nastal pred dnevi večji gozdni požar. Kakor pravijo listi, so ga povzročile iskre iz železnega stroja, ker je tam mimo speljala železnica proti Podbrdu. Vendar je neverjetno, da bi bilo iskre zaneslo kar čez Sočo. Požar je napravil veliko škodo zlasti nekaterim manjšim posestnikom iz Solkana. Gasili so ga celih 20 ur.

V Vrčconih pri Renčah je nastal pred dnevi požar na posestvu 41 letnega Karla Vrčconca. Pogorela sta hlev in senik ter v slednjem 40 stotov sena. Škode je okrog 10.000 lir.

Radio

Nedelja, 29. novembra

Ljubljana 8: Vesel nedeljski pozdrav (plošče). — 8.30: Telovadba (vodi prof. Marjan Dobovšek). — 9: Čas, poročila, spored. — 9.15: Prenos cerkvene glasbe iz rimskve cerkve. — 9.45: Verski govor (p. Kazimir Zakrjšek). — 10: Koncert Radio orkestra. — 11.15: Iz živalskega sveta (p. Plošče). — 11.30: Mladinska ura: Trije godei (zvočni prizor). — 12: Koncert ruskega zvečeta. — 13: Čas, spored, obvestila. — 13.15: Plošče po željah. — 16: Fantovska ura: Posledica boljševške vzgoje (g. Rudolf Smeru). — 17: Nasveti za kmetovalce (g. Ludvik Puš). — 17.20: Koncert gošbe »Zarja«. — 18.20: Harmonika (plošče). — 18.30. — Štrukturi. Zabavna igra (izvajajo člani Nar. gledališča v Ljubli). — 19: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila. — 19.30: Nac. ura: Kaj največ čita naša mladina (dr. Marija Ilić Agapov iz Beograda). — 19.50: Plošče. — 20: Slovenska ura: Prešernov večer. — 21.45: Čas, vreme, poročila, spored. — 22: Večer za naše izseljence.

Beograd 18: Koncert orkestra. — 18.30: Lahka glasba. — 18.50: Violinske skladbe. — 19.50: Pester glasbeni večer. — 22.20: Lahka in plesna muzika. — Zagreb 16.30: Popoldanski koncert. — 20: Koncert tamburškega zbora. — 21: Zabaven program. — Praga 19.20: Mešan glasbeni program. — 20.05: Orkestralni koncert. — 22.35: Godba na pihala. — Varšava 19.20: Plošče. — 21.30: Violinski in klavirski koncert. — 22.40: Plošče. — Dunaj 11.45: Koncert dunajskih simfonikov. — 15.40: Komorna glasba. — 17.40: Dunajska ura. — 19.10: Nadaljevanje dunajske glasbe. — 20.05: Spevigrada. — 22.40: Komorni koncert. — 23.25: Plesni orkester. — Berlin 18: Koncert solistov. — 19: Vedra zvočna igra. — 20: Prenos Humperdinckove opere »Janko in Melka«. — 22.50: Plesni orkester. — München 18: Zvočna igra. — 20: Večer klasičkov. — 22.30: Nočni koncert orkestra. — Stuttgart 18.30: Kompozicijska ura. — 19.15: Plesna muzika. — 20: Odgovor iz starih in modernih operet (plošče). — 20.45: Koncert Schumannove glasbe. — 22.30: Prenos iz Münchena. — 24: Nočni koncert.

Ponedeljek, 23. novembra
Ljubljana 12: Vrsta veselih pesmic (plošče). — 12.45: Vreme, poročila. — 13: Čas, spored, obvestila. — 13.15: Operne predigre (plošče). — 14: Vreme, borza. — 18: Zdravniška ura: Potrebščina vode (dr. Anton Breclj). — 18.20: Gabriel Perner: Ramuntcho — predigra po narodnih baskiških motivih (plošče). — 18.30: Slovenska narodna pesem (predava g. Fr. Marolt). — 19.00: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila. — 19.30: Nac. ura. — 19.50: Zanimivosti. — 20: Vonberger Jože: Ustoličenje na Gosposvetem polju (zvočna slika). — 20.40: Koroske narodne pesmi na ploščah. — 21: Ura simfonične glasbe (Radio orkester). — 22: Čas, vreme, poročila, spored. — 22.15: Romance, serenade in uspanke igra Radio orkester.

Beograd 17.20: Narodna glasba. — 18: Koncert godalnega kvarteta. — 19.50: Plošče. — 20.50: Charpentierjeva opera »Luriza« na ploščah. — 22.20: Orkestralni koncert. — Zagreb 17.15: Klavir in flavta. — 20: Pevski koncert solistov in zbora. — 21: Leoncavallova opera »Bajazzou«. — 22.20: Lahka in plesna muzika. — Praga 19.50: Glasba iz zvočnih filmov. — 20.25: Humor v pesmi in zvokih. — 21: Zvočna igra. — 21.30: Klavirski koncert. — 22.15: Plošče. — 23: Bachove orgelske skladbe. — Varšava 19.30: Orkestralni in pevski koncert. — 21: Pester program. — 21.30: Zborovski peje in klavirski dueti. — 22: Koncert orkestra. — 23: Plošče. — Dunaj 11.25: Kmečka glasba na ploščah. — 12.30: Koncert orkestra. — 16.05: Odlomki iz zvočnih filmov. — 18: Koncertna ura. — 20: Pester tirolski večer. — 21: Arije in pesmi s spremljevanjem orkestra. — 22.35: Ršene in vesele pesmi poje zbor. — 23.30: Plesni orkester. — Berlin 18: Koncert plošč. — 19.15: Pevski in klavirski koncert. — 20.10: Lahka godba orkestra. — 20.45: Zvočna igra. — 22.30: Nadaljevanje koncerta. — 23.30: Bachova proslava: orgelske skladbe in zborovske točke. — München 18: Prenos iz Stuttgarta. — 20.10: Pester glasbeni večer. — 23: Plesni orkester. — Stuttgart 18: Orkester in solisti. — 20.10: Mavrica muzikalnih tonov. — 22.45: Pesmi. — 23: Meodije noči. — 24: Koncert operne glasbe.

Torek, 1. decembra

Ljubljana 9: Soliska ura: Naš narodni praznik (govor, peje, deklamacije — izvaja I. dekl. mešč. šola). — 10: Prenos cerkvene glasbe iz stolnice. — 12: Reprodukcijski koncert jugoslovanske glasbe. — 12.45: Vreme, poročila. — 13: Čas, spored, obvestila. — 13.15: Narodne pesmi s spremljevanjem Radio orkestra. Sodelujejo gđni. Zupanova in Rupnikova, g. Tome Petrovič in Banovec. — 14: Vreme borza. — 18: Iz jugoslovanskih oper (Radio orkester). — 18.40: Naše zedinjenje (dr. Karel Capuder). — 19: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila. — 19.30: Nac. ura. — 20.30: Rezervirano za prenos. — 22.30: Čas, vreme, poročila, spored. — 22.15: Jugoslovanski plesi in korončice (Radio orkester).

Beograd 17: Koncert vojaške godbe. — 18.10: Nadaljevanje koncerta. — 20.30: Koncertni večer. — 22.20: Narodna glasba. — Zagreb 17: Koncert godbe na pihala. — 20: Lahka godba. — 20.30: Prenos iz Beograda. — Praga 15: Jugoslovanska komorna glasba. — 19.25: Koncert vojaške godbe. — 20.05: Prenos koncerta iz Smetanove dvorane. — 22.15: Plošče. — 22.25: Bachove violinske skladbe. — Varšava 19.20: Koncert orkestra, zbora in solistov. — 20: Nadaljevanje koncerta. — 21.55: Lahka in plesna muzika s plošč. — Dunaj 12: Plošče. — 16.05: Revija novih plošč. — 17.25: Koncertna ura. — 20: Koncert linkega simfoničnega orkestra. — 21.05: Arije in pesmi. — 22.20: Lahka glasba. — Berlin 18: Koncert orkestra. — 19.15: Komorna glasba. — 20.10: Najlepše operne melodije. — 22.30: Lahka in narodna glasba. — München 18: Faktor Berlin. — 19: Komorne skladbe. — 20.10: Prenos iz Berlina. — 23: Plesna muzika. — Stuttgart 18: Faktor Berlin. — 19: V triletnem taktu. — 20.10: Plošče. — 21: Zabaven program. — 22.10: Prenos iz Berlina. — 24: Nočni koncert.

PRELJUBO VESELJE OTROK JE V TEH KNJIŽICAH.

Naj ga bodo deležni za MIKLAVŽA IN BOŽIČ!

Po Dín 12 jih dobite v vseh knjigarnah. Po pošti jih razpošilja uprava „JUTRA“.

Ozdravimo naše narodno gospodarstvo

Brezposelnost je znak, da je narodno gospodarstvo bolno. Sredstva, katerih so se posluževali gospodarski krogi številnih držav, da bi to bolezen ozdravili ali vsaj omilili, večoma niso zadostovala. Tudi se niso ta sredstva vedno pravilno uporabljala, tako da so v mnogih primerih več škodovala kakor pa koristila.

Vzrokovi za to gospodarsko bolezen je več. Med prvimi, lahko rečemo glavnimi vzroki, ki povzročajo brezposelnost, je neskladnost v proizvodnji dobrin, ki jo še poostrejuje nagla industrializacija proizvodnje. Tako prevladuje v industrijskih državah nadprodukcija industrijskih izdelkov, v kmetijskih državah pa preobilica agrarnih pridelkov. Obubožanja najsihrš ljudskih plasti zavzema danes po svetu še tak obseg, da si polovica vsega prebivalstva danes nabavlja le najnujnejše ter se mora odpovedati vsem prebivališkom. Milijoni brezposelnih in njihove družine nimajo niti najpotrebnejšega za življenje. Večina od njih je brez stanovanja brez zadostne hrane in v pomanjkljivih oblekah.

Tako se pojavlja skoro v vseh državah na svetu absurdno stanje: skladišča so polna dobrin, ki se kvarijo in propadajo. milijoni žive skromno, stotisoči pa stradajo in hira-jo in umirajo.

Zaradi kopičenja dobrin, so začeli proizvedenci omejevati proizvodnjo. Izvajali so to na način, da so tvornice najprej odpustile delavstvo, nato reducirale še delavni čas. Oboje pa je šlo na račun delavstva. Kar je položaj le še poslabšalo. Ti odpusteni delavci po večini niso mogli najti nove zaposlitve. Brezposelnost je povečala še racionalizacija in mehanizacija dela. Samo-osebje je razumljivo, da morajo tvornice, ki uvajajo v svoje obrate moderne stroje, delavstvo odpustiti ali pa povečati proizvodnjo. Ti stroji namreč nadomeščajo delavno silo desetini, ja stotin delavcev. Ker pa je produkcija že itak prevelika, je za nje edini izhod, da odvisne delavce odpustijo. Odpusteni delavci, ki ne morejo dobiti nove zaposlitve, ostanejo brez zaslužka. Zaradi popolnega obubožanja pade tudi njihova kupna moč in s tem seveda tudi konzum.

Redukcije delavstva pa imajo za gospodarstvo še druge slabše posledice. Medtem ko so bili brezposelni prva leta prepričani svoji usodi, so oblasti danes primorane vsaj delno skrbeti zanje. Tako skušajo sedaj oblasti in privatne institucije nuditi brezposelnim vsaj najnujnejše vsaj toliko, da ne propadejo zaradi pomanjkanja in bede.

Toda že zaradi te minimalne pomoči stalno naraščajo socialne datjave in dose-gajo že višino, ki danes preobremenjuje gospodarstvo. Datjave za te socialne namene in institucije v obliki davčnin, doklad, prispevkov it.d. so gronane, kljub temu pa ne zadostujejo za omiljenje socialnega zla.

Proizcenti so bili mnenja, da bodo mogli dvigniti potrošnjo, če znižajo cene svojim izdelkom. Brez dvoma, bi imel ta njihov ukrep siguren uspeh, če bi ostali prejemniki prebivalstva isti. Znižanje cen pa so dosegli proizvedenci na ta način, da so znižali režijske stroške produkcije, da so znižali prejemke delavstvu in nameščentstvu, s čimer pa so zmanjšali njegovo kupno moč. Tako je ostalo blago kljub nižjim cenam neprodano ter se je dalje kopičilo v skladiščih in propadalo.

Kako skušajo danes v dru-gih državah omiliti socialno zlo

Da dosežemo izboljšanje in ozdravljenje gospodarskih prilik, se poslužujejo v mnogih državah radikalnih, širokopoteznih reform. Sanacija ene ali druge panoge gospodarstva ne more ozdraviti celotnega gospodarskega organizma. Organizem narodnega gospodarstva danes medsebojno veže tako tesno vse panoge obrti, industrije, kmetijstva, financ, itd., da je sanacija mogoča le v popolni reorganizaciji vsega narodnega gospodarstva. Skoro v vseh teh državah opazujemo rastjo-če stremljenje preoblikovati danes še močno individualističen gospodarski sistem. Vedno pogostejše vidimo, da posegajo države bolj in bolj v organizacijo gospodarstva in usmerjajo svojo gospodarsko politiko tako, da so zaščiteni splošni in državni interesi, potem šele interesi posameznikov. Te države uvajajo smotreno gospodarstvo pod strogo kontrolo. Tako določajo delovni čas množino in vrsto produkcije, cene produktom, minimalne mezde, regulirajo uvoz, izvoz, i. t. d.

Vzporedno pa opazujemo stremljenje utrditi in povečati obrambno silo. To je tudi razlog, da v mnogih državah pušajo več v nemar neizrabljene sile svojih brezposelnih državljanov. Za vsako ceno skušajo racionalno izrabi to delovno silo stotisoče brezposelnih v gospodarske in obrambne namene, ki se danes vedno bolj identificirajo. Zaposlitev brezposelnih, ni več samo zadeva njih samih ali delodajalcev, temveč zadeva države. V velikih evropskih državah so dokazali, da se da s smotreno reorganizacijo in temeljitimi reformami ter z energičnimi ukrepi rešiti problem saracije narodnega gospodarstva in istočasno tudi vprašanje brezposelnosti. Zboljjanje gospodarskih prilik moremo danes opazovati marsikje. Nemčija, ki je morala prej leta in leta plačevati vojno odškodnino, potroši sedaj milijardne svote za ponovno oborožitev. Ta oborožitev je pa poživila gospodarstvo. Danes ima Nemčija najmodernejšo industrijo, vzorne ceste železnice, gradi delavske kolonije, zdrava stanovanja, regulira reke, gradi prekope itd. Pri tem delu je zaposlila večino svojih brezposelnih, kar pa jih je še ostalo, jih je uvrstila v svoje obrambno organizacijo. Z organizacijo delavskih kompanij uporablja ona danes delovno energijo stotisočev za javne naprave in zgradbe ter za državno obrambo.

Na isti poti je danes Italija. Kljub vojni v Afriki, kljub ogromnim žrtvam ki jih je ta vojna zahtevala od italijanskega prebivalstva najde še vedno sredstva za gospodarsko reorganizacijo, ki stremi za dosegom popolne osamosvojitve in za povečanje svoje oborožene sile. Tudi ona gradi danes

nove ceste, kolodvore, bolnice, stanovanja, i. t. d.

Globoko segajoče reforme in reorganizacije vsega narodnega gospodarstva so najprej izvedli oni državniki, ki so si znali zagotoviti oboroženo silo in si prisvojiti diktatorsko oblast. Njim sledijo državniki onih držav, kjer politična zrelost širokih plasti prebivalstva omogoča reorganizacijsko delo v tej smeri.

Zakaj imamo tudi pri nas stotisoče brezposelnih

Nasa država je v pretežni večini kmetijska. Glavni vir dohodkov leži v kmetijstvu in sumarstvu. Praviloma bi morala pri nas obstojati le nadprodukcija poljskih pridelkov in lesa. Dejansko pa preživlja naša država splošno gospodarsko krizo, ki jo čutijo vsi sloji prebivalstva.

Nasa industrija ne proizvaja niti toliko, da bi mogla zadostiti domačim potrebam. Primorani smo številne industrijske izdelke uvažati. Tudi ne moremo sami predelati vseh sirovin, ki nam jih nudi naša zemlja. Moramo te surovine nepredelane izvažati za slepo ceno, drage izdelke pa uvažati.

Nase ceste so slabe in nezadostno je njihovo omrežje. Manjkajo nam železniške zveze. Poplave uničujejo letno kmetovalcem polja in pridelke. Vodne sile niso izrabljene. Elektrifikacija dežele je šele v razvoju. Zaradi pomanjkanja šolskih poslopj, so učilnice prenapolnjene z učenci. Veliko je pomanjkanje bolnic, tako da leže bolniki celo po hodnikih ali po dva v eni postelji. Zelo primanjkuje zdravil, stanovanj za delavstvo, itd. Povsod nas čaka polno neodločljivega dela. Paradokso je to stanje, ko imamo vendar za vsa ta dela gradiva v izobilju. Tudi imamo dovolj prvovrstnih strokovnjakov, obrtnikov in podjetnikov, ki bi lahko vsa ta dela izvršili kajti večina od njih je danes prav malo zaposlena. Številne tvornice, ki danes ne obratujejo, bi moge izvršiti vse ono, kar bi potrebovali za izvedbo in opremo prej navedenih del. Na ta način bi mogli zaposliti tisoče kvalificiranih delavcev, ki danes postopajo brez dela in prejemajo pupore.

Danes obstoja pri nas enako stanje, kakršno so preživele druge države, preden so reorganizirale svoje narodno gospodarstvo. Živeča imamo preveč storilci pa stradajo imamo gradiva in delavcev pa ne zidamo, kljub temu da je potreba po zgradbah vsak dan večja. Imamo surovine in tvornice, ki ne izkoriščajo svoje kapacitete. Surovine izvažamo za slepo ceno, izdelke pa uvažamo za drag denar. Imamo tisoče brezposelnih intelektualcev, v šolah pa primanjkuje učiteljev in profesorjev. Mladi zdravniki ne dobe namestitve, v bolnicah pa manjka zdravnikov, na deželi so bolniki brez zdravniške oskrbe.

Zakaj vse to. Ali res ne more biti drugače? Kje je vzrok, da moramo kljub izobilju trpeti pomanjkanje in da zapadamo vedno bolj v bedo. Tako izprašujejo dnevno vsi oni tisoči, ki so brez dela in zaslužka.

Nujna potreba javnih del

Brezposelnost povečuje napaka naša gospodarska politika. Reforme, ki jih vrše država, banovine in druge javne institucije pa tudi privatna podjetja temelje na izvajanju štednje, ki postaja za naše gospodarstvo usodopolna, ker povzroča padanje konzuma in s tem povečanje brezposelnosti.

Kako naj dobijo zaposlitev naš naraščaj intelektualcev, če izvajajo države, banovine in druge javne institucije reformo svojega gospodarstva v prvi vrsti z redukcijami personalnih in materialnih izdatkov. Plače uradništva so danes tako nizke, da nihče več ne računa s pritrantki, temveč živi iz rok v usta.

Se hujše pa so posledice, ki zadenejo naše gospodarstvo zaradi redukcij materialnih izdatkov. Privatna podjetnost je zaradi pomanjkanja kreditov popolnoma zastala. Denarni zavodi ne morejo dovoljevati obdenih posojil v investicijske svrhe. Vsa večja javna dela, vse večje investicije, s katerimi bi morala država, podpreti gradbeno delavnost odpadejo zaradi štednje.

Prej ne bomo dosegli zboljšanja naših gospodarskih prilik dokler ne bo začela izvajati država vse one reforme, ki bodo regulirale denarni obtok, dokler si ne bo zagisurala one dohodke, ki jih rabi za sanacijo našega gospodarstva in za svojo oboroženo silo. S temi reformami se morata prisilno spraviti v sklad produkcija s konzumom.

Gospodarski načrt

Pogoj za reorganizacijo našega gospodarstva pa je, da skliče država gospodarski svet strokovnjakov, ki bo na podlagi statističnih podatkov in izkušeni izdelal novi program za daljšo dobo. Program načrtnega gospodarstva mora obsegati pred vsem vsa nujna javna dela, ki jih morajo izvesti država, banovine, občine in druge javne institucije. Določiti mora tudi vrstni red za izvedbo teh del in sicer po njihovem obsegu, važnosti in nujnosti. Ta javna dela se morajo deliti v dve kategoriji: v ona, ki jih bodo izvršili naši industrijski, obrtniki in drugi podjetniki in v ona dela, ki jih bo izvršila država, oziroma banovine in občine same z gospodarskimi obrambnimi četami. (Pomen in organizacijo gospodarskih obrambnih čet sem obravnava v razpravi, ki je bila priobčena v »Jutru« dne 9. VIII. t. l.) Vsa ta dela pa bi smela izvrševati le naša podjetja z našimi delavci in domačim gradivom. V ta namen mobilizirana denarna sredstva bi morala biti izključno naša. Vsako inozemsko posojilo v kakršnikoli obliki mora biti za reorganizacijo našega gospodarstva popolnoma izključeno.

Kontrola nad produkcijo

Da uravnovese produkcijo s konzumom, mora izvajati država strogo kontrolo pri ustanavljanju novih industrijskih in obrtnih podjetij. Nadzirati mora njihovo kapaciteto in vrsto produkcije. Vsako ustanavljanje novih industrijskih in obrtnih podjetij naj država v bodoče dovoli le na podlagi dejanske potrebe in v skladu z izvajanjem načrtnega gospodarstva.

Konkurenčni boj, ki so ga bojevala konkurenčna podjetja med seboj s kvaliteto

blaga in dela, z racionalno izrabo materiala in delovnih moči ter modernizacijo produkcije, se je danes prevrvel v gospodarsko uničevanje nasprotnika. Danes ne zmaga več ono podjetje, ki producira blago boljše kvalitete, ki more enakovredno blago prodajati zaradi racionalnejše produkcije ceneje, tem več ono, ki ima za seboj močnejšo finančno skupino. Ta uniči svojega nasprotnika gospodarsko z nižjimi cenami, če treba tudi, pod nabavno ceno. Kakor hitro pa je konkurent izločen, dviga zmagovalc cene svojim produktom, ki so sedaj brez konkurence, na poljubno višino. Ker pa delajo naša manjša podjetja z denarjem naših hranilnic in denarnih zavodov, to je z našim denarjem, pred vsem pa z denarjem malih ljudi, je ta denar izgubljen, čim podjetje propade. Velepodjetja finansira velekapital in ta je običajno v tujih rokah. Zato mora izvesti država razdolžitev in sanacijo vseh naših malih podjetij istočasno z razdolžitvijo kmetov in denarnih zavodov.

V zvezi s prej navedenimi reformami bo država postopno odpravila brezposelnost ter dvignila kupno moč delavcev in kmetov. Z izvajanjem načrtnega gospodarstva se bo brezposelnost avtomatično znižala, z obveznostjo dela in organizacijo gospodarskih obrambnih čet pa popolnoma odpravila. V življenjski standard delavskega stanu mora država dvigniti na ta način, da uredi njegove prejemke.

Uvoz blaga, ki ga lahko doma proizvajamo, je reducirati na minimum, da bomo lahko uvažali ono blago, ki ga v naši državi sploh ni ali pa ga proizvajamo v nezadostni množini.

V tesni zvezi z reformami našega narodnega gospodarstva pa je organizacija lastne državne vojne industrije. Večina denarnih sredstev, ki jih izdaja danes naša država za oboroževanje, gre v inozemstvo. Za naše narodno gospodarstvo, pa je nujno potrebno, da ostanejo v bodoče v državi. Ker smo prisiljeni, da se oborožujemo, naj ima od tega vsaj koristi država, naš delavec, kmet in producent, ki je vedno največ žrtvoval.

V osamosvojitvi produkcije obrambnih sredstev bo zagisurana naša država in gospodarska neodvisnost. Veliko lažje bo tudi prenašali mali človek vsa bremena, če bo videl, da ima od tega vsaj delo in zaslužek, da je to v obrambo države. Povsod se danes jasno kaže tendence, podrediti celotno gospodarstvo obrambnim interesom, tako da je v slučaju potrebe mogoča poleg vojaške mobilizacije tudi mobilizacija vsega narodnega gospodarstva v obrambne namene. Vsi sodobni politiki, pa naj si bodo to zastopniki fašizma ali demokracije, usmerjajo gospodarsko politiko v popolno gospodarsko osamosvojitve in podreditev vsega gospodarstva državnemu interesu.

Le država z zdravim narodom z urejenim in neodvisnim gospodarstvom in z močno oboroženo silo, si sama ustvarja svojo bodočnost.

Inž. arch. Kregar Rašo.

Fran Cvetko gre v pokoj

Po razrešitvi upraviteljskih poslov v letošnjem aprilu je sedaj stalno upokojen g. Franjo Cvetko. Bil je vzoren šolnik in narodni delavec, ki je v desetih letih delovanja na svojem upraviteljskem mestu v Krčevini pri Mariboru storil mnogo več, nego mu je bila stanovska dolžnost. Ne le, da je bil v stalni skrb za obdržanje šole na višini sodobne vzgoje, temveč je zelo delal tudi izven šole. Več let je predsedoval pevskemu društvu »Luna«; l. 1929 se je v Krčevini, l. 1930 pa v Kočakih z njegovim sodelovanjem ustanovil Rdeči križ, ki mu Cvetko predseduje še danes. V smislu človekoljubnih stremiljenj navedene organizacije je skrbel za dobrotelne akcije siromskih šolskih deci, ter sam zbiral vse prispevke. Tako si je med rečno dečo postavil najlepši spomenik: hvaležnost in prijeten

spomin; z vsestranskim delovanjem se je izredno populariziral ter užival naklonjenost in zaupanje ljudstva. Po njegovem prizadevanju se je l. 1932 v krčevinski šoli vzdala in odkrila spominska plošča njegovega zaslužnemu predniku, pok. ravnatelju M. Neratu, na njegovo pobudo se je l. 1931, ustanovilo Sokolsko društvo Maribor III, ki mu je bil prvi starosta. Za svoje delovanje je bil odlikovan z redom sv. Save in s srebrno kolajno Rdečega križa.

Ob odhodu, ki je neobhodna nujnost izpolnjene življenjske naloge. Želi vsa naša javnost g. Cvetko, da v miru uživa svoj pokoj. Njegovo delo ne izginja z njim, temveč ostaja v tistih, ki j n je bilo namenjeno in v katerih je v vsej moči rodilo sadove. Vsa dolga delovna doba mu naj bo polje, ob katerem se bo navzli spominov, ob katerem se mu bodo zabrisala razočaranja, v katerem bo videl vsega samega sebe v svoj svoji življenjski sli in sposobnosti, kajti i delo je spomenik, ki mu ga ni na svetu enakega in ga ni mogoče iztrgati iz njegovih najlepših, resničnih tal. Zato: spoštovanje in priznanje ljudem dela, med katerimi je odhajajoči g. Cvetko!

Gramofonske plošče in gramofone

bivše tvrdke A. RASBERGER po razprodajnih cenah dobitete DALMATINOVA 10. nasproti hotela Štrukelj.

Na knjižice! Plošče se predvajajo! Na obroke!

Gospa Matilda Kraljeva

gostuje danes v ljubljanski operi v »Mali Floramy«. Ta umetnica, ki je slovenskega porekla, dasi se je rodila v Varaždinu, se bo prvič predstavila ljubljanskemu občinstvu. S pevskimi studijami je pričela v Za-

grebu, jih nadaljevala v Beogradu in dovršila v Berlinu. Udeleževala se je že v Zagrebu, Varaždinu, Beogradu, Osijeku in Novem Sadu. Razen gospe Kraljeve nastopijo še njen soprog, tenorist Ivan Gorski, Daneš, Zupan, Španova in drugi.

Na Pohorju ugrablje-no osemletno dekle

Maribor, 28. novembra. V stanovanju delavca Antona Knauerja, ki je prav te dni zaradi neke poškodbe na roki v mariborski bolnišnici, stanovanje pa ima v Josipdolu na Pohorju, sta se večeraj zglasila dva neznanca moška, ki sta stavila Knauerjevi ženi ponudbo, da bi njeno šletno hčerko, ki je zelo močno razvita, adoptirala. Eden izmed njiju se je izdal za posetnika Kreutzwita iz št. Lovrenca na Pohorju. Žena Marija Knauerjeva je že ves čas v hudi stiski in je zato pristala, na to ponudbo. Že večkrat je čula, da je posestnik Kreutzwirt zelo bogat in je menila, da so bo hčerki pri njem dobro godilo. Nekaj ur pozneje, ko sta moška s hčerko že odšla, pa se je premislila in je poslala svojega sina k št. Lovrencu, naj privede dekletke nazaj domov. Deček je poizvedoval za sestrico po vsem št. Lovrencu. Predvsem tam niso nleasari vedeli o kakem posetniku Kreutzwitu, še manj pa o dekletcu.

Za skrivnostno ugrabljenje so zdaj izvedli otroku in so začeli poizvedovati za obema neznanecema.

Naše gospodinje o zamrzlih vlogah in razdolžitvi kmetov

Ljubljana, 28. novembra. Sinoči je priredila Zveza gospodinj v Delavski zbornici javno zborovanje, ki je bilo namenjeno razpravi o zamrzlih vlogah v zvezi z likvidacijo kmečkih dolgov. Teh perečih vprašanj našega narodnega gospodarstva, ki tako rekoč vsakega izmed nas močno tarejo, se za čudo kaj radi izogibljemo, posebno, ko jim je treba stvarno in odkrito pogledati v obraz. Naše žensvo pa je ponovno dokazalo, da se ne straši tega pogleda in da se ne izogne odločne besede, ko se izkaže potreba zanjo.

Ga. Kraljeherjeva predsednica Zveze gospodinj, ki je vodila zborovanje, je pravilno poudarila v svojem uvodnem govoru, da vsak pojav v javnem življenju, zlasti pa v gospodarskem življenju naroda, ne izbežno vpliva na gospodinjstvo. Ker pa je gospodinja prva poklicna skrbetka za blagobit svojega doma, mora tudi vedno budno zasledovati vse pojave, ki kakorkoli vplivajo na spremembo obstoječega stanja. Gospodarska kriza je najbolj prizadela malega človeka. Številne gospodinje in gospodinjke pomočnice, so kljub majhnim dohodkom zbirale male prihranke in jih znašale v denarne zavode, da bi jim služili za nujne, nepredvidene potrebe. Zbog pa ne morejo dvigniti teh prihrankov, dasi bi jih nujno potrebovale.

Gospodinje pa ne verujejo v trditve, da bi bile te vloge res zamrle, kakor se pravi. Glavni vzroki nelikvidnosti naših kreditnih zadrug in drugih denarnih zavodov in s tem glavni vzrok za zamrznjene vloge je pač v tem, da so kreditne zadruge izročale denar predvsem bankam, te pa veleindustriji in veletrgovini, pogostokrat tudi zelo nesolidnim podjetjem, kjer je denar v času krize, v resničnih in lažnih bankrotstvih propadel.

Res je sicer, da so naše hranilnice posojale denar tudi kmetom, ki jih zaradi padca cen kmečkih pridelkov ne morejo vrniti. Uredba o likvidaciji kmečkih dolgov pa ni zadovoljila niti slovenskih kmetov, niti ni zagotovila likvidnosti naših denarnih zavodov. Nasprotno: zavodom preli nevarnost propada in z njimi tudi nevarnost izgube vseh prihrankov malih ljudi.

Podrobnosti je bilo to vprašanje obdelano v referatih g. Lapajnetove in g. Likarjeve. V prvem referatu je bilo poudarjeno, da smo sami krivi marsikaterih kriz z našim nesmotrenim in brezračnim gospodarstvom, ki je teklo gladko, dokler je bilo vzdržano ravnanje med vlagatelji in dolžniki, ki so bili pri malih zavodih zvečine kmetje. Udarcem, ki so prišli s padcem cen kmečkih pridelkov, bodo sledili novi. Denarni zavodi morajo odpisati kmetom četrtino dolga. V kolikor imajo rezerve, jih bodo žrtvovali, v vseh primerih pa to ne bo zadostovalo. Po uredbi o likvidaciji mora država izročiti zavodu 3% državne obveznice za pokritje odpisov. Pri nas prihranjeni denar pa bi se stekal v Privilegirani agrarni banki, ki bo denarnim zavodom izročala prevzete terjatve šele v 14 dni. 20 letih. To se pravi, da bi naše hranilne vloge ostale zamrznjene še to dolgo dobo. Pred temi okoliščinami bo prei ali slej propadlo delo ustanovitelja posojilne pok. dr. Vošnjaka in ustanovitelja zadrug pok. dr. J. Ev. Kreka.

Ga. Likarjeva je svoj referat podprla s tehničnimi statističnimi podatki zadrugh zvez in hranilnic, ki kažejo, da grozi pretežni večini naših hranilnic in posojilnic nepopravljiva škoda, če bodo izgubili rezerve sklade in dobili za kmečke dolgove 3% obveznice in bone, odplačljive v 14 dni. 20 letih. Najbolj značilno pa je, da tudi dolžniki niso več zadovoljni z obelano zaščito, kor se zavedajo, da bi jim bili z njo uničeni zavodi, kjer so bili deležni in-

Pecilni prašek mnogokrat ponarejajo!

Zunanost zavitka je mogoče, toda vsebine »Dr. Oetkerjev pecilni prašek« se do sedaj še ni posrečilo. Dobro kakovost je mogoče doseči le z dolgoletnimi izkuistvi. Gospodinje to priznavajo in uporabljajo vsled tega le

Dr. Oetkerjev pecilni prašek

z varstveno znakom
»Svetla glava«!

dividualnega postopanja pri izterjevanju in ceneneja in praktičnega poslovanja.

Po nekotikih konferencah, na katerih so razpravljale o možnostih spremembe te uredbe, so 19. t. m. zveze ljudskih zavodov za našo banovino predlagale sledeče spremembo uredbe, po kateri naj bi ostali kmetje še nadalje dolžniki pri dosedanjih upniških denarnih zavodih. Za vse kmečke dolžnike naj velja načelo individualne zaščite, kakor za dolžnike nad 25.000 Din. Pozneje je bila predlagana še zahteva, naj bi država preskrbela primerna sredstva za ugoden lombard njih obveznic.

Z zahtevami te resolucije so zborovalke soglašale, dodale pa so v svoji soglasno izglasovali resolucijo še te zahteve:

Hranilne vloge revnih gospodinj, služkinj in prevzihkarjev morajo postati takoj likvidne in tako, da se bodo izplačevale v mesečnih obrokih in tako dosegle namen, za katerega so bile zbirane — namreč za starostno, enomesečno in boleznsko preskrbo. Zaščiti pa se morajo tudi vse vloge vlagateljev, vse naše gospodarstvo se mora potrditi, da poslanejo te vloge takoj dostopne vlagateljem. Tudi je treba poudeliti vse, da se ohrani zaupanje v naše denarne zavode in v štedenje in končno zaupanje v pošeno delo in pošten zaslužek.

Iz življenja na deželi

VELIKA LOKA PRI NOVEM MESTU. Tudi pri nas bomo imeli prihodnjo nedeljo občinske volitve. Vloženi sta dve listi. Nosilec naše liste je g. Alojzij Saje iz Zabjeka, ki je županaval naši občini nepretrgoma že polnih 12 let ter marljivo, pošteno in vestno vodil občinsko gospodarstvo. Pri županovanju ni nikdar gledal na to, katere stranke pristaš si, zato ga čislajo tudi politični nasprotniki. Borba je seveda zelo napeta in živahna. Obljub je toliko, da bi živel kakor v raju, če bi se jih po volitvah vsaj majhen del izpolnilo. Dobili bi elektriko, najlepše ceste, izginili bi klan-ci, kar je revnih, bi dobili podpore, vsi pa še cement za gojne jame. Občani pa so trezni in se ne dajo motiti. Dne 6. decembra bodo oddali svoj glas dosedanjemu županu Sajetu in njegovi listi.

RIBNICA. Sokolski zvočni kino predvaja danes ob 15.15 in 20. film velike ljubezni »Bohemes«. Za dodatek: Paramountov zvočni tednik in domač kulturni film.

Naše gledališče

DRAMA

Nedelja 29.: ob 15. Tudi Lela bo nosila klobuk. Izven. Znižane cene od 20 Din navzdol.

Ob 20. Konjeniška patrola. Izven. Znižane cene od 20 Din navzdol.

Ponedeljek 30.: Kadar se utrga oblak. Premierski abonma. V proslavo narodnega praznika.

OPERA

Nedelja 29.: ob 15. Mali Floramy. Gostovanje g. Matilde Kraljeve. Izven. Znižane cene od 30 Din navzdol.

Ob 20. Ples v maskah. Izven. Cene od 30 Din navzdol.

Ponedeljek 30.: Zaprtlo.

SENTJAKOBSKI GLEDALIŠKI ODER

Nedelja 29.: ob 20.15. Jančev Sonce vitez z vrtnico.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE:

Začetek ob 20.

Nedelja 29.: ob 15. Ukročena trmoglavka. Ob 20. Baron Trenk.

Ponedeljek 30.: Sokolska akademija.

Torek 1. decembra ob 15. Sokolska akademija. Ob 20. Ukročena trmoglavka.

Ob 20. Ukročena trmoglavka.

Ob 20. Ukročena trmoglavka.

Ob 20. Ukročena trmoglavka.

Ob 20. Ukročena trmoglavka.

Ob 20. Ukročena trmoglavka.

Ob 20. Ukročena trmoglavka.

Ob 20. Ukročena trmoglavka.

Ob 20. Ukročena trmoglavka.

Ob 20. Ukročena trmoglavka.

Ob 20. Ukročena trmoglavka.

Ob 20. Ukročena trmoglavka.

Ob 20. Ukročena trmoglavka.

Ob 20. Ukročena trmoglavka.

ZA MIKLA VŽA! Delni izvleček naših cen

PORCELAN:

servisi za jajčka	Din 22.—
skodelice za kavo za 6 oseb	" 24.—
moka servis 14 komadov	" 45.—
servis za kavo ali čaj 15 komadov	" 68.—
jedilni servis 26 komadov	" 250.—

ČEVLJI:

otroški	Din 16.—
ženski	" 59.—
moški	" 69.—
šlape za otroke	" 21.—
" ženske	" 26.—
" moške	" 26.—
ženske snežke	" 69.—

DRUGA DARILA:

otroške denarnice	od Din 2.75 dalje
otroške torbice	" 7.—
denarnice	" 4.—
denarnice podkovke	" 6.50
kovčki mali	" 12.—
ženske torbice	" 18.—
manikire	" 18.—

NOGAVICE IN ROKAVICE:

otroške nogavice	od Din 3.— dalje
otroški volneni sokni	" 5.—
moške nogavice	" 4.—
moške nogavice za pumparce	" 18.—
ženske nogavice	" 6.—
otroške rokavice	" 9.—
moške rokavice	" 12.—
ženske rokavice	" 12.—

KONFEKCIJA:

fantovske obleke	od Din 57.— dalje
fantovski plašči	" 84.—
moške hlače	" 42.—
moške obleke	" 153.—
moške zimске suknje	" 192.—
smučarske obleke	" 144.—
ženski plašči	" 157.50
ženski Hubertus plašči	" 220.—

STEKLO:

servis za vino 7 komadov	Din 19.—
servis za vodo 7 komadov	" 19.—
servis za liker 7 komadov	" 19.—
servis za kompot 7 komadov	" 35.—
servis za sadje 7 komadov	" 35.—

PERILO IN PLETENINE:

žepni robci	Din 1.50
otroške hlače	" 12.—
ženske hlače	" 17.—
fantovske triko hlače	" 20.—
moške triko hlače	" 24.—
otroški puloverji	" 25.—
ženski puloverji	" 50.—
moške vestije	" 45.—
barete	" 16.—

Velika izbira
otroških igračk po najnižjih cenah

Ant. Krisper

Ljubljana

Mestni trg 26. Stritarjeva ul. 1-3.

CENE MALIM OGLOSAVOM

Po 50 par za besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 3.— za šifro ali dajanje naslovov plačajo orl, ki iščejo službo. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 12.—. Dopolni za ženske se zaračunajo po Din 2.— za vsako besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 6.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 20.—. Vsi ostali oglašaji se zaračunajo po Din 1.— za besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 17.—.

Mali oglasi

Ponudbam na sure ne prilagajte znamk! Le, če zahtevate od Oglasnega oddelka »Jutra« odgovor, priložite Din 3.— v znakah

Vse pristojbine za male oglase je plačati pri predaji naročila, oziroma jih je vpsolati v pismu obnem z naročilom, ali pa po poštni položnici na čekovni račun, Ljubljana štev. 11.842, sicer se zaračuna k zgoraj navedenim pristojbinam še manipulacijska pristojbina Din 5.—.

Vsa naročila in vprašanja, tičoč se malih oglosov, je naslavljalati na: Oglasni oddelak »Jutra«, Ljubljana.

Trgovskega

Beseda 1 Din, tavek 3 Din
za šifro ali dajanje naslovov
5 Din. Najmanjši znesek
17 Din.

Vsi na veselo domačo
zabavo v gostino
k »Panju«
Vegova ul. 10.

Tudi se prvoletni
dolenjski cvetličar in fina
lajarska sortirana vina,
danes fine domača hr-
anila in pečnice, ter
druga razna gorila in
morda jedila, danes in
morda večer igranje kla-
virja, petje in še druge
razne domače zabave. Ta
ko da se vsak gospod
boje in najraje vabi
v edino v gostini pri
Panju, zato še danes vsi
v Vegovi ul. 10.

Naslednje
Vse vabi in se pripo-
roča
3067-18

Prebranka

Beseda 1 Din, tavek 3 Din
za šifro ali dajanje naslovov
5 Din. Najmanjši znesek
17 Din.

Abonente
sprejemamo na dobro hrano,
F. K. Ljubljana, Lepodvorska
štev. 29.
3068-34

Službo dobi

Beseda 1 Din, tavek 3 Din
za šifro ali dajanje naslovov
5 Din. Najmanjši znesek
17 Din.

Pisarniško moč
bratstvo sprejemamo, morajo
biti perfektni in nemški
in slovenski, pri čemer
se s strokovnimi kore-
spondenci in v knjigo-
vodstvu. Nastop e. l.
deceembra. Pismene po-
nudbe na ogl. odd. Jutra
pod »Kavčije zmožen«.
3062-2

Poslovno in kinjo

sprejemam za bife in deli-
kato trgovino, turizmo
in pošteno, staro od 20 do
30 let, pošteno, popolno
samostojno, ugodno stanje
v znameniti nemški
jerkici in v kavčiji. Na-
stop takoj. Ponudbe na
Dusan Monodvorski Dvorci.
3047-1

Trgovsko

zelo strogo in najmanj
tridnevno pomočniksko
po možnosti z znanjem
slovenskega in nemškega
jezikov. Ponudbe na ogl.
odd. Jutra pod »Kavčije
zmožen«.
3062-2

Trgovsko

zelo strogo in najmanj
tridnevno pomočniksko
po možnosti z znanjem
slovenskega in nemškega
jezikov. Ponudbe na ogl.
odd. Jutra pod »Kavčije
zmožen«.
3062-2

Trgovsko

zelo strogo in najmanj
tridnevno pomočniksko
po možnosti z znanjem
slovenskega in nemškega
jezikov. Ponudbe na ogl.
odd. Jutra pod »Kavčije
zmožen«.
3062-2

Trgovsko

zelo strogo in najmanj
tridnevno pomočniksko
po možnosti z znanjem
slovenskega in nemškega
jezikov. Ponudbe na ogl.
odd. Jutra pod »Kavčije
zmožen«.
3062-2

Trgovsko

zelo strogo in najmanj
tridnevno pomočniksko
po možnosti z znanjem
slovenskega in nemškega
jezikov. Ponudbe na ogl.
odd. Jutra pod »Kavčije
zmožen«.
3062-2

Trgovsko

zelo strogo in najmanj
tridnevno pomočniksko
po možnosti z znanjem
slovenskega in nemškega
jezikov. Ponudbe na ogl.
odd. Jutra pod »Kavčije
zmožen«.
3062-2

Trgovsko

zelo strogo in najmanj
tridnevno pomočniksko
po možnosti z znanjem
slovenskega in nemškega
jezikov. Ponudbe na ogl.
odd. Jutra pod »Kavčije
zmožen«.
3062-2

Trgovsko

zelo strogo in najmanj
tridnevno pomočniksko
po možnosti z znanjem
slovenskega in nemškega
jezikov. Ponudbe na ogl.
odd. Jutra pod »Kavčije
zmožen«.
3062-2

Trgovskega

Beseda 1 Din, tavek 3 Din
za šifro ali dajanje naslovov
5 Din. Najmanjši znesek
17 Din.

Vsi na veselo domačo
zabavo v gostino
k »Panju«
Vegova ul. 10.

Tudi se prvoletni
dolenjski cvetličar in fina
lajarska sortirana vina,
danes fine domača hr-
anila in pečnice, ter
druga razna gorila in
morda jedila, danes in
morda večer igranje kla-
virja, petje in še druge
razne domače zabave. Ta
ko da se vsak gospod
boje in najraje vabi
v edino v gostini pri
Panju, zato še danes vsi
v Vegovi ul. 10.

Naslednje
Vse vabi in se pripo-
roča
3067-18

Prebranka

Beseda 1 Din, tavek 3 Din
za šifro ali dajanje naslovov
5 Din. Najmanjši znesek
17 Din.

Abonente
sprejemamo na dobro hrano,
F. K. Ljubljana, Lepodvorska
štev. 29.
3068-34

Službo dobi

Beseda 1 Din, tavek 3 Din
za šifro ali dajanje naslovov
5 Din. Najmanjši znesek
17 Din.

Pisarniško moč
bratstvo sprejemamo, morajo
biti perfektni in nemški
in slovenski, pri čemer
se s strokovnimi kore-
spondenci in v knjigo-
vodstvu. Nastop e. l.
deceembra. Pismene po-
nudbe na ogl. odd. Jutra
pod »Kavčije zmožen«.
3062-2

Poslovno in kinjo

sprejemam za bife in deli-
kato trgovino, turizmo
in pošteno, staro od 20 do
30 let, pošteno, popolno
samostojno, ugodno stanje
v znameniti nemški
jerkici in v kavčiji. Na-
stop takoj. Ponudbe na
Dusan Monodvorski Dvorci.
3047-1

Trgovsko

zelo strogo in najmanj
tridnevno pomočniksko
po možnosti z znanjem
slovenskega in nemškega
jezikov. Ponudbe na ogl.
odd. Jutra pod »Kavčije
zmožen«.
3062-2

Trgovsko

zelo strogo in najmanj
tridnevno pomočniksko
po možnosti z znanjem
slovenskega in nemškega
jezikov. Ponudbe na ogl.
odd. Jutra pod »Kavčije
zmožen«.
3062-2

Trgovsko

zelo strogo in najmanj
tridnevno pomočniksko
po možnosti z znanjem
slovenskega in nemškega
jezikov. Ponudbe na ogl.
odd. Jutra pod »Kavčije
zmožen«.
3062-2

Trgovsko

zelo strogo in najmanj
tridnevno pomočniksko
po možnosti z znanjem
slovenskega in nemškega
jezikov. Ponudbe na ogl.
odd. Jutra pod »Kavčije
zmožen«.
3062-2

Trgovsko

zelo strogo in najmanj
tridnevno pomočniksko
po možnosti z znanjem
slovenskega in nemškega
jezikov. Ponudbe na ogl.
odd. Jutra pod »Kavčije
zmožen«.
3062-2

Trgovsko

zelo strogo in najmanj
tridnevno pomočniksko
po možnosti z znanjem
slovenskega in nemškega
jezikov. Ponudbe na ogl.
odd. Jutra pod »Kavčije
zmožen«.
3062-2

Trgovsko

zelo strogo in najmanj
tridnevno pomočniksko
po možnosti z znanjem
slovenskega in nemškega
jezikov. Ponudbe na ogl.
odd. Jutra pod »Kavčije
zmožen«.
3062-2

Trgovsko

zelo strogo in najmanj
tridnevno pomočniksko
po možnosti z znanjem
slovenskega in nemškega
jezikov. Ponudbe na ogl.
odd. Jutra pod »Kavčije
zmožen«.
3062-2

Trgovskega

Beseda 1 Din, tavek 3 Din
za šifro ali dajanje naslovov
5 Din. Najmanjši znesek
17 Din.

Vsi na veselo domačo
zabavo v gostino
k »Panju«
Vegova ul. 10.

Tudi se prvoletni
dolenjski cvetličar in fina
lajarska sortirana vina,
danes fine domača hr-
anila in pečnice, ter
druga razna gorila in
morda jedila, danes in
morda večer igranje kla-
virja, petje in še druge
razne domače zabave. Ta
ko da se vsak gospod
boje in najraje vabi
v edino v gostini pri
Panju, zato še danes vsi
v Vegovi ul. 10.

Naslednje
Vse vabi in se pripo-
roča
3067-18

Prebranka

Beseda 1 Din, tavek 3 Din
za šifro ali dajanje naslovov
5 Din. Najmanjši znesek
17 Din.

Abonente
sprejemamo na dobro hrano,
F. K. Ljubljana, Lepodvorska
štev. 29.
3068-34

Službo dobi

Beseda 1 Din, tavek 3 Din
za šifro ali dajanje naslovov
5 Din. Najmanjši znesek
17 Din.

Pisarniško moč
bratstvo sprejemamo, morajo
biti perfektni in nemški
in slovenski, pri čemer
se s strokovnimi kore-
spondenci in v knjigo-
vodstvu. Nastop e. l.
deceembra. Pismene po-
nudbe na ogl. odd. Jutra
pod »Kavčije zmožen«.
3062-2

Poslovno in kinjo

sprejemam za bife in deli-
kato trgovino, turizmo
in pošteno, staro od 20 do
30 let, pošteno, popolno
samostojno, ugodno stanje
v znameniti nemški
jerkici in v kavčiji. Na-
stop takoj. Ponudbe na
Dusan Monodvorski Dvorci.
3047-1

Trgovsko

zelo strogo in najmanj
tridnevno pomočniksko
po možnosti z znanjem
slovenskega in nemškega
jezikov. Ponudbe na ogl.
odd. Jutra pod »Kavčije
zmožen«.
3062-2

Trgovsko

zelo strogo in najmanj
tridnevno pomočniksko
po možnosti z znanjem
slovenskega in nemškega
jezikov. Ponudbe na ogl.
odd. Jutra pod »Kavčije
zmožen«.
3062-2

Trgovsko

zelo strogo in najmanj
tridnevno pomočniksko
po možnosti z znanjem
slovenskega in nemškega
jezikov. Ponudbe na ogl.
odd. Jutra pod »Kavčije
zmožen«.
3062-2

Trgovsko

zelo strogo in najmanj
tridnevno pomočniksko
po možnosti z znanjem
slovenskega in nemškega
jezikov. Ponudbe na ogl.
odd. Jutra pod »Kavčije
zmožen«.
3062-2

Trgovsko

zelo strogo in najmanj
tridnevno pomočniksko
po možnosti z znanjem
slovenskega in nemškega
jezikov. Ponudbe na ogl.
odd. Jutra pod »Kavčije
zmožen«.
3062-2

Trgovsko

zelo strogo in najmanj
tridnevno pomočniksko
po možnosti z znanjem
slovenskega in nemškega
jezikov. Ponudbe na ogl.
odd. Jutra pod »Kavčije
zmožen«.
3062-2

Trgovsko

zelo strogo in najmanj
tridnevno pomočniksko
po možnosti z znanjem
slovenskega in nemškega
jezikov. Ponudbe na ogl.
odd. Jutra pod »Kavčije
zmožen«.
3062-2

Trgovsko

zelo strogo in najmanj
tridnevno pomočniksko
po možnosti z znanjem
slovenskega in nemškega
jezikov. Ponudbe na ogl.
odd. Jutra pod »Kavčije
zmožen«.
3062-2

Trgovskega

Beseda 1 Din, tavek 3 Din
za šifro ali dajanje naslovov
5 Din. Najmanjši znesek
17 Din.

Vsi na veselo domačo
zabavo v gostino
k »Panju«
Vegova ul. 10.

Tudi se prvoletni
dolenjski cvetličar in fina
lajarska sortirana vina,
danes fine domača hr-
anila in pečnice, ter
druga razna gorila in
morda jedila, danes in
morda večer igranje kla-
virja, petje in še druge
razne domače zabave. Ta
ko da se vsak gospod
boje in najraje vabi
v edino v gostini pri
Panju, zato še danes vsi
v Vegovi ul. 10.

Naslednje
Vse vabi in se pripo-
roča
3067-18

Prebranka

Beseda 1 Din, tavek 3 Din
za šifro ali dajanje naslovov
5 Din. Najmanjši znesek
17 Din.

Abonente
sprejemamo na dobro hrano,
F. K. Ljubljana, Lepodvorska
štev. 29.
3068-34

Službo dobi

Beseda 1 Din, tavek 3 Din
za šifro ali dajanje naslovov
5 Din. Najmanjši znesek
17 Din.

Pisarniško moč
bratstvo sprejemamo, morajo
biti perfektni in nemški
in slovenski, pri čemer
se s strokovnimi kore-
spondenci in v knjigo-
vodstvu. Nastop e. l.
deceembra. Pismene po-
nudbe na ogl. odd. Jutra
pod »Kavčije zmožen«.
3062-2

Poslovno in kinjo

sprejemam za bife in deli-
kato trgovino, turizmo
in pošteno, staro od 20 do
30 let, pošteno, popolno
samostojno, ugodno stanje
v znameniti nemški
jerkici in v kavčiji. Na-
stop takoj. Ponudbe na
Dusan Monodvorski Dvorci.
3047-1

Trgovsko

zelo strogo in najmanj
tridnevno pomočniksko
po možnosti z znanjem
slovenskega in nemškega
jezikov. Ponudbe na ogl.
odd. Jutra pod »Kavčije
zmožen«.
3062-2

Trgovsko

zelo strogo in najmanj
tridnevno pomočniksko
po možnosti z znanjem
slovenskega in nemškega
jezikov. Ponudbe na ogl.
odd. Jutra pod »Kavčije
zmožen«.
3062-2

Trgovsko

zelo strogo in najmanj
tridnevno pomočniksko
po možnosti z znanjem
slovenskega in nemškega
jezikov. Ponudbe na ogl.
odd. Jutra pod »Kavčije
zmožen«.
3062-2

Trgovsko

zelo strogo in najmanj
tridnevno pomočniksko
po možnosti z znanjem
slovenskega in nemškega
jezikov. Ponudbe na ogl.
odd. Jutra pod »Kavčije
zmožen«.
3062-2

Trgovsko

zelo strogo in najmanj
tridnevno pomočniksko
po možnosti z znanjem
slovenskega in nemškega
jezikov. Ponudbe na ogl.
odd. Jutra pod »Kavčije
zmožen«.
3062-2

Trgovsko

zelo strogo in najmanj
tridnevno pomočniksko
po možnosti z znanjem
slovenskega in nemškega
jezikov. Ponudbe na ogl.
odd. Jutra pod »Kavčije
zmožen«.
3062-2

Trgovsko

Samo pritisk na gumb

pa se Vam že oglasi zaželjena postaja z glasbeno polnostjo, ki Vas preseneti. Kateri aparat ima to senzacionalno iznajdbo?

Izključno le

RADIONE MOTOSELECT

zahtevajte ponudbo aparatov RADIONE od

„RADIO“

reg. zadr. z o. z. v
Ljubljani, Miklošičeva cesta 7. tel. 3190.

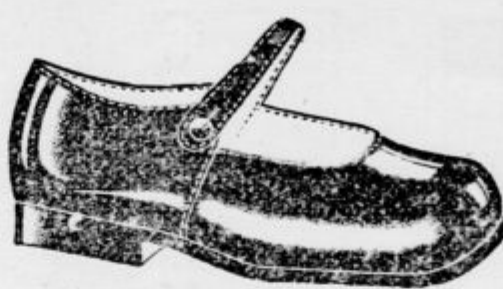
O srečujočo zavest

da nosimo boljše čevlje, ki nas niso stali več kot manjvredni, vzbudijo

Moški čevlji

Din 195.—
Din 145.—, 165.—
Din 99.—, 125.—

Otroški čevlji črni in rujavi

št. 18-22 Din 38.—
št. 23-28 Din 45.—
št. 29-30 Din 50.—

lakasti

št. 18-22 Din 50.—
št. 23-25 Din 55.—
št. 26-28 Din 65.—
št. 29-30 Din 75.—

čevlji

Otroški čevlji, sportni

št. 26-28 Din 65.—
št. 29-30 Din 85.—
št. 31-35 Din 95.—
št. 36-39 Din 125.—

ORIGINAL
GOODYEAR WELT

Maribor Slovenska ul. 12
Kranj, Prešernova ul. 12
Bled, Vinko Savnik
Jesenice, Vinko Savnik
Radovljica, Vinko Savnik

Otroški visoki

št. 22-25 Din 75.—
št. 26-28 Din 85.—
št. 29-30 Din 115.—

Aleksandrova 1 Ljubljana Miklošičeva 14

Celje Kocenova pl. 2.
Zagreb, Ilica 15
Trbovlje, Konzum TPD
Novo mesto, Ivan Šmalc
Murska Sobota, Cerkvena 6

R. URBAN:

Vstajenje gospoda Treeja

Roman

»Na žalost ni opaziti niti enega prstnega odtisa,« je rekel seržant.

»Samo dve možnosti sta,« je menil Robin in zmaljal z glavo. »Ena je ta, da je žrtev storila morilec, potem ko je zapustil pisalno sobo, uslugo s tem, da je od znotraj zaklenila vrata in šele nato umrla; druga pa, da se je morilec, ko je odstranil krvave sledove, vrnil v sobo umora in kakor kolonjska voda spustel v zrak.«

Nadzornika sta se še enkrat ozrla po usodni sobi. Pisalna miza je bila v strašnem neredu. Kupi listin so ležali na njej, vsi predali so bili izdrti, in videti je bilo, da je nekdo vročično nečesa iskal. Rodin je kazala pet. »Tako,« je dejal seržantu, »recite mu, loži vse na stran, kar koli bi utegnilo biti važno.«

Morilnega orodja ni bilo moči najti. Čok ga je bil iskal celo v krsti pokojnega gospoda Treeja. »Verjetno je,« je rekel seržant, »da je bilo dejanje res izvršeno z žejljem, ki je, kakor pravi sobarica, zmerom ležal v spalnici zraven kamina.«

»Ta okolnost je važna,« je rekel Barton, »zakaj

če je storilec izvršil svoje dejanje z žejljem, tedaj lahko zanesljivo trdimo, da je prišel iz mrtvaške sobe.«

»Gospod Eugene Taylor bi rad govoril z gospodi iz Scotland Yarda,« je naznanil wembleyski seržant.

Višji nadzornik je pogledal na svojo uro, ki je kazala pet. »Tako,« je dejal seržantu, »recite mu, naj počaka, in skrbite za to, da se ne gane iz hiše. Tu ne zaupam živi duši. Lačen sem kakor medved po zimskem spanju.«

Ker tudi ostali gospodje že od jutra niso bili ničesar zaužili, so prepustili nadzorstvo nad hišo wembleyskemu seržantu in se s službenim avtomobilom odpeljali v kraj, da bi si v gostilni privoščili pozno kosilo.

2. poglavje

Ko so se uradniki vrnili v Porters Hall, jih je čakalo pred hišnimi vrati nekaj poročevalcev, ki jim je višji nadzornik kratko opisal dejansko stanje, ne da bi se spustil v kake podrobnosti. Tudi je častnikarjem za zdaj prepovedal vstop v hišo in jih potolažil z obljubo, da zvečer jutri kaj več.

»Kje je gospod Taylor?« se je nato obrnil k seržantu, ki je kakor Cerber stražil hišna vrata.

»V tujski sobi je, s Stonom govorita. Prej se je pogovarjal z gospodično Adlercreuzovo.«

»Vraga, in to ste dovoili?« je Robin nahrulil redarja.

Niste mi prepovedali, gospod višji nadzornik,« se je opravičil seržant. Nejevoljen na svojo napako je

Robin pohitel na vrh in mahoma odprl vrata, tako da sta gospod Taylor in sluga prestrašena odskočila.

»Dobro zabavo!« se je Robin zadržal na Stona. »O čem se pa pomenkujeta?«

»Majhno prereko sva imela,« je odvrnil sluga. »In potem sem znil nekaj besed o nekakšni drugi oporoki, kar gospodu nikakor ni bilo po duši.«

Višji nadzornik je vprašujoče pogledal gospoda Taylorja in šele zdaj opazil, da je bil ta čudno sploščen v obraz. »Tako,« to je zanimivo,« je zarenčal Robin. »Pojdita z menoj!« To reki je odšel z njima v obednico.

Nadzornik Barton je bil hkratu z Robinom prihitel na vrh in neutegoma krenil h gospodični Adlercreuzovi. Ne da bi potrkal, je stopil v njeno sobo.

»Kaj je hotel prej gospod Taylor od vas?« je osorno vprašal dekle. Toda odgovora ni bilo. Gospodična ga je zaničljivo premerila z očmi, mu obrnila hrbet in stopila k oknu.

»A, tako,« je nekam poparjeno rekel Barton, zapustil sobo, zaprl vrata in ponižno potrkal. Na rahli klic »Naprej!« je spet vstopil in se priklonil, rekoč: »Ne zamerite, gospodična Adlercreuzova, prej sem v naglici pozabil potrkati. Ali bi bili tako ljubezni in bi mi povedali, kaj je hotel gospod Taylor od vas?«

Gospodična se je nehoče zasmejala. »Gospod Taylor me je povabil, naj ostanem, dokler me je volja, njegova gostja v Porters Hallu, ki je zdaj njegova last.«

»Njegova last?« je zategnjeno vprašal nadzornik.

»Da, njegova last. Rekel mi je, da je kot edini sorodnik hkratu tudi dedič svojega umorjenega brata in da je bil ta brat, ki je sicer le malo preživel pokojnega gospoda Treeja, po svoji strani dedič le-tega.«

Barton je tiho zažvižgal skozi zobe. Ta mah je Mackenzie pomolil glavo skozi vrata in poklical gospodično Adlercreuzovo na zasliševanje. Barton jo je spustil naprej in šel za njo v obednico.

»Preden nadaljujem,« je tam pravkar rekel gospod Taylor, »bi rad pripomnil, da plačam tistemu, kdor prime morileca mojega brata, tisoč funtov nagrade.«

Višjemu nadzorniku se je zadržala v čelo jazbecarska guba. »Vraga, to ni malo. Ali ste tako bogati?«

»Kolikor toliko. Razen tega podedujem Porters Hall, ker je bilo v oporoki, ki leži v Londonu pri notarju, vse premoženje gospoda Treeja razen manjših volij zapisano mojemu bratu. Po obžalovanju vredni in strašni smrti brata Johna sem jaz njegov dedič in s tem posredno tudi dedič gospoda Treeja, posebno še, ker ta ni imel sorodnikov.«

»In o kakšni oporoki ste prej govorili s slugo?«

»Stone mi je namignil, kakor da bi bil gospod Tree malo pred smrtjo napravil drugo oporoko in bi bila s tem prva izgubila veljavo. To je seveda smešno, zakaj moj ubogi brat je bil edini in najboljši prijatelj gospoda Treeja. Pri Stonu se je pač misel porodila iz želje; ta ljubosumna lakejska duša je že od nekdaj komaj skrivala svojo mrznjo do mene in mojega brata.«

TUDI VAŠ NOVI PLAŠČ — OD PAULINA —

KER STRANKAM IZVEN LJUBLJANE OB NAKUPU POVRNEMO POLOVICO VOZNEGA 3. RAZREDA OD VSEH POSTAJ SLOVENIJE. KONFEKCIJA PAULIN, LJUBLJANA, KONGRESNI TRG 5.

Ona je srečna,

ker so njene noge lepše, je več ne bole in izginila sokurja očesa!

S periščem soli sv. Roka v topli kopelji za noge je popolnoma odpravila bodljiva kurja očesa, bolečine v nogah, ozeblino, utrujenost, izmučenost, kakor tudi bolečine v sklepih in otekline, tako da kopel obuti lagodnost v nogah. S toplo kopeljo soli sv. Roka se kurja očesa omehčajo in zrahljajo, da jih zamorete iztrgati samo s prsti obnem z bodljivim strženom. Na tem mestu nastane stalno normalna mehka koža. Noge postanejo vitke, močnejše, lepe naravno majhne in nova moč in življenjska radost polje po vsem telesu. Samo sol sv. Roka daje mnogo drago ceneno penečega se kisika!

SAMO PRAVA KOPELJ SV. ROKA odpravi bolečine

Dobiva se po: Din 9, Din 16, in zlasti priporočilni izdatni rodbinski zavitek a Din 26.

Farma za živali s kožuškami na Rigijski pri Weggisu v Švici se je s svojo zalogo **srebrnih lisic**

preselila v Karpate. Prodajamo plemenske živali in kože. Dajemo tudi nasvete za napravo farm. Karpathen Silberfuchs-farm, Ujhuta Borsod-m.

FASAN

Dobi se v finejših trgovinah

Karol FLORJANČIČ

Elektro-radice CELJE

CELJE — CANKARJEVA c. 2.

elektromotorje
radioaparate
lestenice
žarnice

ves elektro-materijal
Velika izbira! Znižane cene!

lekarini pri Sv. IVANU, Zagreb, Kaptol 17.

Poznani SALVAT-čaj zoper žolčne kamne in bolezn žolčnega mehurja se dobiva pri glavnemu zastopniku

INSERIRAJTE V „JUTRU“!

KLIŠEJE

END IN VEČBARVNE
Jugografska
SV. PETRA NASIP ST. 23

100
uspehov

na

en oglas

„JUTRU“

Imam moderno urejen avtomatski

PAROMLIN ZA EKSPORT

s circa 2 vagona kapacitete in bi

želel stopiti v skupno

trgovsko zvezo

z dobro trdiko iz Zagreba, Ljubljane, Maribora in Beograda zaradi starosti in pomanjkanja zadostnega obratnega kapitala. Eventuelno bi bil pripravljen tudi dati ves mlin v zakup v dobre roke. — Ponudbe poslati na ogl. odd. »Jutra« pod »8692«.

IZVOLITE....

samo izpolniti dolnji kupon in mi Vam brezplačno in brez obveze postavimo na poskus najnovejši

Naši plačilni pogoji počeniš od

Din 90.—

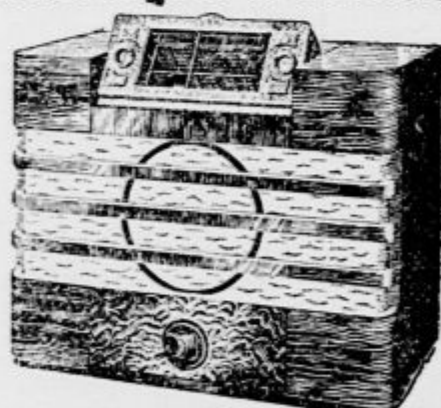
mesečno omogočajo vsakemu, da si nabavi Philips radio

Ime in priimek _____
Poklic _____
Kraj in ulica _____
Mesečno lahko plačam na odplačilo Din _____

PHILIPS RADIO — H. SUTTNER

LJUBLJANA — ALEKSANDROVA C. 6

Philips radio

GLASBILA
Schneider
priznana
50 od
umetnikov
kot NAJPOPOLNEJŠA in cenejša
KRALJEVNI DVORNI DOBAVITELJ
NAJVEČJA DOMAČA RAZPOŠILJALNA TVRDKA
F. SCHNEIDER
IZDELOVANJE GLASBIL IN GLASBENIH PRITEKLIN
ZAGREB, Nikoličeva ul. 10/c
Voline..... od Din 71, navzgor
Kitare..... - 148.-
Mandoline... - 98.-
Harmonike... - 75.-
Havajske kitare,
kromatične
harmonike, trube
saksofoni in t.d.
najceneje.

ZAHTEVAJTE BREZPLAČNI POUČNI GENIK

ZA BOŽIČ 1936!

tope puhnate odeje
volnene odeje
vata odeje
tkanine za odeje.

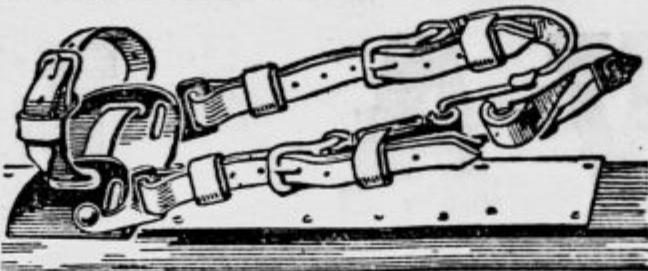
WEKA MARIBOR

Stremena

že od
Din 40

Zahtevajte zimski cenik!

Najpraktičnejše darilo
za Miklavža in Božič
so »Alpina« smuški
čevlji in vse ostale

potrebščine za smučanje,
smuško gimnastiko, zimsko
alpinistiko, sankanje, drsa-
nje i.t.d., ki Vam jih nudi

športna trgovina

ALPINA

Ljubljana, Tyrševa c. 7.

**Največji
prihranek**

Usta polna pene z $\frac{1}{2}$ cm
peneče se paste iz modro-belo-
progaste tube

BOTOT

Oblastno dovoljena popolna

RAZPRODAJA

Japonski in češki

PORCELAN - SERVISI

Brušeno **STEKLO** in navadno

Svetiljke. **KRISTAL** Jedilni pribor.
IN VSE OSTALO BLAGO

Steklarna **BRAČA GROSS** Zagreb, Illica 84.

ZAVESE linolej, tekače, posteljne odeje,
perje, puh, blago za tapetiranje,
žimo, volno, canello-modroce ima
v zalogi

Izdelava zaves in polaganje linoleja kupcem
plača za nizko odškodnino na razpolago.

R. Sever,
Marijin trg 2

ZAHVALA

Ob bridki izgubi naše nad vse ljubljene žene, mame,
stare mame, sestre, tete in tašče, gospo

MARGARETE VAUPOTIČ,
roj. PRETNAR

se za premnoge dokaze iskrenega sočutja, vsem daro-
valcem številnih vencev in prekrasnega cvetja ter vsem,
ki so našo predrago pokojnico v tako častnem številu
spremili k večnemu počitku, najiskrenejše zahvaljujemo.

Zahvaljujemo se pa tudi župniku Sv. Petra iz Gor.
Radgona g. Martinu Gaberču za tolažilne besede ob
odprtem grobu ter ggd. Milici Veber, Nežiki Gabere
in ostalim za odpeto, v srce segajočo žalostinko.

GORNJA RADGONA, BLEJ, 27. novembra 1936.

Zalogoje rodbine:

VAUPOTIČ, SVENSEK, PRETNAR in BEZJAK.

Sv. Miklavž pridni deci

29

7252-05

Visoke copate za deco iz toplega dubla
z lahkim usnjenim podplati in zaponko.
Stanejo samo 29 dinarjev.

39
45

28731-635

Nepremočljive in
tope visoke gumi-
jaste snežke zno-
traj toplo podlo-
žene z flanelom.
Najboljša obutev
za otroke v hlad-
nih, vlažnih dneh.
Vel. 22-26 Din 39-
vel. 27-30 Din 45-
vel. 31-34 Din 49-

49

2461-43800

Otroški visoki čevljički
iz finega mehkega usnja
z usnjenim podplatom in
nizko gumijasto peto.
Cena je samo Din 49-

39
49
59
69

98991-693

Gumijaste škorenčki znotraj toplo
podložene. Vel. 22-26 Din 39-
vel. 27-30 Din 49-, vel. 31-34
Din 59-, vel. 35-38 Din 69-

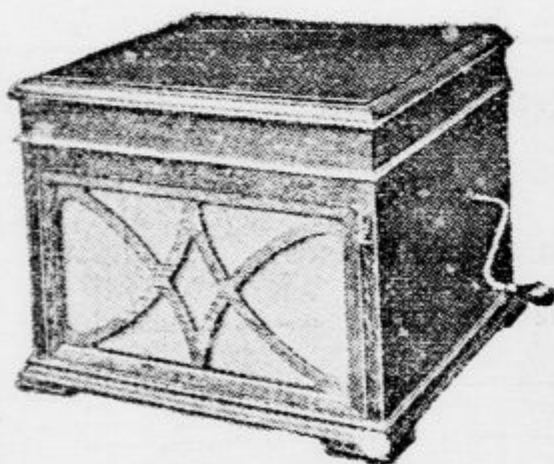
59

6622-40796

Najprikladnejše darilo otrokom za Sv. Mi-
klavža so ti lahki čevljički iz finega rjavega
boksa z močnim usnjenim podplatom. —
Trajne in močne! Do vel. 30 Din 59-, od
vel. 31-34 Din 69-, od vel. 35-38 Din 79-

Rata

Velika dražba

originalnih tverniško-novih

„HIS MASTERS' VOICE“
gramofonov

že od Din 600.— naprej

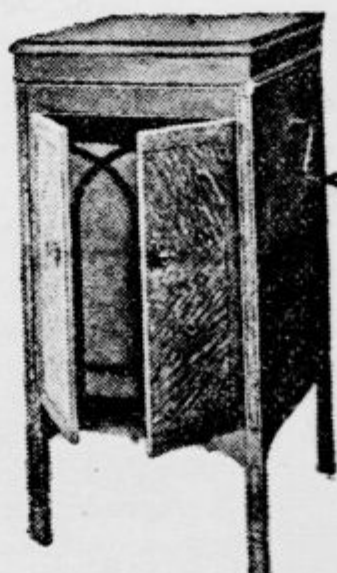
in popolnoma novih

„COLUMBIA“ plošč,
že od Din 20.— naprej

izdelanih v Angliji, se vrši od 2. do 5. decembra v skladišču
špedicijske tvrdke

R. RANZINGER, Ljubljana

Masarykova cesta šte. 19

Otroški vozički
najnovejših modelov

Drokolosa,
motorji, triciklji

Šivalni stroji
pogreznjivi

Po zelo nizki ceni! Ceniki franko!

„TRIBUNA“ F. BATJEL, LJUBLJANA, Karlovska cesta 4.
Podružnica: Maribor, Aleksandrova cesta 26.

Z vložno knjižico

si zamorete najugodnejše nabaviti

moške in ženske štofe za obleke,
halje in plašče, platna, flanele, svile, odeje, srajce, nogavice;
zimsko perilo in ostalo manufakturno blago pri

„TEKSTILANA“ — Zagreb,
Nikoličeva ul. 12.,
trgovina manufakturne kraške in pletene robe.

ZANIMIVA KNJIGA

zdravilno vpliva na misli in na živce

Vi vsi, ki v težkih bojih za obstanek in v velikih skrbih ne morete poslati svojih misli v čudoviti svet fantazije, se boste ob čitanju veleznimivih knjig iz »Jutrove« knjižnice saj za kratek čas umirili in odpočili.

Romani iz »Jutrove« knjižnice so dragocena pomoč, ker razbijajo najmočnejše spone, v katere so zakovane vse vaše misli in vsa vaša duša v vsakdanjih skrbih in težavah. Knjige vas popeljejo v nov svet, vas za nekaj časa rešijo vseh skrbi in vam tako nudijo najboljše razvedrilo in oddih, iz katerega črpate potem nove moči za uspešno delo in za zmago nad vsemi težavami. Po duševnem razvedrilu ste deležni tudi toliko potrebnega zdravega spanja, ki so vam ga prej kvarile težke skrbi.

Vse čudovitosti fantazije, poleg tega pa tudi mnogo poučnega in potrebnega vam nudijo te knjige. Novo življenje, raj v krasni prirodi pričara »Onkraj pragozda«, »Tigrovi zobje« ti dajo mnogo misliti, pri tem pa spoznaš in občuduješ velikega junaka in bistroumnega detektiva Arsena Lupena. V fantastični krog ameriških banditov, ki so potopili in izropali največji luksuzni parnik, te povede »Rdeča megla«. V »V krempljih inkvizicije« najdeš predstavljene strašne človeške zablode iz dobe inkvizicije, v romantičnem vrvenju, ki pa razkriva tudi mnoge zgodovinske dogodke in skrivnosti, spoznaš Papežinjo Fausto in junaka Pardaillana, Pater Kajetan pa je vzor duhovnika, ki je moral zaradi svojega čistega značaja marsikaj pretrpeti. V knjigi »Zvestoba do groba« so drastično opisane spletke na dvoru francoskega kralja Henrika III., našli pa bi lahko še razne druge enako mične romane in zgodbe, ki imajo vse vrline zelo zanimivega čtiva. Ko prečitaš le eno od teh del, boš z veseljem opazil, kako zdravilno vpliva zanimiva knjiga na misli in na živce. Slehera izmed spodaj navedenih knjig je tako veleznimive vsebine, da boste ob nji pozabili na vse tegobe današnjega življenja in zaživel ono lepo življenje, četudi le v svetu fantazije, ki je danes tako daleč od nas.

Oskrbite se zaradi tega s knjigami za vso dolgo zimo! Knjige so tudi najboljše darilo za Miklavža in za Božič. Nabavo knjig hočemo omogočiti vsakomur, zato pa jim od danes naprej (do 25. decembra) znižujemo cene. Zlasti globoko bomo znižali cene pri odjemu več knjig, da si jih lahko nabavi vsaka družina.

Knjige razpošilja upravništvo »Jutra« v Ljubljani v Knafljevi ulici. Naročite in plačate jih lahko tudi v podružnicah »Jutra«. Spodnjo naročilnico izpolnite točno in jo pošljite upravništvu »Jutra« v Ljubljano, istočasno pa odpošljite tudi ustrežajoči iznos za naročene knjige po poštni položnici na čekovni račun števil. 11842 pri Poštni hranilnici v Ljubljani, ali pa po poštni nakaznici.

Na razpolago so naslednje knjige:

1. <i>Jean de la Hire</i> : Lucifer, fantastični roman v šestih delih. 1924. 273 str.	8. <i>Jack London</i> : Roman treh src. 1926. 433 str.	17. <i>Sinclair — Gluck</i> : Zlati panter. Roman. 1928.
2. <i>Maurice Leblanc</i> : Tigrovi zobje. Iz francoščine prevzel F. J. o. 1924. 217 str.	9. <i>Oevre Richter Frich</i> : Rdeča megla. Roman. 1926. 108 str.	18. <i>Michael Zevacco</i> : V krempljih inkvizicije. Zgodovinski roman. 1929. 462 str.
3. <i>Veridicus</i> : Pater Kajetan. Roman po ustnih, pisanih in tiskanih virih. 1924. 187 str.	10. <i>Rene la Bruyere</i> : Hektorjev meč. Roman. 1926. 80 str.	19. <i>Marcel Priollet</i> : Seržant Diavolo. Roman. 1929. 344 str.
4. <i>Aleksander Dumas</i> : Zvestoba do groba. (La Dame de Monsoreau). Roman. 1925. 419 str.	11. <i>Zevacco</i> : Papežinja Favsta. Roman. 1927. 194 str.	20. <i>Emerson Hough</i> : Možje. Roman. 1930. 210 str.
5. <i>James Oliver Corwood</i> : Onkraj pragozda. Roman. 1925. 129 str.	12. <i>J. O. Corwood</i> : Lov za ženo. Roman. 1927. 194 str.	21. <i>Donald Keyhoe</i> : Gusar v oblakih. Letalski roman. 1930. 130 str.
6. <i>Gustave le Rouge</i> : Misterija. Roman. 1925. 177 str.	13. <i>E. G. Seliger — Brat</i> : Ugrabljeni milijoni. Roman ameriškega Jugoslovca. 1927. 291 str.	22. <i>Artur Bernede</i> : Belfegor. Pustolovski roman. 1930.
7. <i>Oskar Hubicki</i> : Roman zadnjega cesarja Habsburžana. 1926. 320 str.	14. <i>Phillips Oppenheim</i> : Milijonar brez denarja. Roman. 1927. 92 str.	23. <i>Staroslav</i> : Gostilne v stari Ljubljani.
	15. <i>Zane Grey</i> : Železna cesta. Roman. 1929. 219 str.	24. <i>Melik</i> : Do Bitolja in Ohrida.
	16. <i>Stanley Weyman</i> : Rdeča kokarda. Roman iz velike revolucije. 1928. 233 str.	25. <i>France Podlipnik</i> : Jelarjevi čuvaji.
		26. <i>Frank Heller</i> : Blagajna velikega vojvode.

Globoko znižane cene knjigam so sledeče:

Posamezne knjige:

Broširane Din 10.—
Vezane Din 18.—

Skupina 5 knjig:

Broširane Din 40.—
Vezane Din 70.—
Izbira poljubna

Skupina 10 knjig:

Broširane Din 70.—
Vezane Din 130.—
Izbira poljubna

Nadalje nudimo našo pestro, poljudno znanstveno in zabavno tedensko revijo »Življenje in svet« v zvezkih, za kompletne knjige od prve do šeste po Din 20.— za knjigo, ter francoščino za samouke po Din 30.— V navedenih cenah je upošteva tudi že poština, tako da naročniki knjig ne bodo imeli nobenih drugih izdatkov. Knjige bomo takoj odpošiljali, seveda le onim, ki bodo obenem z naročilom nakazali tudi denar.

Tudi Miklavž in Božiček bosta otrokom letos znatno cenejše kupovala knjige

Za mladino so na razpolago sledeče knjižice, ki prinesejo otrokom poln koš veselja in radosti:

27. *Prigode porednega Bobija*,
28. *Sinko Debelinko*,
29. *Prigode gospoda Kozamurnika*,
30. *Janko in Stanko*,
31. *Skok, Cmok in Jokica*,
32. *Bratec Branko in sestra Mica*,

33. *Sambo in Joko*,
34. *Osel gospoda Kozamurnika*,
35. *Vrtismrček in šilonoska*,
36. *Popkins*,
37. *Jelarjevi čuvaji*,

Posamezna knjižica stane Din 12.—

Pri odjemu 5 knjig Din 50.—

Pri odjemu vseh 11 knjig Din 100.—

»Tarzan«, 2 knjigi, I. in II. del, stane sedaj
samo Din 30.—

Cenjene naročnike knjig prosimo, da točno izpolnijo naročilnice, zlasti naj točno vpišejo številke knjig, ki jih naročijo in jasno čitljiv naslov. Važno je, da obenem, ko nam bodo vposlali naročilnice, že tudi nakažejo po pošti odpadajoči iznos, tako da bomo mogli knjige hitro in točno razpošiljati. Naročilnice je v kuverti poslati na naslov: Upravništvo »Jutra« v Ljubljani, Knafljeva ul. 5.

Upravništvu »JUTRA«

v Ljubljani

Podpisani naročam sledeče knjige:

(navedite samo številke knjig) _____

Din _____.

Vam obenem nakažem po poštni položnici, na poštni ček, račun v Ljubljani, števil. 11842.

Knjige pošljite na naslov: _____
